स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

Local Disaster and Climate Resilience Plan (LDCRP)

तथा

विपदपूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

Disaster Prepedness and Response Plan (DPRP)

२०७६/०७७ देखि २०८०/२०८१ सम्म

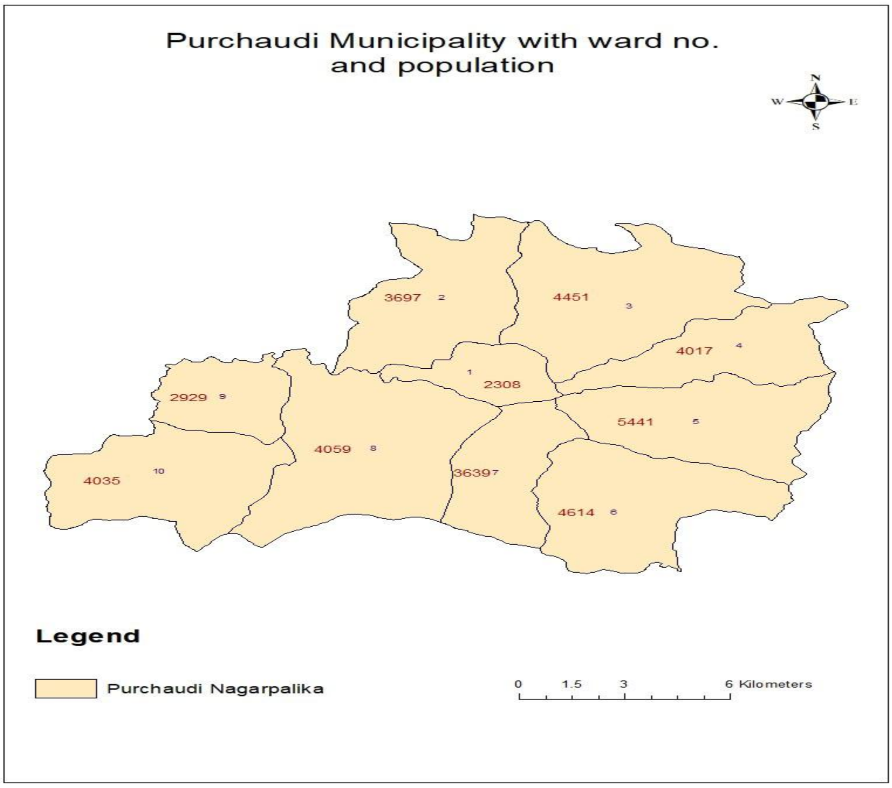

पुर्चौडी नगरपालिका

बैतडी

नगरप्रमुखको भनाइ

नेपाल वहुप्रकोपयुक्त देश भएकाले यहा भुकम्प,वाढी , पहिरो ,चट्याङ, असिना।आगलागी ,महामारी आदी प्रकोपहरु र जलवायु परिवर्ततनको असर ले ठुलो क्षति पुऱ्याउदै आएको छ । वैतडी जिल्लाको यस पुर्चौडीनगरपालिका पनि वहु प्रकोप को जोखिमयुक्त नगरपालिका हो । नगरका वडाहरुमा गरिएको नक्साङ्कन का आधारमा नगरपालिकामा भुकम्प, पहिरो वाढी,वन्यजन्तु, असीना, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, हिमपात, आगलागी, रुखभिर र सडक दुर्घटना गरी १२ वटा प्रकोपहरु पहिचान गरीएका छन । यी प्रकोपहरु वट सिर्जित विपदले वर्षेनी नगरमा जनधनको क्षति गर्ने गरेको छ । यसका अलावा विपदका घटनाले महिला,वालवालिका,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु,वृद्धवृद्धा तथा विपन्न वर्गलाइ अझ वढि प्रभावित गरेको छ ।

यसै कुरालाइ मध्यनजर गरी पुर्चौडीनगरपालिकाले विपद जोखिमलाइ न्युनीकरण गर्न यो ***"स्थानीय विपद् तथाजलवायु उत्थानशील योजना"*** *तयार गरिएको छ ।* यो योजना तयार गर्दा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४,विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४,संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ ले निर्दिष्ट गरेका विधि तथा प्रक्रिया लाइ अवलम्वन गरिएको छ । यसका अतिरिक्त योजना तयारीको क्रममा नगरका १० वटै वडामा सूचना संकलन तथा वडागत जोखिम नक्साङ्कन गरी प्राप्त सुचनाको आधारमा नगरको पार्श्वचित्रको तयार गरिएको थियो । जोखिम पार्श्वचित्रको आधारमा सरोकारवाला विच छलफल गरी विपद जोखिम न्युनिकरण र व्यवस्थापनका क्रियाकलाप निर्धारण गरी मस्यौदा निर्माण र योजनालाइ अन्तिम रुप दिइएको थियो । त्यसैगरी नगरपालिकामा प्रकोप वाट सिर्जित हुने विपदवाट हुने क्षति न्युन गर्न समयमै प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न गृह मन्त्रालयले जारी गरेको विपद पुर्वतयारी तथा प्रकिार्य योजना तर्जुमा मर्गदर्शन २०६७ (पहिलो संसोधन २०७५) मा तोकिएका विधि र प्रक्रिया लाइ अपनाएर पुर्चौडीनगरपालिकाको ***" विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना "*** तयारी गरिएको छ । यस योजना तर्जुमा गर्दा नगरपालिकामा ७ वटा कलष्टर निर्माण गरी कलष्टर अगुवा र सदस्य हरु संग छलफल र सुझाव का आधारमा प्रतिकार्य र पुर्व तयारीका क्रियाकलापहरु तय गरिएको थियो आशा छ यि दुवै योजना मा उल्लेख गरिएका क्रियाकलापहरुको कार्यान्वियन वाट नगरपालिका का विपदवाट हुने क्षति न्युनिकरण भइ विपद उत्थानशिल नगर निर्माण मा सहयोग पुग्ने छ ।

यी दुवै योजनामा उल्लेख गरिएका योजना तथा क्रियाकलापहरुलाइ नगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक योजनमा समावेश गरी वजेट विनियोजन सहित प्राथमिकताका साथ कार्यान्यन गरिने छ । साथै थप सहयोगका लागी संघ,प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायसंग पमन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

अन्तमा यि दुवै योजना निर्माणमा उल्लेख योगदान गर्नुहुने नगर उपप्रमुख, नगर कार्यपालिका सदस्यहरु,वडाध्यक्ष लगायत सम्पुर्ण जनप्रतिधिहरु, नगरपालिकाका कर्मचारीहरु,सुरक्षा निकायलगायत सम्पुर्ण लाइ धन्यवाद दिन चाहन्छु । यी योजना तयार गर्न प्राविधिक सहयोग गर्नुहुने परामर्शदाता श्री विकिरण गौतम तथा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने युनिसेफका राजेश मगर र युनिसेफ नेपाललाइ पनि विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु

रण वहादुर कुवँर

नगरप्रमुख तथा अध्यक्ष स्थानिय विपद

तथा जलवायु उत्थानशिल समिति

पुर्चौडी नगरपालिका, वैतडी

खण्ड क : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

योजनाको नाम : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना Local Disaster and Climate Resilience Plan (LDCRP)

तयार गरिएको वर्ष : २०७७

योजनाको अवधि : २०७६/०७७ देखि २०८०/२०८१ सम्म

तयार गर्ने : पुर्चौडी नगरपालिका बैतडी

सहयोग : युनिसेफ नेपाल

विषय सूची

परिच्छेद १ : नगरपालिकाको परिचय

१.१ पुचौडी नगरपालिकाको पाेिचय
१.२ भौगोलिक अवस्था
१.३ भौगोलिक सीमाना
१.४ भू-उपयोगको अवस्था
१.५ जलवायुको अवस्था
१.६ प्राकृतिक स्रोत साधन
१.७ पेसा तथा रोजगारीको अवस्था
१.८ यातायात तथा सञ्चारको अवस्था
१.९ जनसङ्ख्याको विवरण

परिच्छेद २ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको परिचय

२.१ पृष्ठभुमी
२.२ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व
२.३ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि
२.४योजनाको सिमा
२.५योजना कार्यान्वयन रणनीति
२.६योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

परिच्छेद ३ : प्रकोप, संङ्कटासन्नता, सम्मुखता र क्षमता विश्लेषण (जोखिम विश्लेषण)

३.१ प्रकोप पहिचान तथा स्तरीकरण :
३.२ जोखिम नक्साङ्कन
३.३ विपदको ऐतिहासिक समय रेखा
३.४ वडाको संकटासन्न विश्लेषण
३.५ पात्रोहरु (प्रकोपपात्रो, मौसम पात्रो र वाली र पात्रो)
३.६ प्रकोपको कारण र असर विश्लेषण
३.७ संस्थागत विश्लेषण रोटी चित्र (भेन डायग्राम)
३.८ संस्थागत विश्लेषण :
३.९ श्रोत सामाग्रीको विश्लेषण
३.१० परम्परागत ज्ञान र सीप विश्लेषण
३.११ जलवायू परिवर्तनको प्रभाव विश्लेषण
३.१२ जिविकोपार्जन विश्लेषण
३.१३ प्रकोप जोखिमविश्लेषण

परिच्छेद ४ : दिर्घकालिन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य, तथा रणनीति

४.१ दिर्घकालिन सोंच
४.२ परिकल्पना :
४.३ ध्येय
४.४ लक्ष्य
४.५ उद्देश्य

४.६ रणनीति
४.७ कार्यान्वयनकार्यनीति
४.८ स्थानीयविपद् तथाजलवायु उत्थानशीलकार्यक्रमहरु (क्रियाकलापहरू)
४.८.१ नीतिगत, जनचेतनातथा समुदायको क्षमताअभिवृद्धि सम्वन्धिक्रियाकलापहरु :
४.८.२ जोखिमन्यूनीकरण : रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनकाकार्यहरु
४.८.२.१ भुकम्पको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.२ बाढीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.३ पहिरोको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.४ खडेरीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.५ वन्यजन्तुको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.६ हावहुरीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.७ असीनाको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.८ आगलागीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.९ चट्याङको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.१० हिमपात को जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.११ रुखभिरको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा
४.८.२.१२ महामारीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

तलिका सुची

तालिका : १ नगरपालिका को वडागत क्षेत्रफल विवरण
तालिका २ : नगरपालिकाको भू उपयोगको अवस्था
तालिका ३ : वडागत जनसंख्या विवरण
तालिका ४ : उमेरअनुसारको जनसङ्ख्या
तालिका ५ : अपाङ्गताको विवरण
तालिका ६ : प्रकोप स्तरिकरण
तालिका ७ : ११ वटा वडाहरको प्रकोप अनुसारको कुल अंक
तालिका ८ : विपदको ऐतिहासिक समय रेखा
तालिका ९ : वडा अनुसार संकटासन्नता स्तरिकरण
तालिका १० : प्रकोप पात्रो
तालिका ११ : मौषम पात्रो
तालिका १२ : वाली पात्रो
तालिका १३ : प्रकोपको कारण र असर विश्लेषण
तलिका १४ : संस्थागत विवरण
तालिका १५ : श्रोत सामाग्री
तालिका १६ : जोखिम न्यूनीकरणकालागि गरिएका स्थानिय प्रयासहरु
तालिका १७ : जलवायू परिवर्तनेल गर्दा ल्याएकाप्रभावहरु
तालिका १८ : जिविकोपार्जन सिपहरु
तलिका १९ : नगरपालिकाका मूख्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु

अनुसुचीहरु

नगरप्रमुखको मन्तव्य

परिच्छेद १ : नगरपालिकाको परिचय

१.१ पुर्चौडी नगरपालिकाको पाीचय

पुर्चौडी नगरपालिका सुदुरपश्चिम प्रदेशको वैतडी जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । यो नगरपालिका २०७१ साल मंसिर १६ गते नेपाल सरकारको मन्त्री परिषदको निर्णय अनुसार गठन भएको हो । यो नगरपालिका वैतडी जिल्लाका तत्कालिन १० वटा गा.वि.स. मिलेर वनेको हो । जस अन्तरगत हाट,महादेवस्थान,न्वादेव,भट्ना,कुवाकोट,भुमीराज,कोटीला,मल्लादेही,तल्लादेही र विजयपुर गा.वि.स.हरु पर्दछन । पुर्चौडी नगरपालिकामा जम्मा १० वटा वडा रहेका छन । यसरी वडाहरु कायम गर्दा साविक एक गा.वि.स.एक वडा लाइ आधार मानिएको छ । नगरपालिका को केन्द्र साविक हाट गा.वि.स.को हाट मा रहेको छ जुन पुर्चौडी नगरपालिकको वडा नं १ मा पर्दछ । यो नगरपालिका वैतडी जिल्ला उत्तर पुर्वि भागमा पर्दछ

तालिका : १ नगरपालिका को वडागत क्षेत्रफल विवरण

वडा नं.	साविक गा.वि.स	साविक वडा	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.
१	हाट	१ देखि ९ सम्म	७.७१
२	महादेवस्थान	१ देखि ९ सम्म	२१.३८
३	न्वादेव	१ देखि ९ सम्म	२८.२७
४	भट्ना	१ देखि ९ सम्म	१५.७५
५	कुवाकोट	१ देखि ९ सम्म	२१.५४
६	भुमीराज	१ देखि ९ सम्म	२३.९८
७	कोटीला	१ देखि ९ सम्म	१४.२५
८	मल्लादेही	१ देखि ९ सम्म	३२.४७
९	तल्लादेही	१ देखि ९ सम्म	१०.५
१०	विजयपुर	१ देखि ९ सम्म	२२.६९
	जम्मा		**१९८.५४**

श्रोत :संघियमामला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय

१.२ भौगोलिक अवस्था :

यो नगरपालिका नेपालको पहाडी जिल्ला अन्तर्गत को वेतडी जिल्लामा पर्दछ । पुर्चौडी नगरपालिका २९.६७ डिग्री देखि २९.५२ डिग्री उत्तर अक्षांश र ८०.५८ डिग्री देखि ८०.७९ डिग्री पूर्व देशान्तर सम्म फैलिएको छ ।

यो नगरपालिका समुद्रि सतहवाट .....फिट देखि ..... फिट सम्मको उचाइमा रहेको छ । यो नगरपालिकाको जम्मा क्षेत्रफल १९८.५४ वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने जनघनत्व १९७.३३ प्रति वर्गकिलोमिटर रहेको छ ।

१.३ भौगोलिक सीमाना

यस नगरपालिकाको पुर्वमा वझाङ जिल्ला,पश्चिममा डिलासैनी र दोगडाकेदार गाउँपालिका तथा उत्तरमा डिलासैनी गाउँपालिका पर्दछन भने दक्षिणमा सुर्नया र सिगास गाउँपालिका पर्दछन ।

१.४ भू-उपयोगको अवस्था

पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित वैतडी जिल्लाको यो पुर्चौडी नगरपालिकाको भू-क्षेत्र विवधतायुक्त छ । नगरको लेक खण्ड केहि पहाडी भू-भागमा हिउँ पर्ने देखि वेशीहरु पनि रहेका छन् । यसनगरपालिकाको भू-क्षेत्र भिरालो रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा खेतीयोग्य जमिन रहेपनि धेरै भू-भाग घाँसे भीरपाखा तथा चरन क्षेत्रको रुपमा रहेको छ । पुर्चौडी नगरपालिकाको भूउपयोगको अवस्थो यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका २ : नगरपालिकाको भू उपयोगको अवस्था

क्र.स.	विवरण	क्षेत्रफल(वर्ग .मी.)	प्रतिशत
१	खेतियोग्य जमिन	३५.९१०	३५.९१०
२	वन तथा चरन क्षेत्र	६२.९३६	
३	आवास क्षेत्र		
४	नदीनालाले ओगडेको क्षेत्र		
५	तालतलैया		
६	भिरालो क्षेत्र		
७	अनुपयोगी क्षेत्र		
८	सडकले ओगडेको क्षेत्र		
९	धार्मिक क्षेत्र		
१०	अन्य		
जम्मा			

१.५ जलवायुको अवस्था

पुर्चौडी नगरपालिको भौगोलिक विविधताले गर्दा हावापानी पनि फरक फरक छ । उच्च भूभागमा जाडो हुन्छ भने बेसी र समथर भागमा हिउदमा न्यानो र गर्मी हुने गर्दछ । भिरालो धरातलीय स्वरूपले बनेको यो क्षेत्रमा समशीतोष्ण देखि उष्ण सम्मको जलवायु रहन्छ । यस नगरपालिकाको न्यूनतम तापक्रम १.५ देखि अधिकतम तापक्रम ३८ डि.से.सम्म रहन्छ । त्यसैगरी वर्षा ... मि.मी (औषत वर्षा अधिकतम .....मि.मी. र रहन्छ ।

१.६ प्राकृतिक स्रोत साधन

प्राकृतिक श्रोत साधनको दृष्टिले पुर्चौडी नगरपालिका सम्पन्न रूपमा रहेको छ । यहाँ लेक र बेसी गरी फरक फरक भौगोलिक बनावट पाइन्छ । यस नगरपालिकामा मुख्य जमाडी गाड, लोली गाड,वगागाड,कोटीलागाड,लामुनीगाड,मोडगाड,पलीगाड .लगायतका खोलानालाहरु रहेका छन यी खोलानालाहरुले यस नगर क्षेत्रको सिंचाई , स्थानिय विद्युत उत्पादन तथा आवस्यक पिउने तथा अन्य प्रयोजन को पानीको आवस्यकतालाइ पुर्ति गरेका छन भने नदी खोलामा वाढी आउदा विपद्को जोखिम पनि हुने गरेको पाइन्छ । त्यसैगरी नगर क्षेत्रमा .... जस्ता तालतलैया रहेका छन । नगरपालिकामा .....वर्ग किलोमिटर जमिन वनजंगलले ढाकेको छ । यसले .... घरधुरीको घांसपात तथा दाउराको आपुर्तिमा सहयोग

पुगेको छ । बन क्षेत्र फडानी हुदै   गएकाले वन्यजन्तुबाट अन्नवालीको नष्ट र मानिस माथि आक्रमण हुने गरेको छ भने वन क्षेत्रमा आगलागीको जोखिम पनि उत्तिकै रहेको छ ।

यस नगरपालिकाका ६३९० घरपरीवार मध्य ४१६८ परिवारले पाइपको पानी प्रयोग गर्दछन । १९७७ परिवारले इनार,कुवा, जरुवाको पानी प्रयोग गर्दछन भने २४५ परिवारले नदि खोलाको पानी प्रयोग गर्दछन । नगर क्षेत्रमा पानीका मुहान भएकाले यहा पानीको खासै समस्या छैन तर मुहान संरक्षण र खानेपानी को शुद्धता मा भने ध्यान दिन जरुरी छ । समूहसँगको छलफल तथा .....बाट प्राप्त सूचनाको आधारमा यस नगरपालिकामा .... वटा सामुदायिक वन .... ,कवुलियती वन ...धार्मीक वन ...सरकार संरक्षित वन .... र अन्य वन .... हेक्टर गरी जम्मा वनक्षेत्र ..... हेक्टर रहेको छ । नगरको वन क्षेत्रमा चाँप, धुपी सल्ला, गुँरास, सानन, खोटे सल्लो, बाँझ, उत्तीस, टुनीहरु जस्ता रुखहरु पाइन्छन ।अहिले वन क्षेत्रमा बनमाराको झारले (मिचाहा प्रजाति) सबै वन तथा अन्य क्षेत्रमा फैलिएर मुख्य समस्याको रूपमा देखिएको छ । यहा वन्यजन्तुहरूमा भालू, बाँदर, साडो दुम्सी, वन बिरालो, खरायो, स्याल, लोखर्के, मलसाप्रो, मृग, आदि रहेका छन् भने चराहरूमा कालिज, काग, गिद्ध, ढुकुर, कोइली, वन कुखुरा, आदि पाइन्छन् ।

धान, गहुँ, कोदो, मकै, फापर,आलु लगायतका अन्न वालि तथा सिमी,मास, भटमास,केराउ आदी जातका दलहन वालि पनि यहा पाइन्छन ।काउलि,वन्दा, फर्सी,लौका, ,टमाटर आदी जातका तरकारी पनि यहा उत्पादन हुन्छ ।

यस नगरपालिकामा जलविद्युत, दाउरा, ग्याँस, सोलार, बायोग्याँस आदि विभिन्न ऊर्जाका स्रोत हरूको प्रयोग गरिन्छ । उज्यालोका लागि लघु जलविद्युत आयोजना पनि रहेका छन । खाना पकाउनका लागि दाउरा,ग्याँस, आदिको प्रयोग गरीन्छ । खनिज पदार्थमा ...... रहेको छ । खोलावाट बालुवा, गिट्टी संकलन, उत्पादन र बिक्री भैरहेको छ ।

१.७ पेसा तथा रोजगारीको अवस्था

यस नगरपालिका वासिन्दाहरुको मुख्य पेसा कृषि तथा पशुपालन हो । यसका अतिरिक्त वैदेशिक रोजगार, जागिर, व्यापार आदि रहेको छ । यहाँका किसानहरु आन्तरिक खपतका लागि अन्न, तरकारी ,दलहन,मासु, दुध, दही, अण्डाको आदिका लागि गाइगोरु, भैंसी, बङ्गुर, बाखा, कुखरा आदि पशुपालन गरिन्छ तर कृषि तथा पशुपालन पेशा अझै पुर्ण व्यावसायीक हुन सकिरहेको छैन ।

१.८ यातायात तथा सञ्चारको अवस्था

पुर्चौडी नगरपालिकाको सडक यातायात को स्थिति हेर्दा ......कि.मी...... ग्राभेल सडक   .... कि.मि र कच्चि सडक .... कि.मि. गरी जम्मा .... कि.मि. बाटो रहेको छ । नगरपालिकाका ६ वटा वडाहरुमा कच्ची सडक र यातायातको पहुँच पुगेको छ । यस नगरपालिकामा यातायातका विभिन्न साधनहरूको उपयोग भएको देखिन्छ । नगरपालिकामा, ट्रक,टेक्टर, जिप , मोटरसाइकल, वसहरु को समेत उपयोग गरिएको देखिन्छ

सञ्चारको क्षेत्रमा नेपाल टेलिकम र एनसेलका मोबाइलहरु ग्रामीण स्तरसम्म पुगेको त छ तर टावरले राम्रोकाम गर्दैन । यहाँका बासिन्दाहरुले रेडियो, एफ.एम्., टेलिभिजन र ईन्टरनेटका साधनहरुको प्रयोग गर्ने गरेका छन् तर यसको संख्या ज्यादै न्युन छ ।

१.९ जनसङ्ख्याको विवरण

तथ्याङ्क कार्यालय दार्चुला ले तयार गरेको जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४ को तथ्यांक अनुसार पुर्चौडी नगरपालिका जम्मा घरपरिवार ६,३९० रहेको छ । यस नगरपालिकामा महिलाको जनसंख्या २०,१५१ (५१.४२ प्रतिशत) र पुरुषको जनसंख्या १९,०३९ (४८.५८प्रतिशत) गरी जम्मा जनसंख्या ३९,१९० रहेको छ । वडागत जनसंख्याको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ३ : वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं	घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा जनसंख्या
१	३३०	११५६	११५२	२३०८
२	५९६	१८४६	१८५१	३६९७

३	७०१	२२५१	२२००	४४५१
४	६६४	२०३३	१९८४	४०१७
५	८३१	२७४५	२६९६	५४४१
६	७६५	२४१३	२२०१	४६१४
७	६०९	१९०७	१७३२	३६३९
८	६९३	२१०७	१९५२	४०५९
९	५५८	१५५४	१३७५	२९२९
१०	६४३	२१३९	१८९६	४०३५
जम्मा	**६३९०**	**२०१५१**	**१९०३९**	**३९१९०**

श्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४

तालिका ४ : उमेरअनुसारको जनसङ्ख्या

वडा नं	०–०४ वर्ष			५–९ वर्ष			१०–१४ वर्ष			१५–१९ वर्ष			२०–२४ वर्ष			२५–२९ वर्ष			३०–३४ वर्ष		
	बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१६७	१३५	३०२	१४९	१५८	२०७	१५१	१४६	२९७	११६	११५	२३१	१११	१४२	२५३	८९	८५	१७४	७५	६४	१३९
२	२५४	२४०	४९४	२३९	२४८	४८७	२४५	२४२	४८७	२२७	२१४	४४१	१८१	१८७	३६८	११६	११६	२३२	९३	११०	२०३
३	३६४	३२४	६८८	३१६	३३६	६५२	३१८	३११	६२९	२४१	२३०	४७१	१७६	१९३	२६९	११८	१५६	२७४	११३	१२५	२३८
४	३०७	३८४	५९१	३२९	३११	६४०	२८६	२७१	५५७	१९९	२१०	४०९	१३६	१५४	२९०	११३	१४५	२५८	१२४	१३३	२५७
५	३७६	३७२	७४८	४३५	३९४	८२९	३९०	३७८	७६८	२८९	२६२	५५१	२१४	२६०	४७४	१६३	१७५	३३८	१४०	१८०	३२०
६	३३७	३३४	६७१	३४०	३२६	६६६	३१२	३२७	६३९	२३०	२६४	४९४	१६५	२३५	४००	१३७	१६२	२९९	११३	१३२	२४५
७	२५९	२४५	५०४	२७१	२७१	५४२	२३०	२७०	५००	१७६	१८९	३६५	१६२	१८८	३५०	८३	१३१	२१४	९२	९२	१८४
८	२५३	२५७	५१०	३०१	२८४	५८५	२८८	२६४	५५२	२१३	२१९	४३२	१४७	२०६	३५३	१०५	१४८	२५३	९२	११४	२०६
९	१८९	१९५	३८४	२२२	२००	४२२	२०७	२१९	४२६	१३९	१६९	३०८	१०९	१४२	२५१	८१	१०४	१८५	६५	९१	१५६
१०	२५१	२३६	४८७	२७१	३१५	५८६	३०१	२८७	५८८	१७९	२०६	३८५	१४८	२०७	३५५	१०६	१४४	२५०	९५	१४२	२३७
जम्मा	**२७५७**	**२६२२**	**५३७९**	**२८७३**	**२८४३**	**५७१६**	**२७२८**	**२७१५**	**५४४३**	**२००९**	**२०७८**	**४०८७**	**१५४९**	**१९१४**	**३४६३**	**१९११**	**१३३६**	**२४७७**	**१००२**	**११८३**	**२१८५**

वडा नं	३५– ३९ वर्ष			४०–४४ वर्ष			४५–४९वर्ष			५०–५९वर्ष			६०–६४वर्ष			६५–६९ वर्ष			७०वर्ष भन्दा माथी		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	५४	५३	१०७	४५	३६	८१	३६	४१	७७	७३	७०	१४३	३६	३८	७४	१८	१९	३७	३२	५४	८६
२	८८	८२	१७०	७४	८७	१६१	६३	६९	१३२	११४	१०२	२१६	५७	४०	९७	३९	३७	७६	६१	७२	१३३
३	१०२	१०५	२०७	९०	९७	१८७	७७	७८	१५५	१३४	११७	२५१	५८	६५	१२३	४४	४५	८९	४९	६९	११८
४	९३	९३	१८६	८१	८६	१६७	७४	६८	१४२	८८	१००	१८८	४३	५०	९३	३९	४८	८७	७२	८०	१५२
५	१६०	१३७	२९७	१२१	१२६	२४७	८६	८८	१७४	१५७	१३७	२९४	७०	११२	१८२	४३	४०	८३	५९	८४	१३६
६	१०७	१३२	२३९	८८	९३	१८१	८७	७५	१६२	११९	१२०	२३९	६३	७८	१४१	४२	७०	११२	६१	६५	१२६
७	७७	९९	१७६	६३	७४	१३७	७८	६८	१४६	१०८	१२४	१९२	५१	५९	११०	३६	५४	९०	५६	७३	१२९
८	१०१	१२७	२२८	८६	९१	१७७	६९	७७	१४६	१३३	११३	२४६	४८	६६	११४	३६	४३	७९	८०	९८	१७८
९	७४	८०	१५४	६०	७०	१३०	५४	५२	१०६	७२	७१	१४३	३१	४५	७६	२६	३२	५८	४६	८४	१३०
१०	१०२	१०८	२१०	८०	९७	१७७	७०	७६	१४६	१२७	८९	२१६	४८	६२	११०	४५	५२	९७	७३	११८	१९१
	९५८	**१०१६**	**१९५४**	**७८८**	**८५७**	**१६४५**	**६९४**	**६९२**	**१३८६**	**१११५**	**१०१३**	**२१२८**	**५०५**	**६१५**	**११२०**	**३६८**	**४४०**	**८०८**	**५८२**	**७९७**	**१३७९**

श्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४

तालिका ५ : अपाङ्गताको विवरण

अपाङ्गताको प्रकार	वडा नं.										
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
शारिरीक अपाङ्ग	४२	५०	६५	३५	३६	४०	६७	३४	५३	५३	४७५
दृष्टि सम्बन्धी अपाङ्ग	१०	२४	१९	१६	२४	२५	५१	३४	२८	२९	२६०
सुनाई सम्बन्धी अपाङ्ग	७	१२	२१	१९	१७	१४	६३	२८	१३	६५	२५९
श्रवण दृष्ट्रि विहिन	०	३	२	३	१	३	३	३	४	२	२४
बोलाई सम्बन्धी अपाङ्ग	५	७	१४	४	५३	१०	१७	७	६	२०	१४२
मानसिक अपाङ्ग	५	४	९	१	०	५	६	१	५	८	४४
बाद्धिक अपाङ्ग	२	२	१	०	०	७	०	२	५	४	२३
बहु अपाङ्गता भएका	१	८	१४	८	३	१	३	११	१०	३	६२
रिर्पोटिङ्ग नभएका	२४	२८	२०	१	१	२	६	१	१५	०	९८
कुल जम्मा	९६	१३८	१६५	८७	१३४	१०७	२१६	१२१	१३९	१८४	१३८७

श्रोतः जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४

परिच्छेद २ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको परिचय

२.१ पृष्ठभुमी :

नेपाल भुकम्पिय जोखिममा विश्वमा ११ औ स्थानमा पर्दछ भने जलवायु परिवर्तन को हिसावले ३ औ स्थानमा पर्दछ । त्यसैगरि पानि जन्य प्रकोपको दृष्टिले ३० औ स्थानमा पर्दछ । यस अर्थमा नेपाल विपद को उच्च जोखिम भित्र पर्ने मुलुक हो । जलवायू परिवर्तन,कमजोर भुवनौट, अव्यवस्थित वसोवास, विकास निर्माणमा विपदको जोखिम पक्ष लाइ ख्याल नगर्दा प्रकोपका घटना बढदो अवस्थामा त रहेका छन नै यसले गर्ने मानविय तथा भौतिक क्षति पनि बढदो अवस्था रहेको छ । विभिन्न अनुसंधान र अध्ययन का अनुसार नेपालको कुल जनसंख्या को झण्डै ८० प्रतिशत जनसंख्या विपद्को जोखिममा रहेका छन । यसरि जनसंख्याको ठूलो हिस्सा विपद जोखिममा पर्दछन ।

वैतडी जिल्ला पनि विपद् जोखिमको दृष्टिले उच्च जोखिमयुक्त जिल्ला हो । भौगोलिक हिसावले एकदमै कमजोर तथा चट्टानि भु बनोटका कारण बाढी, पहिरो जस्ता प्रकोपबाट बर्षेनी ठुलो धनजनको क्षति गरेको छ । पुर्चौडी नगरपालिका पनि विपद् जोखिमको हिसावले जोखिमपूर्ण स्थानमा पर्दछ ।

नेपालको सुदुरपश्चिम प्रदेश अर्न्तगत को वैतडी जिल्लामा अवस्थित यस पुर्चौडीगरपालिका, नेपालकै एक सुन्दर तथा विविध साँस्कृतिक विविधता भएको नगरपालिका हो । नेपालको सुदुरपश्चिम प्रदेशको उत्तरी भागमा अवस्थित रहेको वैतडी जिल्लाको पुर्व उत्तर क्षेत्रको पहाडी भागमा यो पुर्चौडी नगरपालिका अवस्थित रहेको छ । यो नगरपालिका यो नगरपालिका २०७१ साल मंसिर १६ गते नेपाल सरकारको मन्त्री परिषदको निर्णय अनुसार गठन भएको हो यस नगरपालिकामा जम्मा १० वटा वडा कायम गरएको छ ।

यो नगरपालिका ....देखि .... उत्तरी आक्षांश र ......देखि .... पूर्व देशान्तर सम्म फैलिएको छ ।समुन्द्र सतहबाट ..... फिट देखि .... फिट सम्मको उचाईमा रहेको यस नगर क्षेत्र धरातलिय वनौटका स्वरुले उच्च पहाडी र समथर क्षेत्रमा रहेकोछ । तथापि, होचा तथा अग्ला पहाडी श्रृंखलाका काखमा रहेको समथर भुवनोट मा यसको केन्द्र रहेको छ । पुर्चौडी नगरपालिकाको उच्च भेगमा हावापानी तथा जलवायू समसितोष्ण तथा समथर भागमा समसितोष्ण र उष्ण प्रकारको छ । यस नगरपालिकामा मंसिर, पुष र माघमा निकै जाडो हुन्छ । यहा असारको पहिलो हप्ता वाट भदौ अन्तिम साता सम्म मनसुनी वायूका कारण वर्षा हुने गरेको छ । यस नगरपालिकाको उच्च भुभागमा पुष माघमा हिमपात हुने गर्दछ ।

पुर्चौडी नगरपालिका वहु प्रकोप प्रभावित नगरपालिका पनि हो । नगरपालिका भित्र भएर वग्ने जमाडी गाड, लोली गाड,वगागाड,कोटीलागाड,लामुनीगाड,मोडगाड,पलीगाड लगायतका खोलानालाहरु रहेका छन । खोलाको नजीक संकटासन्न अवस्था, अव्यवस्थित वसोवास र भौतिक संरचनाले गर्दा वर्षातको समयमा विपद्को अवस्था सृजना गरेको छ । खोला नजिक संकटासन्न अवस्थामा रहेका वस्तीहरुको कारणले गर्दा पनि वर्षेनी विपद्को अवस्था सृजना भै धनजनको क्षति हुने गरेको छ । यहा वाढी तथा पहिरोको प्रकोप का साथै असीना, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, हिमपात, आगलागी, रुखभिर र सडक दुर्घटना र महामारीले धनजनको क्षति हुने गरेको छ । १०वटै वडामा गरिएको छलफलका आधारमा पुर्चौडी नगरपालिकामा जम्मा ११ वटा प्रकोपहरु पहिचान गरीएको छ । पुर्चौडी नगरपालिकाको लागि भूकम्प पछि दोश्रो ठुलो प्रकोपको रुपमा पहिरो रहेको छ । भूकम्प नेपालकोलागि पहिलो प्रकोप भएको कारण यस नगरपालिकामा पनि पहिलो प्रकोपको रुपमा राखिएको छ । यसैगरी वाढी तेश्रो ठुलो प्रकोपको रुपमा रहेको छ । यसैगरी वन्जयन्तुबाट हुने क्षति विशेष गरेर अन्नवालीमा क्षति, मानिसमाथि आक्रमण को प्रकोप पनि चौथो ठुलो प्रकोपको रुपमा रहेको छ । त्यसैगरी असिना पाचौ प्रकोपको रुपमा छ ।

विपदको एतिहासीक समय रेखा को आधारमा विगत ३० वर्षको क्षतिको विश्लेषण गर्दा नगरपालिकामा २०३७ को भुकम्प वाहेक विभिन्न प्रकारका प्रकोपको घटनाबाट १२४ वटा घरहरु क्षति भएको छ भने ३६जना मानिसहरुको मृत्यु भएको छ । यसैगरी हालसम्म ७६० घरहरु कुन न कुनै प्रकोपबाट प्रभावित भएको पाइन्छ भने विद्यालय,खानेपानी लगायत का संरचनामा ठुले क्षति भइ करौडौको मुल्य वरावारको आर्थिक क्षति भएको पाइन्छ ।

२.२ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व :

नेपाल बाढी, पहिरो, खडेरी, असीना,महामारी, आगलागी,हिमपात, शीतलहर र हिमताल विस्फोट, हिमपहिरो तथा विनाशकारी भू-कम्पको वहुप्रकोप जोखिम भएको मूलुक पनि हो । जलवायु परिवतर्नका कारण पर्ने प्रतिकूल प्रभावबाट पनि नेपाल संवेदनशील अवस्थामा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष प्रभाव नेपालमा पनि खासगरी जीविकोपार्जन, कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलस्रोत तथा उर्जा, जलवायु उत्पन्न प्रकोप, मानव स्वास्थ्य र ग्रामीण बसोबास तथा भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा देखा पर्न थाली सकेको छ । जलवायु परिवर्तन संगै प्रकोप तथा विपद्का घटनाहरु बढी मात्रामा दोहोरिइ रहेका छन् । यसको असरबाट विशेषगरी गरीब, विपन्न, महिला, बालबालिका, वृद्धवृद्धाहरु, साधन स्रोत मा कम पहूँच भएका घरधुरी का साथै प्राकृतिक स्रोत मा आश्रित समुदायहरु बढी प्रभावित हुन्छन् भन्ने तथ्य विभिन्न अध्ययनहरुले प्रष्ट पारिसकेका छन् । नेपालमा प्रत्येक वर्ष विभिन्न प्रकोपबाट वर्षेनी हजारौ मानिसहरुको मृत्यु हुने गरेको, हजारौ मानिसहरु घाइते हुने गरेको र अरवौको आर्थिक क्षति हुने गरेको गृह मन्त्रालयको तथ्यांक अनुसार पाइन्छ । यसै कुरालाइ मध्यनजर गर्दै नेपालको संविधान तथा नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनिकरण र व्यवस्थापन ऐन, राष्ट्रिय अनुकूलन योजना, स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा स्थानीय तहले विपद तथा जलवायू परिवर्तन अनुकूलन सम्वन्धि गर्नुपर्ने प्रावधानहरुका साथै राष्ट्रिय रणनीतिक योजना २०१८ - २०३० तयार गरी कार्यान्वियनमा ल्याएको छ । स्थानय सरकार संचालन ऐनमा स्थानीय तहले विपद र जलवायूजोखिम न्यूनीकरण सम्वन्धि योजना बनाउनु पर्ने स्पष्ट प्रावधान उल्लेख गरिएको छ । तसर्थ स्थानिय तहले विपद्को जोखिमलाई स्थानिय तहमै न्यूनीकरण गर्ने, विपद जोखिम न्युनीकरण का लागी पुर्व तयारी गर्ने, विपदका का घटना भएमा प्रतिकार्य गर्ने र क्षति भएका संरचनाहरुको पुर्नस्थापना र पुननिर्माण गर्ने कार्यहरु गर्नु पर्दछ । यी कार्यहरु गर्न यस योजनाको आवस्यकता र महत्व छ । यस योजनाले विपद्को जोखिम न्युनिकरण गरी उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न महत्वपुर्ण योगदान पुऱ्याउदछ । यसका अतिरिक्त यस योजनाको आवस्यकता र महत्व लाइ निम्न वमोजिम उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

- प्रकोप पहिचान र विश्लेषण मा समुदायको सहभागीता रहने
- समुदाय द्वारा प्रकोपहरुको स्तर निर्धारण गर्ने
- नगरपालिका तथा वडास्तरमा विपद जोखिम न्युनकिरण र वयवस्थापनमा संस्थागत संरचना तयार हुने ।
- नगरपालिकामा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा हुने ।
- नगरपालिका स्तरिय विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण हुने
- विपद जोखिम न्युनीकरण कोष स्थापना हुने
- विपद्को जोखिम कम गर्न समुदायलाई सकृय वनाउन वातावरण तयार गर्ने
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पशुँचको प्रत्याभूति गर्ने
- यस योजनाले विपद्को समयमा हुने मानवीय सहयोगलाई र्को सुनिश्चितता गर्ने
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्ने
- स्रोत र साधनको सही सदुपयोग गरी समुदायलाई प्रकोपको जोखिम वाट जोगाउने
- समन्वय र सहकार्यको माध्यम वाट श्रोत परिचालन र जोखिम न्युनिकरण र व्यवस्थापन हुने

२.३ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि :

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्दा "स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका-२०७४" ले उल्लेख गरेका कुराहरुलाइ मध्यनजर गर्दै नगरपालिका र वडाका प्रभावित तथा सङ्कटासन्न समुदायको प्रत्यक्ष र समावेशीयुक्त सहभागिता सुनिश्चित हुने गरी समावेशी,सहभागितामूलक प्रक्रियाहरू अवलम्बन गरिएका छन् जुन यस प्रकार छ ।

क. स.	क्रियाकलाप
१	▪ पुर्चोडी नगरपालिकामा स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना सम्वन्धि अभिमुखिकरण तथा योजना निर्माण सन्र्दभमा छलफल र निर्णय
२	▪ वडा स्तरमा गएर सुचना संकलन ▪ वडा स्तरिय जोखिम नक्साङकन

	▪ वडा स्तरिय प्रकोप पहिचान तथा स्तरीकरण ▪ विगतका वर्षहरुमा भएको विपद्का घटना र क्षतिको विपद्को ऐतिहासिक विश्लेषण गरिएको ▪ विपद वाट हुने क्षतिको कारण ,असर र समाधानको उपाय को विश्लेषण ▪ जोखिम न्युनिकरण का लागी गरिएका स्थानिय प्रयास वारे छलफल ▪ विभिन्न स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ-सस्थाको विश्लेषण गरी स्थानीय आकलन तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि योजना तर्जुमा . ▪ जलवायु परिवर्तन तथा प्रभाव वारे लेखाजोखा गरिएको , ▪ विभिन्न संघ-संस्थागत क्षमता विश्लेषण ▪ जोखिम पार्श्वचित्र निर्माण
३	▪ जोखिम पार्श्वचित्रको प्रस्तुती र प्रमाणिकरण र विपद जोखिम न्यूनिकरण योजना तर्जुमा गोष्ठी संचालन
४	▪ परामर्शदाताबाट मस्यौदा लेखन र मस्यौदा पेश ▪ मस्यौदा उपर छलफल तथा सुझाव संकलन ▪ अन्तिम र रुप तथा नगर सभामा पेश ▪ नगर सभा वाट पारीत

२.४ योजनाको सिमा

पुर्चौडी नगरपालिकाको "स्थानिय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजना" तयार गर्दा सकेसम्म सहभागितामूलक, तथ्यपरक, सर्वस्वीकार्य र कार्यान्वयन योग्य बनाउनका लागि प्रयास गरिएको छ। तर पनि यो योजना तयार गर्ने क्रममा वडा स्तरमा गइ वडा तहको जोखिम नक्साङ्कन, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गरी सूचनाहरु संकलन गरिएको भएपनि समुदाय तथा वस्ती स्तरमा नै गएर सूचना संकलन गर्न सकिएको छैन । जसका कारण समुदाय स्तर वाटै समस्या पहिचान गर्न सकिएको छैन । त्यसैगरी यस योजनामा अनुमानित वजेट मात्र राखिएको छ जुन वास्तविक वजेट भन्दा भिन्न हुन सक्छ । यस योजनामा भएका क्रियाकलापहरु प्राविधिक विना गोष्ठीमा उपस्थित सहभागीहरुको आधारमा तयार गरिएको छ । यस योजनामा उल्लेख भएका क्रियाकलाप नगरपालिकाले वार्षिक योजनामा समावेश गर्नु पर्दछ । यो योजनामा राखिएका क्रियाकलापहरु नगरपालिका को मात्रै श्रोत र साधन ले सवै कार्यान्वयन गर्न सक्ने अवस्था नभएकोले यसका लागि प्रदेश सरकार, संघिय सरकार र विकास साझेदारहरु तथा निजी क्षेत्रको सहयोगको आवश्यकता रहन्छ । त्यसको लागि स्रोतको खोजी गर्नु पर्ने अवस्था रहन्छ, जुन पुर्ण रुपमा उपलब्ध हुन्छ नै भन्ने ग्यारेन्टि गर्न सकिँदैन । यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि नगरपापालिकामा आवश्यक रूपमा जनशक्ति तयार गर्न समय लाग्नेछ र यस योजनाको कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्तिको स्थानीय स्तरमा उपलव्धता नरहन सक्छ ।

२.५ योजना कार्यान्वयन रणनीति

यो योजनालाई नगर कार्यपालिकाको बैठक र नगरसभा मा छलफल गरी स्वीकृत गरिएको छ। अत: यो योजनाको कार्यान्वयन को नेतृत्व पुर्चौडी नगरपालिका ले गर्ने छ । योजनाको कार्यान्वयन का लागी प्रदेश सरकार, संघीय सरकार, विकास साझेदार निकायहरु,रेडक्रस, युनिसेफ लगायत विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, समुदाय, नीजी क्षेत्र, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरु र सुरक्षा निकायको समन्वय र सहयोगमा कार्यान्वयन गरिनेछ । यस योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरु नगरपालिकाले प्रत्येक वर्ष निर्माण गर्ने वार्षिक योजनामा समावेश र मुलप्रवाहीकरण गरी बजेट सहित कार्यान्वयन गरिनेछ । योजना कार्यान्वयन का लागी अन्य निम्न वमोजिम का रणनिति अपनाइने छ ।

- नगरपालिकामा दक्ष तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन गर्दै जलवायु परिवतर्न तथा विपद् व्यस्थापनका लागि स्थानीय जनसमुदायको क्षमता विकास गरिने छ ।
- जलवायु परिवर्तन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन कार्य गरीने छ ।
- स्थानीय स्तरका परम्परागत ज्ञान, सिप, अभ्यास र नवीनतम वैज्ञानिक ज्ञान तथा प्रविधि लाई आवश्यकता अनुसार समायोजन गरी जलवायु परिवर्तन तथा विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनलाइ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- स्वीकृत योजनाले निर्धारण गरेका प्राथमिकता प्राप्त क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षमता अनुसारको बजेट विनियोजन गर्नेछ ।
- आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी नमूना अभ्यास तथा स्थलगत अनुसन्धानका कार्यक्रमहरु समेत गरिनेछ ।
- विपद्को जोखिमबाट विपन्न, महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बृद्धबृद्धा, बालबालिका आदि वर्गमा पर्ने बढी र फरक प्रभाव लाइ मध्यनजर गरी यस योजनाको कार्यान्वयन प्रक्रियामा समेत सो वर्गलाई विशिष्ट कार्यक्रमका साथै हरेक उपयुक्त कार्यक्रमहरुमा विशेष प्राथमकिता दिइने छ ।
- नगरपालिकाको क्षमता र वार्षिक योजनामा समावेश नभएका योजनाहरुलाई प्रदेश तथा संघीय सरकारमा पठाई कार्यान्वयनका लागि पहल गरिने छ ।
- योजना कार्यान्वयन का लागी जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरु, विकास साभ्mेदार, विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु,निजी क्षेत्र संग समन्वय र सहकार्य गरीने छ ।
- यस योजना कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन अर्ध-वार्षिक रूपमा तयार गरी सम्वन्धित निकायमा पठाइने छ ।

२.६ योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन :

यस योजनाको अनुगमन नगरपालिका द्वारा संचालित योजना तथा कार्यक्रम को अनुगमन मुल्यांकन र पुनरावलोकन गर्दा संगै संगै हुनेछ । अनुगमन, मुल्याङ्कनकोलागि प्रतिवेदन योजनामा भएका क्रियाकलापहरुको प्रगतीको विवरण पनि उललेख गरिने छ । यस योजना कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन अर्ध-वार्षिक रूपमा तयारी र प्रगतीको समिक्षा गरी आगामी ६ महिनाको कार्य योजना तयार गरिनेछ । यस योजनाको प्रत्येक वर्ष पुनरावलोकन गरिनेछ भने प्रत्यके ५ वर्षमा अद्यावधिक गरिनेछ ।

- यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका लागि नगर पालिका को अनुगमन समिति आफै, सम्बन्धित वडा कार्यालय साथै आवश्यकता अनुसार अलग्गै अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको गठन गरिने छ
- नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा यस उत्थालशील योजना कार्यान्वयनको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने छ ।
- नगर अनुगमन समितिले जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारिता समेत मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसानगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र नगरपालिकामा सिफारिस गर्नेछ ।
- यस योजना कार्यान्वयन गर्ने संघ संस्थाहरूले आफ्नो अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन आफ्नो सम्बन्धित कार्यालयका साथै नगरपालिकामा बुझाउने छन् । अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि तय गरिएका सूचक बमोजिम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ ।

परिच्छेद - ३ : प्रकोप, संङ्कटासन्नता, सम्मुखता र क्षमता विश्लेषण (जोखिम विश्लेषण)

३.१ प्रकोप पहिचान तथा स्तरीकरण :

पुर्चौडी नगरपालिकाको १० वटै वडामा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधीहरु स्थानीय बुद्धीजीविहरू, ज्येष्ठ नागरिक, वालक्लव,युवा,स्थानीय संघ संस्थाका प्रतिनीधि तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा गरिएको VCA का आधारमा के-कस्ता प्रकोपहरू छन् र विपद्बाट हुने गरेका क्षति र सम्भावित जोखिमको आधार मानी त्यसमध्ये कुन प्रकोप मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ, भनेर मतदान विधिबाट वडाको प्रकोपहरुको स्तरीकरण गरिएको थियो । जुन यस प्रकार रहेको छ :

तालिका ६ : प्रकोप स्तरिकरण

वडा नं.	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथौ	पांचौ	छैठौ	सातौ	आठौ	नवौ
१	वाढी	पहिरो	वन्यजन्तु	असीना	हावाहुरी	खडेरी	आगलागी		
२	पहिरो	वन्यजन्तु	वाढी	असिना	हावाहुरी	रुखभिर	चट्याङ	आगलागी	
३	पहिरो	बन्यजन्तु	बाढी	असिना	हावाहुरी	चट्याङ	आगलागी		
४	असिना	पहिरो	बन्यजन्तु	खडेरी	हिमपात	बाढी			
५	पहिरो	हावाहुरी	वन्यजन्तु	असिना	चट्याङ	खडेरी	हिमपात	वाढी	
६	पहिरो	बाढी	हावाहुरी	बन्यजन्तु	आगलागी	असिना	हिमपात	सडक दुर्घटना	चट्याङ
७	पहिरो	बाढी	बन्यजन्तु	असिना	हावाहुरी	चट्याङ			
८	पहिरो	वाढी	वन्यजन्तु	चट्याङ	असिना	आगलागी	हावाहुरी		
९	पहिरो	वाढी	वन्यजन्तु	हावाहुरी	असिना	चट्याङ			
१०	पहिरो	वाढी	वन्यजन्तु	हावाहुरी	आगलागी	असिना	चट्याङ		

यस नगरपालिकाको १० वटै वडामा समुदायसंग गरिएको छलफल वाट पुर्चौडी नगरपालिकामा ११ वटा प्रकोपहरु पहिचान गरिएको छ । वडाहरुमा मतदान विधि द्वारा गरिएको सबै वडाहरुका प्रकोपहरुको जम्मा अंक भार यसप्रकार रहेको छ ।

तालिका ७ : १० वटा वडाहरुको प्रकोप अनुसारको कुल अंक

प्रकोप	पहिरो	वाढी	वन्यजन्तु	असीना	हावाहुरी	चट्याङ	खडेरी	हिमपात	आगलागी	रुखभिर	सडक दुर्घटना
अङ्क	५२२	२८४	२२८	१३६	१२८	४६	३५	३२	१४	५	४
स्तर	**पहिलो**	**दोश्रो**	**तेश्रो**	**चौथौ**	**पांचौ**	**छैठौ**	**सातौ**	**आठौ**	**नवौ**	**दशौ**	**एघारौ**

नेपालको संदर्भमा भुकम्प पहिलो प्रकोप हो तसर्थ पुर्चोडी नगरपालिकामा भूकम्पपछि दोश्रो ठुलो प्रकोपको रुपमा पहिरो रहेको छ । त्यसैगरी वाढी,वन्यजन्तु, असीना, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, हिमपात, आगलागी, रुखभिर र सडक दुर्घटना क्रमसः तेश्रो, चौथौ, पांचौ,छैठौ,सातौ,आठौ, नवौ दशौ, एघारौ र वाह्रौ रहेका छन

३.२ जोखिम नक्साङ्कन

पुर्चौडी नगरपालिका बहुप्रकोप जोखिममा रहेको नगरपालिका हो । नगरपालिकाका वडाहरुमा गरिएको छलफलमा सहभागीहरुवाट प्रत्येक वडाहरुको निम्नानुसार प्रकोप संकटासन्नता नक्सा तयार गरिएको थियो । प्रकोपका घटना, भौतिक, आर्थिक तथा वातारणीय संकटासन्नता र सम्मुखताले विपद्को जोखिम नगरपालिकामा बढाएको छ । यदि समयमा नै जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकूलन का कार्यहरु

नगरेमा र संकटासन्नता र सम्मुखताको न्यूनीकरण गरीएन भने कुनै पनि विपद्को घटनाले ठुलो क्षति निम्त्याउन सक्छ ।

<u>वडा नं १ को जोखिम नक्सा</u>

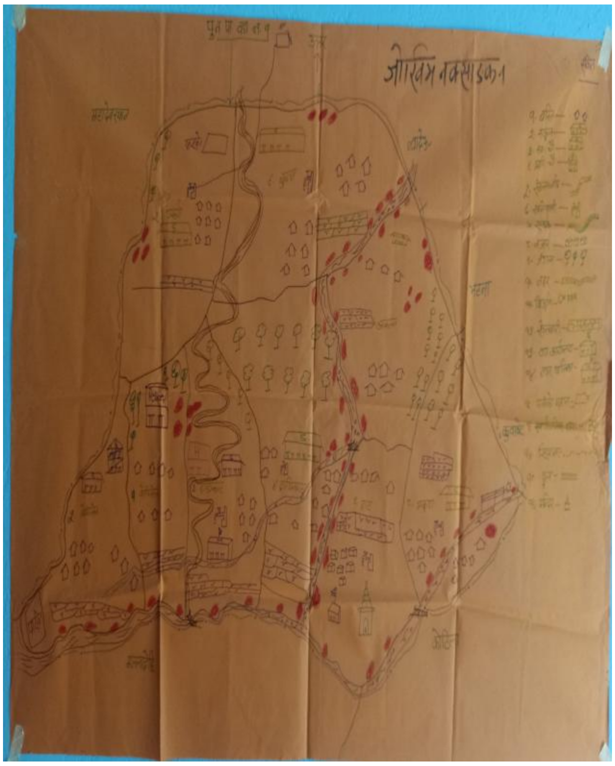

<u>वडा नं २ को जोखिम नक्सा</u>

<u>वडा नं. ३ को जोखिम नक्सा</u>

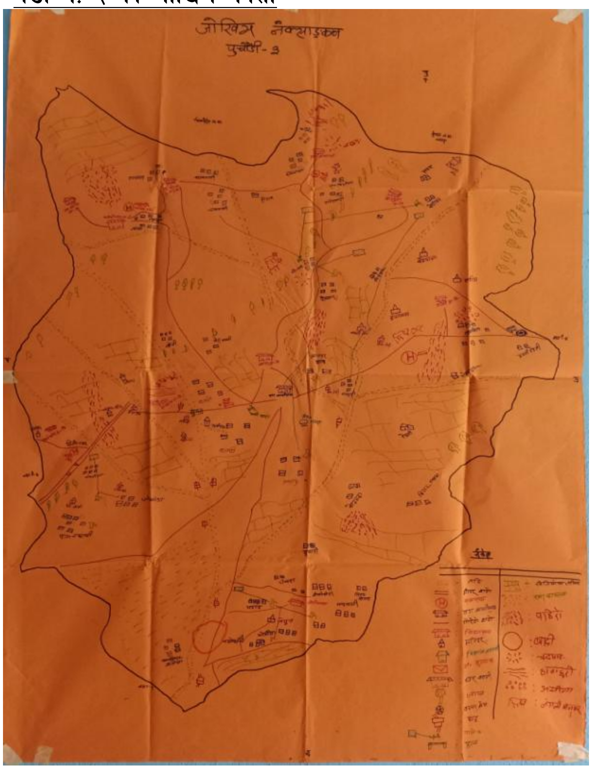

<u>वडा नं ४ को जोखिम नक्स</u>

वडा नं ५ को जोखिम नक्सा

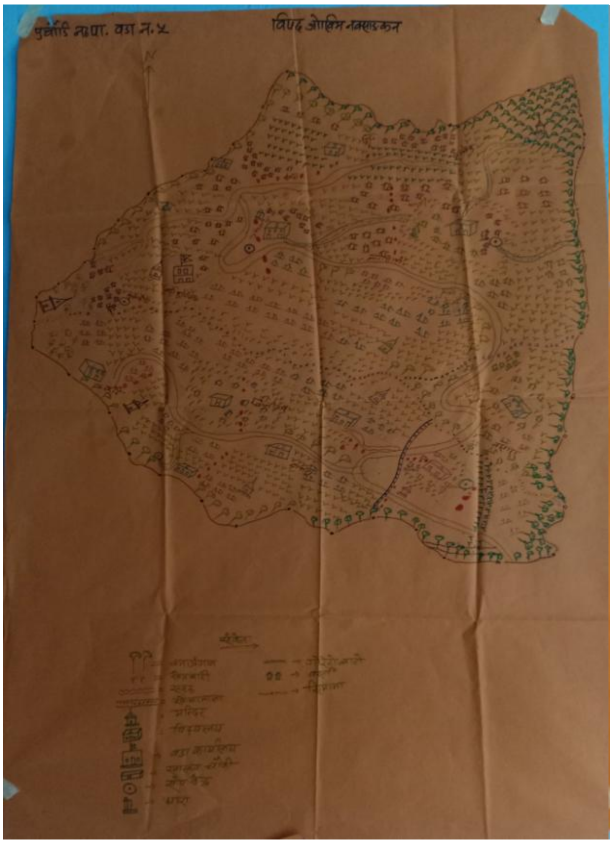

वडा नं ६ को जोखिम नक्सा

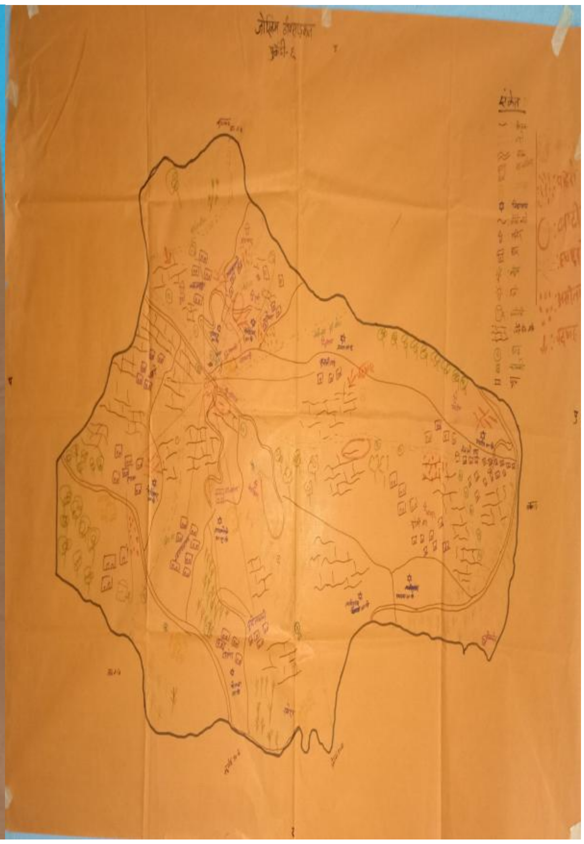

वडा नं ७ को जोखिम नक्सा

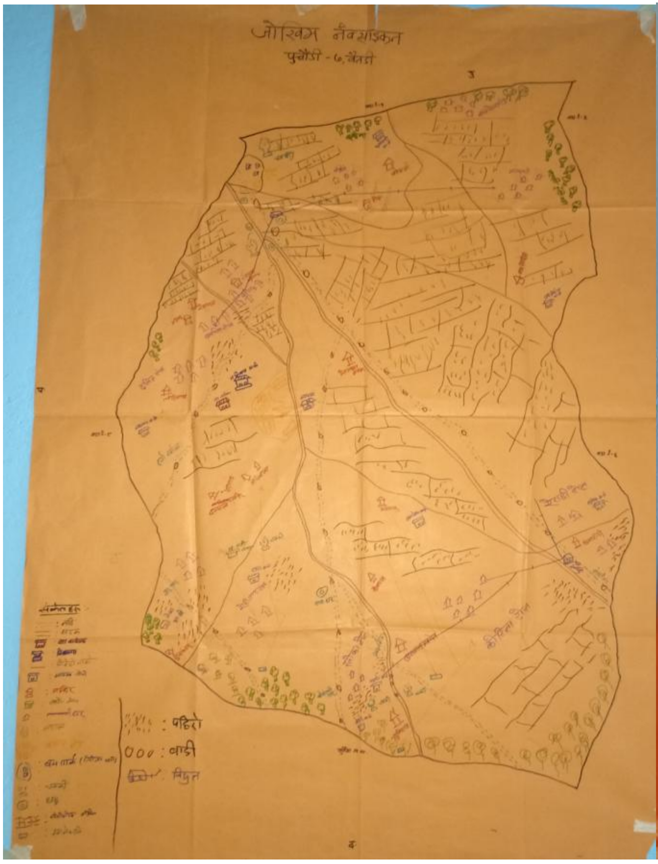

वडा नं ८ को जोखिम नक्सा

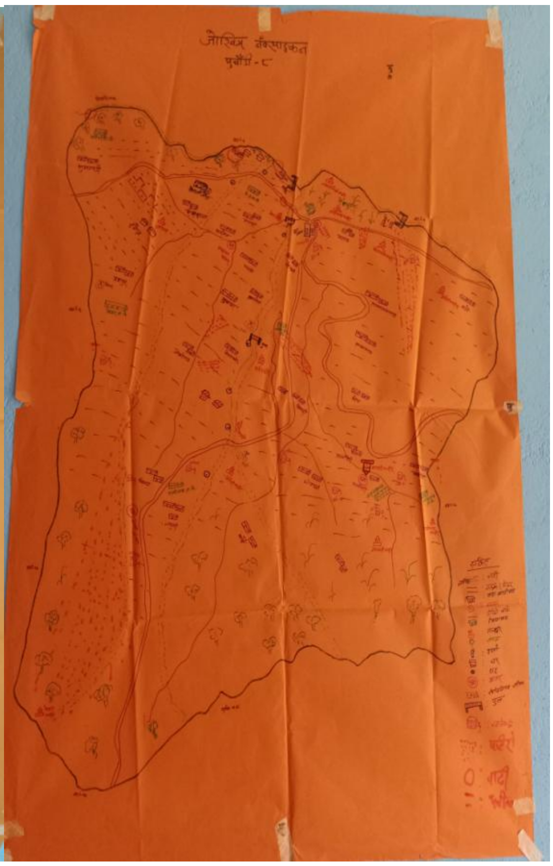

वडा नं ९ को जोखिम नक्सा

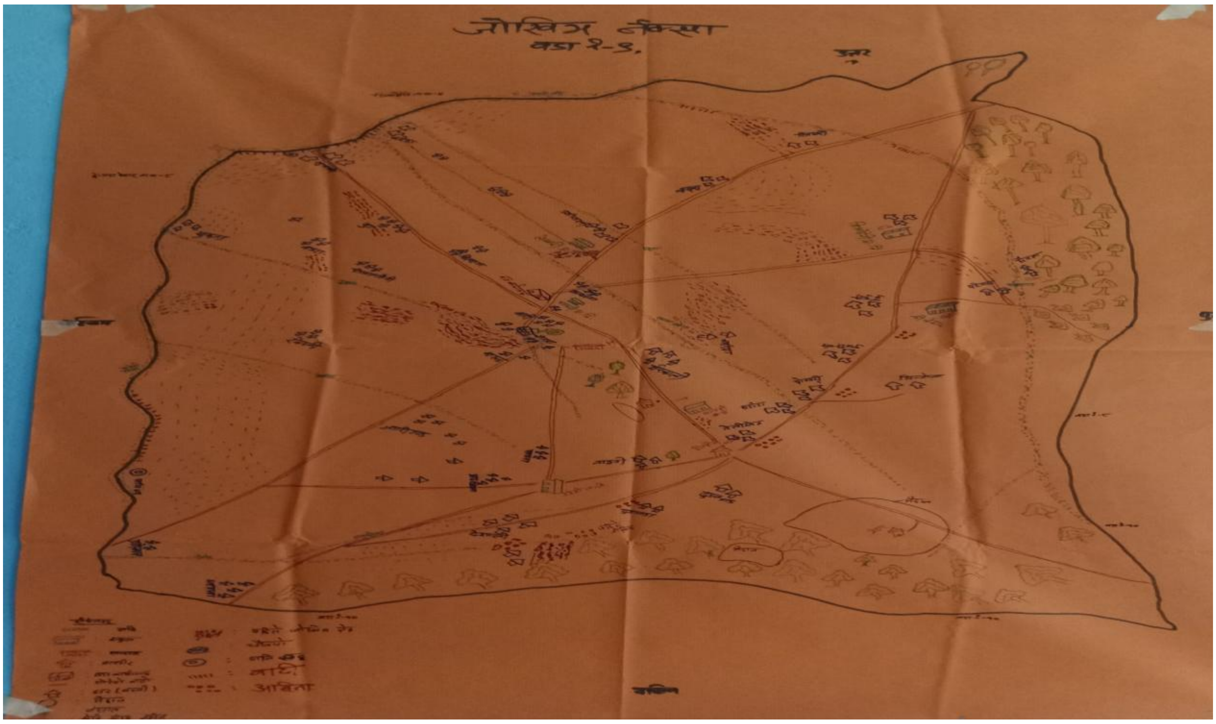

वडा नं १० को जोखिम नक्सा

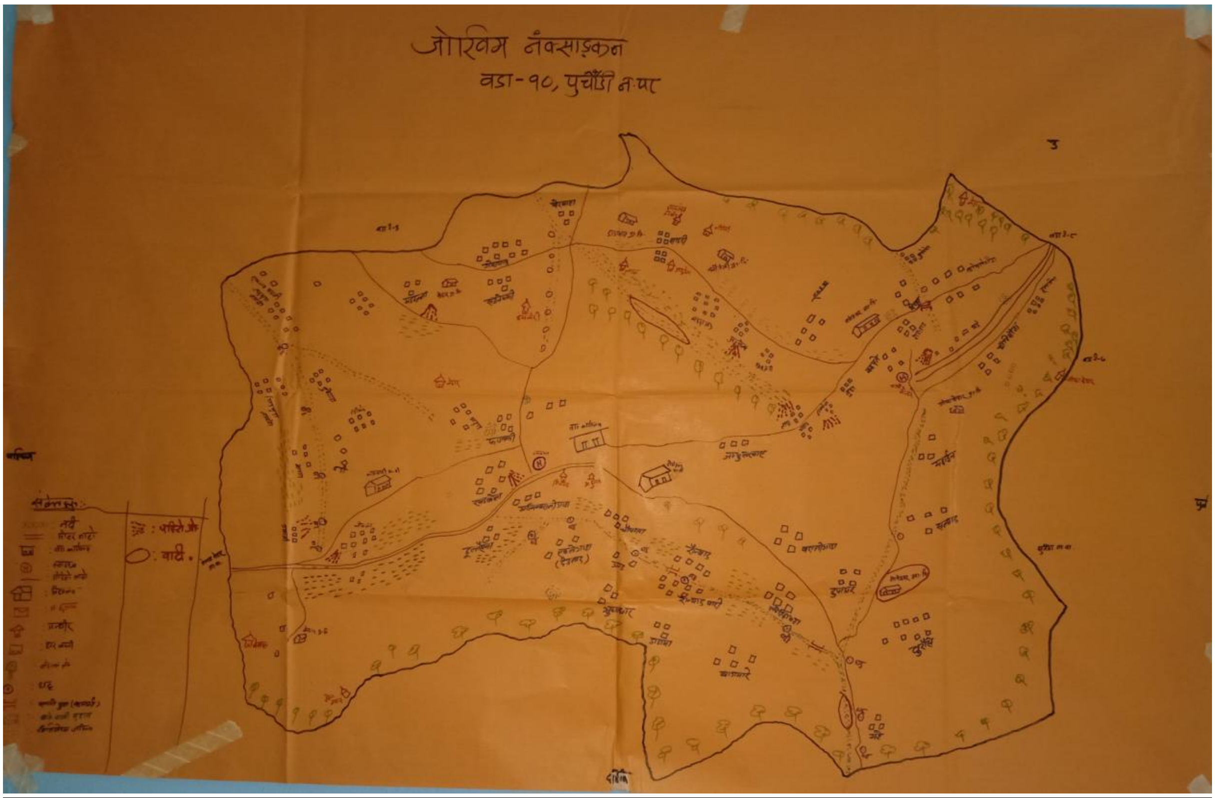

३.३ विपदको ऐतिहासिकसमय रेखा : यस पुर्चौडी नगरपालिकामा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति तथा क्षति भएको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा मा छलफल गरिएको थियो । यस विधिको प्रयोग गर्दा विशेष गरी ज्येष्ठ नागरिकसँग छलफल गरिएको थियो । यसबाट प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति, त्यसले पुऱ्याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय वा प्राकृतिक क्षति तथा प्रभावको बारेमा जानकारी लिइएको थियो । विगतको ३० वर्षको विपद्को क्षतिलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यस नगरपालिकामा विभिन्नप्रकारका १४१ वटा प्रकोपको घटनाबाट (२०३७ को भूकम्पवाहेक) १३९ वटा घरहरु पुर्ण क्षति भएको छ भने ३८ जनामानिसहरुको मृत्यु भएको छ । यसैगरी हालसम्म २०९१ घर परिवारहरु कुनै कुनै प्रकोपबाट प्रभावित भएको पाइन्छ भने करौडौको मुल्य वरावरको आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ जुन यस प्रकार छ ।

तालिका ८ : विपदको ऐतिहासिक समय रेखा (Historical Time Line)

प्रकोप	वडा नं.	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानविय क्षति	प्राकृतिक क्षति	प्रभावित घरपरिवार	सूचना पुष्ट्याँई
भूकम्प	१	२०३७ साउन	तत्कालिन हाट गाउँपंचायत हाल पुचौडि नगरपालिका वडा नं. १	५० घर ध्वस्त,१०० घर चर्केको, १वटा विद्यालय भत्केको	पाल टांगेर , छाना वनाएर वस्नु परेको	१० लाख	२० जना घाइते	जमिन दरा परेको	१५०	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	२	२०३७ साउन	वडा भरी	१०० घर भत्केको, ३०० घर चर्केको, २ वटा बिद्यालयका १२ कोठा चर्किएका	पालका बस्नु परेको,	१० बाखा, २ भैसि गरी ५० लाख	३० जना घाईते	५० रोपनि जमिन, पानिका मूल भासियको	४००	
		२०५१ चैत्र	वडा भरी	३०० घर चर्किएका		३० लाख		पानिका मुलहरुमा क्षति	४००	
	३	२०३७ श्रावण	नकालि, तोलिगाउ	२५० घर र २ मन्दिरमा भत्किएका चर्किएका	बसाई सराई, पाल टागेर बसिएको	१ करोड ३५ पशु चौपाय (१० लाख)	११ को मृत्यु, २७ अपांग	खानेपानिको मुहानहरु सुकेको	२५० घरद्युरी	
	४	२०३७	तत्कालिन भटना गाउ	६० घर ध्वस्त, ४००	पल टागेर, छाना	४० लाख	३ जनाको	भुकप्प पछि	४६०	

		साउन	पंचायत	घर चर्केको, २ वटा बिद्यालय भत्केको	बनायर बस्नु परेको		मृत्यु, ३० जना घाईते	पहिरो जादा ३० रोपनि जमिन पुरीएको		जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	५	२०३७ साउन	तत्कालिन कुवाकोट गाउँ पन्चायत हाल पुर्चौडी न.पा. ५	३६ घर पुर्ण ध्वस्त,४०० घरमा आसिंक क्षती,३ वटा विद्यालय चर्केको,	पाल तथा छाप्रा हालेर बसेको	२० लाख	३ जनाको मृत्यु	पहिरो आएर ३००० रोपनि जमिन क्षति	४३६	
	६	२०५७ साउन	वडाभरी	२० घर चर्किएर क्षति, १ बिद्यालयको चर्किएको	डरले १ दिन घर बाहिर बसेको	२० लाख ३५ हजार		धारडामा पहिरो गई ७ रोपनि जग्गामा क्षति	२०	
	७	२०३७ साउन	वडाभरी	१० घर पुर्ण ध्वस्त,१२० घर चर्किएको,२ वटा विद्यालय चर्केको	छिमेकिको घरमा वस्नु परेको	१२ लाख	१ वालक घाइते	१३ रोपनी जमिन खस्केको, पानीको मुहान मा क्षति	१३२	
	८									
	९	२०५३	डाडाखालि, वाँस	५ कोठे भवन भत्केको,२० वटा घर चर्केको		५५ लाख			२	
	१०									
पहिरो	१	२०५२ असार	आफला,वुडदा,गर्स्या			१० लाख		५० रोपनि जमिनमा भुक्षय	५०	
	२	२०६१ साउन	जर्शु					२१ परिवारको खानेपानिको मुहान	२१	

		२०६४, साउन	जर्शु	३ घर भत्किएका	बसाई सरेको	११ लाख		पानिको मुलमा क्षति, ५ रोपानि जग्गा	३	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
		२०६५ साउन	खोप्रेईजर, नुवाघर			२४ लाख		२० रोपनि जग्गा	१५	
		२०६७ साउन	नौतला,वनतोलि			१८ लाख		१५ रोपनि जग्गा	२०	
		२०६९ साउन	जर्सु	३ घर भत्केको		२ वटा गाइ मरेको (३९लाख पचासहजार)		४० रोपनि जग्गा	२०	
		२०७० साउन	वोरीगाउ,कोला,, रोचा,भैरु,लोहाटी	५ घर भत्केको		६० लाख		३०रोपनि	५०	
		२०७३ साउन	कपासी,खर्क	२ घर भत्केको,३ घर वाङगीएका	बसाइ सराइ	२५ लाख		१० रोपनि	३२	
	३	२०५६ असार	तोलिगाउ			२५० क्वईन्टल (३ लाख), जमिन १ करोड		२५० रोपनि	५० घरधुरी	
		२०५८ साउन	तेलेशैना	६ घर, १ मन्दिर, २ घट, ३०० मि कुलो	बसाई सराई	३ लाखको अनाज, जमिन ८० लाख	१ मृत्यु, १ हरायको	२०० रोपनि	१००	
		२०५९ साउन	चन्दनपानि			जमिन १२ लाख		२५ रोपनि	६	

		२०७४ साउन	कोटलका	२५० मि पक्कि कुलो		धानबालि नास ४ लाख बराबर जमिन १ करोड ५० लाख		३०० रोपनि	८४	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
		२०७४ साउन	अन्टापु	१ घर , २०० मि पक्कि कुलो	घर सरेको	धानबालि नास १ लाख बराबर जमिन २२ लाख ५० हजार		५० रोपनि	१४	
	४	२०५४, जेठ देखि असोज सम्म	ढकने	१ वटा घर पुरीएको		२४ लाख		१७ रोपनि जमिन पुरीएको	१०	
		२०५६ साउन	कालापानि, सोतिकाईजर, ढोलकाडा, भिडगौरा, बगर, मेलाखेत, पारीवखरानि, बउरखल्ला	१२ वटा घर पुरीएको	बसाई सराई, खर्क बनाएर बसेको	८० लाख		५० रोपनि जमिन पुरीएको	४०	
		२०७६ साउन	अंगेरे, रिठेगांडा, खुना	३ वटा घर पुरीएको		४० लाख		२० रोपनि जमिन पुरीएको	२०	
	५	२०५१ साउन	काटै टोल,जाग्रीगाउँ, चरोपनी,सलकाटे, खित्कना,ठाड,ढुङ,सल्लील गाउँ,दहतलि,दानडा,औसाडा,सुर्जाङगल	७ वटा घर पुरेको	आफन्तको घरमा बसेको	१ करोड ५० लाख		२५० रोपनि जमिन पुरेको	२००	

		२०७५ साउन	सलकाटे,गल्लेख,चौमौला,कलाड, ढुङ,काटै,पर्क्यौंडा,कापडि गाउँ	३ वटा घर पुरेको,भुमिराज मा.वि.को पर्खाल भत्केको,कुवाकोट साना किसान सहकारी को पर्खाल भत्केको,१ वटा घट्ट पुरेको		२ करोड		२५ रोपनि जमिन पुरेका	५०	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	६	२०४६ साउन	खोला र ठुलाखेत			३ लाख		३० रोपनि	२५	
		२०४६ भदौ	रपना	३ घर चर्केको	केहिदिन छिमेकमा बस्नु परेको	३ लाख		२० रोपनि	३	
		२०५७ असाढ	ग्वारुडी	१ घर भत्किएको	बसाई सराई	३ लाख		१५ रोपनि	१	
		२०७३ जेठ	मनकालि, काफलढुंगा, त्रिकालि, ग्वारुडी	१ घंट, ५ घर भत्केको, १ जलबिद्युत र १ धारामा क्षति	आफन्तकहा बस्नु परेको	१ गोरु मरेको, ५० लाख		९५ रोपनि जग्गा, २ मुहानमा क्षति	५०	
	७	२०५४ साउन	सतगाड	२ घर भत्केको	वसाइ सरेको	२० लाख		४० रोपनि	३५	
		२०६६ असोज	वडगाउ,कोटिला, ऐराडि	१ घर भत्केको,१ वटा खा.पा.आयोजना, पावर हाउसको १०० मिटर नहर भत्केको		३५ लाख		४१ रोपनि	२१	
		२०६७ असार	विफे(सतगाड)	१ वटा खा.पा. आयोजना		४० लाख		५० रोपनि	१६	

		२०६९ साउन	अवस्थि गाउँ			१० लाख ४०हजार		१३ रोपनि	८	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
		२०७४/७ ५ साउन	रेला,अवस्थी गाउँ	२ वटा खा.पा. आयोजना मुलसडक ५० मी. भत्केको		७ लाख पचास हजार		७ रोपनि	१०	
	८	२०४५ साउन	कुल्लालि	५ घर भत्किएका, १०० मी सिचाई कुलो, १ टंयाकी, २ धारा	५ घर बसाई सरेको	२० लाख		३० रोपनि	५	
		२०४७ भदौ देखि निरन्तर	कमेडपानि	१२ घर भत्किएका	१२ घर बसाई सरेको	३० लाख		५० रोपनि	१२	
		२०५५ भदौ देखि निरन्तर	लामुलि, पंतोली	५ घर भत्किएका	५ घर बसाई सरेका	२५ लाख		२५ रोपनि	५	
		२०६५ साउन, निरन्तर	लामुली, बतेडाकुलो, रिठाखोला			४० लाख	१ मृत्यू	४० रोपनि	५१	
		२०६७ असोज	जोशिगाउ	५ घर भत्किएका	१२ घर बसाई सरेको	२५ लाख	१ मृत्यू	१० रोपनि	१२	
	९	२०५५ असार	डाडाखालि	५ घर भत्केको	वस्ती सरेको	१२ लाख		४० रोपनी जमिन पुरेको	५ परिवार	
		२०६८ असोज	लिमरी	५ घर भत्केका	वस्ती सरेका	२० लाख		१०० रोपनी जमिनमा क्षति	५ परिवार	

		२०७० साउन	डाडाखाली,वगरा	१८ घर भासिएको		२ वाखा,२ भैसी ५० लाख		१०० रोपनी जमिनमा क्षति	२८	
	१०	२०५९ भदौ	कोथलाइन,दल्लेनी,ताडा			वाखा १०,भैसी ४,गाइ २,गोरु२ ३०लाख		५० रोपनी जमिन नोक्सान	६परिवार	
		२०६४ असोज	अधकदे,डिगरे	३ घर भत्किएको	वसाइ सराइ			४० रोपनी जमिन नोक्सान	३ परिवार	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
		२०६९ भदौ	जुहानी	२ घर भत्किएको	वसाइ सराइ	१० लाख		३० रोपनी जमिन नोक्सान	२ परिवार	
		२०७५ भदौ	पतलकटे,डाढापातल,चमौला	३ घर वगाएको	वसाइ सराइ	६० लाख		४५ रोपनी जमिन नोक्सान	३ परिवार	
		२०७६ साउन	रौलाखाद,गड्डीलेख,भिततेखानी	३ वटा घर,२ वटा विद्यालय		४ वटा वाखा १० लाख	१ घाइते		३ परिवार	
वाढी	१	२०४९ असोज	वुडदा,आफला,कोपिखेत डाडाकोट,दाडिमपाटा ,हाट,विशा भकुडा			१६ लाख		१०० रोपनि जमिन कटान	१५०	
	२	२०६८ साउन २०७३ साउन	सिम्चानी,जर्सु			७ लाख पचास हजार	३ जना को मृत्यु	८रोपनि	३०	
	३	२०७४ साउन	जुगेडाडा, बस्कोट, पातलिगाड	२ घंट, १ वटा कलभर्ट		धानबालि २ सय क्वईन्टल ६५ लाख		२० रोपनि	२५	

	४	२०५८ असोज	चक्कि बगर	१ घर बगाएको		१० लाख		२० रोपनि	१	
		२०६८ भदौ	नेलाखेत, बगर			१ करोड		२५ रोपनि	३०	
	६	२०४७ असार	बिउरीगाड देखि खडिपातल	४ घरमा क्षति, २ घंटमा क्षति		१६ लाख ५० हजार		५० रोपनि, १ वटा मन्दिरको १० रोपनि	६०	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	७	२०६६ असोज	ऐराडि,ऐरीगाउँ, ोटिला, मनवस्ति,भौने, वडगाउ, अवस्थिगाउ,	२५० मी. कच्चिकुलो,२ वटा घट्ट, १ वटा काठेपुल		५ करोड		१२५ रोपनि	१००	
		२०६७ साउन	पाारिसतगाड, काफलि			१ रांगो, २ भैसि, २ गोरु, १ बाखो (४५ लाख)	१ जनालाई बगायको	१० रोपनि	२५	
		२०७५ साउन	कोटिलिगाड, कनेलिगाड			४० लाख	३ मृत्यू	१० रोपनि	१५	
	८	२०४० देखि निरन्तर	पेल्तडी	५ घर भत्किएका, ४ घंट बगाएको, १०० मी कच्चि कुलोमा क्षति	९ घर बसाई सरेका	४० लाख		४० रोपनि	१३	
		२०६० असोज	नक्तडी				४ मृत्यू		४	
		२०७१ साउन	नेटागाउ				१ मृत्यू		१	
	९	२०५९ भदौ	घट्टेगाड,कोटेली,जगरी गाड	१० वटा घट्ट वगाएको		४५ वटा वाखा,१२ वटा		३०० रोपनी जमिनमा क्षति	१४० परिवार	

						गोरु,७ वटा गाइ (५० लाख)				
	१०	२०६९ भदौ	जोरागाउँ,सांगडी,गुहानी , महरगाउँ,वरालिगाडा,वुटास, लिखुडा,चमौल	२ काठेपुल,१० वटा घट्ट		२ वटा भैसी	२ जना को मृत्यु		५० परिवार	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
वन्यजन्तु	१	२०७० देखि	गर्स्या, वुडदा, कोपीखेत		२ जना घाइते	१२ लाख		अन्न ,फलफुल खाइदिने, चौपाया खाने	१००	
	२	२०६५ देखि	वडाभरी			४०० क्विन्टल गहु ४०० क्विन्टल मकै २६ लाख	५ जना घाइते	मकै,गहु वालि नास	६००	
	३	२०७० सालदेखि निरन्तर	तोलिगाउ, गैरागाउ, नकालि, बथ्थि			१ लाख बराबरको अन्नबालि			४००	
	४	प्रत्यक बर्ष	वडा भरि			२० लाख	३ जना घाईते	अन्न, फलफुल नाश	४००	
	५	२०७० साल देखि	वडाभरी			३०० वोरा अन्न ,फलफुल,तरकारी नोक्सान(६ लाख)			१५०	
	६	२०७३ भदौ	काफलढुंगा				२ घाईते		२	

		प्रत्यक बर्ष	वडाभरी (हिउपर्ने क्षेत्र)			मकै ५ सय क्विन्टल, गहु २०० क्विन्टल (२१ लाख)			५००	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	७	२०६८ वैशाख देखि हालसम्म	सतगाड, काफली, रतोका, तिखेढुंगा, ऐरीगाउ, कोटीला, बडगाउ, अवस्थिगाउ, मनबस्थि, भौनि			३० वटा बाख्रा र गोरु (३ लाख) १० लाख ५० हजार			३००	
	८	प्रत्यक बर्ष	लामुडी, चिमडा, डडपुर, बासुलढुंगा		बासुलढुंगाको जमिनमा खेतिगर्ने कम घटेको	५०० क्विन्टल मकै, २०० क्विन्टल गहु (१६ लाख)			२५०	
	९	सधै	पुरै तल्लादेहि			अन्न, तरकारी,फलफुल वाली मा नास वर्षेनी १० लाख			३५० परिवार	
	१०	प्रत्येक वर्ष	वडाभरी			२००० रोपनि को १००० वोरा अन्न वालि २० लाख	प्रत्येक वर्ष २ जना घाइते			
हावाहुरी	१	२०६५ वैशाख	आफला,कैलपाल	२ विद्यालयको छाना		२ लाख			१	
		२०७४ जेठ	कैलपाल, गर्स्या	१ विद्यालयको छाना,१ वटा गाउँघर		५ लाख		मकै नास	३००	

				क्लिनिक,भेटनरी १ वटा						
	२	२०६६ वैशाख	वडाभरी	१० विद्यालयका ७० कोठा		७० लाख				जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	३	२०७४ वैशाख	नकालि, नौला, भारिसेन	२ वटा बिद्यालयको छाना, २ वटा बर्थिङ सेन्टर		१० लाख				
		प्रत्यक बर्ष	नौला, उत्तिसपाटा, भारिसेन, बास			प्रत्यक बर्ष ५ सय क्विन्टल अन्न (१० लाख)			३००	
	४									
	५	२०६३ वैशाख	सलकाटे लगायत वडाभरी	३० वटा घरको छाना उडाएको,भुमिराज मा.वि. पन्चदेव प्रावि, भुमिराज मा.वि दहताल,काडा महादेव प्रावि,दिपज्योती प्रावि,अमरज्योती प्रावि,सुनजुनी प्रावि,कैलास प्रावि को छाना उडाएको		५० लाख			३०	
		२०७३ चैत		भुमिराज मा.वि. पन्चदेव प्रावि, भुमिराज मा.वि दहताल, ,दिपज्योती प्रावि,सुनजुनी प्रावि, को छाना उडाएको १वटा वर्थिङ सेन्टरको		१० लाख				

				छाना उडाएको						जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	६	२०४७ जेठ	रपना	५ घरका स्लेट उडाएकौ		१ लाख			५	
		२०७४ बैशाख		१ गाउघर क्लिनिक, १ बिद्यालय ३ कोठे, १ उर्जाको छानो	बिद्यार्थिलाई चौरमा पढन परेको	१५ लाख				
		२०७६ मंसिर	त्रिकालि	१ बिद्यालयको ८ कोठे छाना		८ लाख			४०० घरधुरीका बिद्यार्थी	
	७	२०७५ जेठ	बडगाउ, रतोका, एरीगाउ, दलितटोल, कोटीला, भौनी, ऐराडी, मनबस्ति	१० बिद्यालयको २३ कोठाको छानामा क्षति		१२ लाख				
	८	२०७३ जेठ	डिलाशैन, मल्लाहदेहि	३ बिद्यालय १३ कोठे भवनको छाना, १ बिद्युत घर		१५ लाख				
	९	२०५८ वैशाख	खेती,डाडाखालि	विदालयको ८ कोठाको छाना उडाएको		५ लाख				
	१०	२०६६ जेठ	मंगरला	केदार प्राविको २ कोठे भवन को छाना र पर्खाल भत्केको		२ लाख				
		२०७३ जेठ	गुराँसे,गट्टीलेख,डाडावाग ,शैलेश्वर,गलेश्वर,केदार भुमरिज	६ वटा विद्यालयको २० कोठा छाना उडाएको		२० लाख				
खडेरी	१	२०७२	वडाभरी			५०० वोरा अन्न		गहु काट्न	३००	जेष्ठ नागरिक

						नास २० लाख		नपाएको		तथा जानिफकर
	४	२०६४	वडा भरी		भोकमरी, अनिकाल	२ हजार बोरा अन्न नाश (४० लाख)		उब्जनि नहुनु	४००	
	५	२०६७ भदौ–चैत	वडाभरी		अनिकाल परेको	४८०० वोरा अन्न नास (५० लाख)			६००	
		२०७५ भदौ–चैत	वडाभरी		अनिकाल परेको	२००० वोरा अन्न नास (२० लाख			३००	
	१०									
असिना	१	२०६८ असोज,	वडाभरी			६०० वोरा गहु,७००वोरा धान ३० लाख		फलफुल खेती	३००	
		२०७३ असोज,चैत	वडाभरी			१००० वोरा अन्न १५ लाख			३००	
	२	२०५६ वैशाख	वडाभरी			५०० क्विन्टल गहु,फलफुल ७लाख पचासहजार)		गहु,फलफुल नास	४००	
		२०७६ जेठ	भैरु			१२० क्विन्टल गहु,फलफुल		क्विन्टल गहु,फलफुल	६०	

						४ लाख				जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	३	२०५६ बैशाख	तोलिगाउ, नउला, बास, भारिसेन, नकाली			५०० क्विन्टल गहु (८ लाख)			२५०	
		२०७६ असोज	कोटाल्का, लुहाडिगाड, तोलिगाउ, नकाली			२५० क्विन्टल धान (६ लाख)			१००	
	४	२०५३ फाल्गुन	वडा भरी			२५०० बोरा गहु, जौ (३० लाख)	२ महिलाको मृत्यु	अन्न बालि नाश	४००	
		२०६२ जेठ	वडा भरी			५०० बोरा मकै, गहु (१२ लाख ५० हजार)		अन्न बालि नाश	१००	
		२०७२ जेठ	वडा भरी			१००० बोरा गहु (३० लाख)		अन्न बालि नाश	२००	
		२०७६ असोज	भटना, बागा, खत्तोलि			५०० बोरा धान (१३ लाख)		अन्न बालि नाश	१५०	
	५	२०५२ असोज	वडाभरी			५०० वोरा अन्न(धान,गहु,भटमास) नास(२० लाख)			१००	
		२०६९ वैशाख	वडाभरी			१००० वोरा अन्न गहु,भटमास(३० लाख)			२००	
		२०७६ असोज	वडाभरी			१५०० वोरा अन्न (धान, गहु,			३००	जेष्ठ

						भटमास) नास (५० लाख				नागरिक तथा जानिफक र
	६	२०७४ बैशाख	वडाभरी			१६०० क्विन्टल गहु, ५० लाख			८००	
	७	२०७४ वैशाख	पुरै वडाभरी			४८ लाख		१२ सय क्विन्टल गहु	६००	
	८	२०५३ असोज	लामुडी			५०० क्विन्टल धान (१० लाख)			५५	
		२०६० बैशाख	वडा भरी			१००० क्विन्टल गहु (१५ लाख)			१००	
		२०७५ बैशाख	वडाभरी			१००० क्विन्टल गहु (२५ लाख)			१००	
	९	२०४८ असोज	पुरै तल्लादेहि			२८०० रोपनि जमिनको धान र तरकारी वालि नष्ट ३० लाख			३५० परिवार	
		२०५८ वैसाख	पुरै तल्लादेहि			२८०० रोपनि जमिनको धान र तरकारी वालि नष्ट ४० लाख			३५० परिवार	जेष्ठ

		२०७५ वैशाख	पुरै तल्लादेहि			२८०० रोपनि जमिनको धान र तरकारी वालि नष्ट ५० लाख			३५० परिवार	नागरिक तथा जानिफकर
	१०	२०७५ जेठ प्रत्येक वर्ष	वडाभरी			२००० रोपनि को १००० वोरा अन्न वालि २० लाख				
आगलागी	१	प्रत्येक वर्ष	जंगल					वनजंगल नास	३००	
	२	२०६० चैत्र	न्वाघर	१ घर जलेको		५ लाख			१	
		२०७४ जेठ	वनतोलि	१ घर जलेको		१० लाख			१	
		२०७५ पुष	ओखरढुङगा	२ घर जलेका		२० लाख			२	
	३	२०७५ मंसिर	भईचाना, छेखुरी, नकालि	१ घर		५ लाख			१	
	६	२०७२ पुष	रपना	१ पसल, १ घर		५ लाख			१	
	७	२०७३ पुष	भौनि, मटेना	१ घर जलेको		१५ लाख			२	
	८	२०७४ असोज	मल्लाहदेवी, श्रीकोट	१ घर जलेको		१० लाख			१	जेष्ठ नागरिक

	१०	२०६६ माघ	जुहानी	१ वटा घर जलेको		२ लाख	१ जना वच्चा को मृत्यु		१ परिवार	तथा जानिफकर
		२०७१ साउन	गैरखोली	१ वटा घर जलेको (४ लाख नगद)		१०लाख			१ परिवार	
		२०७२ जेठ	विजयपुर	शैलेश्वर मा.वि.को छ कोठे भवन र अफिस जलेको		५ लाख				
चट्याङ	२	२०६४ फागुन	ल्याटी	१ विद्यालयको छाना क्षति		५ लाख				
		२०६५ फागुन	उजानगर, जर्सु			१ भैसी १ वाखा (१ लाख)				
	३	२०५१, बैशाख	गैरागाउ				२ जना घाईते		१	
		२०५३, जेष्ठ	गैरागाउ			२ वटा गाई मरेको			१	
	४									
	५	२०७२ वैशाख	दुर्गा मन्दिर ताल	१ वटा टेलिफोन टावर,भुमिराज माविको ५ वटा कम्प्युटर			१ जना को मृत्यु,३ जना घाइते	२ वटा खसी मरेको	४	
		२०७५ असोज	असिगाउँ,भुकाल्ला				५ जना घाइते		५	जेष्ठ नागरिक

	६	२०७१ जेठ	कोईलिगाउ	१ घर चर्केको		२ भैसी, ५ लाख	१ घाइते		३	तथा जानिफक र
		२०७३ बैसाख	शल्लेघ्यार			२ बाखा मरेको १० हजार	८ घाईते		८	
	७	२०६५ जेठ	कुकुरेकोट,				१ मृत्यू		१	
		२०७५ साउन	गलिनाथ माबि कोटलिगाड	१ सोलार सेट, १ जलबिघुत्त		५ लाख				
	८	२०७० जेठ	कुलाली			१ गाई, २ गोरु १ बाखो (१ लाख)	१ घाईते		१ घर	
		२०७३ जेठ	बविडा, सतगाड	३० वटा बिधुत पोलमा क्षति		१ भैसि, १ बाख्ा (५ लाख)			५०	
		२०७४ जेठ	मल्लाहदेहि			१ भैसि, २ गाई, १ बाखा (१ लाख)			३	
		२०७५ बैशाख	लामुली			२ भैसि, १ गाई, १ गोरु (२ लाख)			२	
	९	२०५५ जेठ	वथौला	१ घरमा आगलागी		२ भैसी,२ वटा वाखा मरेको १५ लाख	१ जनाको मृत्यु		२ घरपरिवार	
		२०६० जेठ	सुरोपनी	१ घरमा क्षती		१ भैसी,१ गाइ मरेका ५ लाख			१ परिवार	
		२०७१ चैत्र	सिलंगा	१ घरमा क्षती		१ भैसी मरेको २ लाख	२ जना घाइते		१ परिवार	
	१०	२०६८	दल्लेनी,जिउकुडा	३ वटा घर		२ वटा भैसी,२	१ जनाको		२ परिवार	

		जेठ				वटा वाख्रा १ लाख	मृत्यु १ घाइते			जेष्ठ नागरिक तथा जानिफक र
हिमपात	१									
	४	२०५२ पुष देखि फाल्गुन सम्म	च्यौलकाडा, ठुलागडा, निगालाबाद्यद्दा, आफला			८०० बोरा गहु, जहु नास (१५ लाख)		अन्न बालि नाश	३००	
	५	२०५५ साल देखि	गल्लेख,जाग्रीगाउँ,औसाडा,दहताल					५०० वोरा अन्न गहु,जहुनोक्सान(१० लाख)	३५०	
	६	बर्षौसाल	त्रिकालि, मुडेनि, च्यारुडी, रुईसेनि, श्रीभावर क्षेत्र, रसेड, टाकुल्ले	बाटो अबरुद भई हिडडुल गर्न समस्या					५००	
रुखभिर	२	हालसम्म	वडाभरी				१० जनाको मृत्यु		१०	
महामारी										
सडक दुर्घटना	६	२०७५ र ७६	रपना				२ जनाको मृत्यु		२	

३.४ वडाको संकटासन्न विश्लेषण

स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिकाले निर्दिष्ट गरेको संकटासन्नता स्तरिकरण विधिअनुसार तोकिएका सुचक हरुलाइ आधार मानी विपदको ऐतिहासीक समयरेखा को सुचना वाट आएका क्षतिको विश्लेषण गरी देहाय वमोजिम वडाहूको संकटासन्नता विश्लेषण गरिएको छ। यसरी अंकभारको आधारमा उच्च,मध्यम र न्युन गरी तिन तहमा संकटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ। पुर्चौडी नगरपालिकाको १० वटै वडाहरु मध्यम जोखिममा रहेको पाइएको छ।

तालिका ९ : वडा अनुसार संकटासन्नता स्तरिकरण

वडा नं.	मानविय क्षति	प्रभावित परिवार	घरको क्षति	आर्थिक क्षति	खेतीयोग्य भूमी र वन	सामाजिक क्षति	विगतमा भएकाविपद्का घट्नाक्रम	वालिलगाउने वामित्रयाउने समयमाआएको परिवर्तन	तापक्रममाआए को परिवर्तन	जोखिमले भविष्यमापार्ने सक्ने असर	श्रोतको उपलब्धता तथा पहुंच	संस्थागत क्षमता	जनसंख्याको विश्लेषण	स्थानीयज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधी	जम्मा	स्तर
१	२	३	१	३	२	१	३	२	२	२	२	३	२	२	३०	मध्यम
२	६	३	२	३	२	१	३	२	२	२	३	३	२	२	३६	मध्यम
३	२	३	१	३	३	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३३	मध्यम
४	४	३	२	३	२	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३५	मध्यम
५	२	३	२	३	३	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३३	मध्यम
६	४	३	२	३	२	१	३	२	२	२	२	३	२	२	३३	मध्यम
७	६	३	१	३	२	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३६	मध्यम
८	६	३	२	३	२	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३७	मध्यम
९	२	३	२	३	२	१	३	२	२	२	३	३	२	२	३२	मध्यम
१०	४	२	२	३	२	२	३	२	२	२	३	३	२	२	३४	मध्यम

स्पष्टिकरण :

क्र.स.	अङ्कभार	स्तर
१	३८ भन्दा माथी अङ्कभार	उच्च सङ्कटासन्न
२	२४ देखि ३८ सम्म अङ्कभार	मध्यम सङ्कटासन्न
३	२३ भन्दा कम अङ्कभार	न्युन सङ्कटासन्न

३.५ पात्रोहरु (प्रकोपपात्रो, मौसम पात्रो र वाली र पात्रो)

वडाबाट संकलन गरिएको सूचना तथा नगर स्तरमा गरिएको छलफलका आधारमा प्रकोप पात्रो,मौसमी पात्रो र वालि पात्रो तयार गरिएको छ । विभिन्न प्रकोपले कुन कुन महिनामा मानिसहरु बढी संकटासन्न हुन्छन भन्ने प्रकोप पात्रो ले देखाउँदछ । त्यसैगरी मौसमी पात्रोको विश्लेषण वाट करिव ३० वर्ष र अहिले मौषममा आएको परिवर्तन लाइ देखाउछ । वालि पात्रोले वालिहरु लगाउने र भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन लाइ देखाउछ । पात्रो हरुको विश्लेषण वाट विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा पूर्वतयारी, अल्पीकरण र रोकथाम र जलवायु अनुकुलनका के कस्ता कार्यक्रम कहिल गर्ने भनेर योजना बनाउन सहयोग पुग्दछ यसै कुन मौसममा कुन प्रकारको खेती लगाउने भन्नेमा समेत सहयोगी हुन्छ ।

तालिका १० : प्रकोप पात्रो

महिना / प्रकोप	३० वर्ष	बैसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
पहिरो	पहीले												
	अहिले												
वाढी	पहीले												
	अहिले												
वन्यजन्तु	पहीले												
	अहिले												
असिना	पहीले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहीले												
	अहिले												
आगलागी	पहीले												
	अहिले												
खडेरी	पहीले												
	अहिले												
चट्याङ	पहीले												
	अहिले												
हिमपात	पहीले												
	अहिले												

तालिका ११ : मौषम पात्रो

महिना / मैषम	३० वर्ष	बौसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्वीन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चौत्र

मनसुन वर्षा	पहीले												
	अहिले												
हिउंदे वर्षा	पहीले												
	अहिले												
गर्मी समय	पहीले												
	अहिले												
जाडो समय	पहीले												
	अहिले												
तुषारो	पहीले												
	अहिले												

तालिका १२ : वाली पात्रो

महिना		बैसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्वीन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चौत्र
वाली	३० वर्ष												
धान रोप्ने	पहीले												
	अहिले												
धान भित्रयाउने	पहीले												
	अहिले												
आलु रोप्ने	पहीले												
	अहिले												
आलु भित्रयाउने	पहीले												
	अहिले												
मकै रोप्ने	पहीले												
	अहिले												
मकै भित्राउने	पहीले												
	अहिले												
गहुं छर्ने	पहीले												
	अहिले												
गहुँ भित्राउने	पहीले												
	अहिले												
कोदो रोप्ने	पहीले												
	अहिले												
कोदो भित्राउने	पहीले												
	अहिले												

पात्रो हरुमा छलफलका क्रममा विगत ३० वर्ष देखि हालसम्म ठुलो परिवर्तन नदेखिए पनि सहभागीहरुको अनुभव तथा विश्लेषण का आधारमा निम्न परिवर्तन अनुभव गर्न गर्न सकिन्छ ।

- गर्मीको समय पहिला भन्दा वृद्धि भइरहेको र एक्कासी गर्मी वढ्ने गरेको छ ।
- मनसुनी वर्षा र हिउदे वर्षा हुने समयमा पनि परिर्वतन आएको छलफलवाट निश्कर्ष निस्केको थियो ।
- वर्षा हुने समय पनि पहिलाको तुलनामा कहिले वढि र कहिले कम हुने गरेको ।
- मुख्य जलवायु उत्पन्न प्रकोपह खडेरी, पहिरो र असिना,हिमपात पर्ने समयमा परिवर्तन देखिएको छ ।
- साथैअन्य प्रकोपहरू पनि पहिलेभन्दा बढी र दोहरीएको देखिन्छ ।
- खडेरी पनि पहिलेको तुलनामा धेरै वढि समय हुने गरेको छ
- ` चट्याङ्ग अहिले जुनसुकै बेलामा पर्ने र नोक्सान वढी गरेको छ ।
- जाडो हुने समयावधिमा ठुलो परिवर्तन नरहे तापनि जाडोपनको मात्रा घटेको महसुस गरिएको छ ।
- त्यसै गरी हावाहुरी हुने समयमा पनि वृद्धि भएको पाईन्छ
- खडेरीले तथा हावहुरीले गर्दा आगलागी को प्रकोपलाई बढावा दिएको देखिन्छ ।
- वालि लगाउने समय पारम्पारिक रूपमै चलिआए पनि हाल यसको पाक्ने समय तथा लगाउने समयमा निरन्तरता रहेको पाइँदैन

३.६ प्रकोपको कारण र असर विश्लेषण

नगरका वडाहरुमा विपद् वाट हुने क्षतिको कारण र असर विश्लेषण गर्न का लागि वृक्ष विश्लेषण विधिको माध्यमबाट कारण र असर का साथै संभावित समाधाानका उपायहरु छुट्याउन लगाइएको थियो । यस नगरपालिकामा हुने गरेका बहुप्रकोपहरु विपद्मा परिणत हुनुमा समुदायमा भएको ज्ञानको कमी, श्रोतको अभाव, भूवनावट, जलवायुको कारण रहेको छलफलका क्रममा पाइएको थियो ।जसले गर्दा जनधनको क्षति, प्राकृतिक श्रोत नोक्सान हुने गरेको र हुने सम्भावना रहेको छ । विपदवाट हुने क्षतिको कारणहरु,यसका असर र संभावित समाधानका उपायहरु वारे ११ वटा प्रकोपको समुदायसंग छलफलगर्दा निम्नअनुसार विश्लेषण रहेको छ ।

तालिका १३ : प्रकोपको कारण र असर विश्लेषण

क्र. सं.	विपद्को संभावित अवस्था	विपद् वाट हुने क्षती को कारण	असर	सम्भावित समाधानका उपायहरु
१	भूकम्प वाट हुने क्षति	▪ कमजोर घर, भौगोलक वनावट ▪ भूकम्प प्रतिरोधी भवन नहुनु ▪ भूकम्प सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव ▪ घर बनाउदा नक्सापास तथा भवन संहिताको पालना नगर्नु ▪ .दक्ष मिस्त्री को अभाव	▪ धनजनको क्षति ▪ पहिरो जाने ▪ फोहोरको कारण महामाारी हुन सक्ने ▪ बसाइ सराइ गराउने ▪ गरीवी बढ्ने ▪ महत्वपूर्ण कागजातहरु हराउनु वा पुरिनु	▪ भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण गर्ने ▪ कमजोर भवन तथा संरचनाहरुको प्रवलीकरण गर्ने ▪ कमजोर विद्यालयहरुको प्रवलीकरण गर्ने ▪ .घर बनाउदा नक्सापास तथा भवन संहिताको पालना गर्ने ▪ .दक्ष मिस्त्री द्धारा घर निर्माण गर्ने ▪ .भुकम्पबाट बच्न क्षमता अभिबृदी गर्ने

		▪ पुर्बतयारी नअपनाउनु ▪ कमसल निर्माण सामाग्रको प्रयोग ▪ ठुलोघर बनाउने होड	▪ विकासका कार्य क्षत विक्षत वा अवरुद्ध	▪ भिरालो जमिनमा घर निर्माण नगर्ने ▪ सार्वजनि संरचना भूकम्प प्रतिरोधि बनाउने ▪ .भूकम्पबारे सचेतना कार्यक्रम गर्ने ▪ खुल्ला तथा सुरक्षित ठाउको पहिचान प्रचार गर्ने ▪ .अग्लो घर नवनाउने
२	वाढी वाट हुने क्षति	▪ नदि, खोला किनार नजीक घर र वस्ती निर्माण गर्नु ▪ जोखिम स्थानमा तटबन्धन नहुनु ▪ जथाभावि नदि, खोला जन्य पदार्थ को जथाभावि उत्खनन ▪ नदि खोला छेउमा अब्यवस्थित बसोबास ▪ ढल निकास नहुनु ▪ बाढी सम्वन्धि जनचेतनाको कमी	▪ मानिसको मृत्यु हुनु ▪ खेतियोग्य जमिन कटान हुनु ▪ घर तथा अन्य भौतिक क्षति हुनु ▪ वालवालिकाको पढाईमा असर पर्नु ▪ खानेपानीको अभाव ▪ गरिवि वढ्नु ▪ वसाइ सराइ ▪ विस्थापित हुनु	▪ नदि,खोला नियन्त्रण गर्ने ▪ नदिखोला जथाभावी उत्खनन् नगर्ने ▪ .नदिखोला नजिक घर निर्माण नगर्ने ▪ खोला किनारमा वृक्षा रोपण गर्ने ▪ . खोलामा ग्याविन लगाई तटबन्धन गर्ने ▪ . खोलाको छेउछाउबाट ढुङ्गा ननिकाल्ने ▪ . खोलाको वहाव नियन्त्रण गर्ने ▪ .बाढीको जोखिम क्षेत्रमा घर घर नबनाउने
३	पहिरो वाट हुने क्षति	▪ अव्यबस्थित बसोबास ▪ भौगोलीक बनावट ▪ वन जंगल विनास ▪ जथाभावी सडक निर्माण ▪ सडक मापदण्ड पुरा नहुनु ▪ सडक निर्माण गर्दा वायो इन्जिनियरिङ नहुनु ▪ भिरालो जमिन ▪ सडक निर्माण जथाभावि मेसिनकोको प्रयोग ▪ जनचेतनाको कमी ▪ सडक निर्माण गर्दा नाला निर्माण नहुनु	▪ घर भत्कने ▪ खेतीयोग्य जमिन पुरीने ,वग्ने ▪ सिचाई कुला अस्तब्यस्त ▪ बाटो पुर्ने बगाउने ▪ बिद्युत अबरुद्ध ▪ विद्यालय,स्वास्थ्य संस्था जस्ता भौतिक संरचना नष्ट तथा अबरोद्य ▪ विस्थापित हुने ▪ चौपाया मर्ने ▪ आय आर्जन घट्ने ▪ मानव क्षती हुने ▪ घर पुर्ने ▪ बाटो अबरुद्ध ▪ सिचाई तथा खानेपानी आयोजनाको नास/पाइप नोक्सान ▪ वालीरोपनी पुरिनु ▪ वसाईसराई	▪ . बृक्षारोपण गर्ने ▪ . पहिरो जाने क्षेत्रमा तटबन्धन तथा ग्याविन लगाउने ▪ .सडक मापदण्ड पुरा गरि मात्र सडक निर्माण गर्ने ▪ भिरालो ठाउमा घर निर्माण नगर्ने ▪ भिरालो जमिनमा फलफुल खेती गर्ने ▪ . पानी तथा भल जथाभावी नछाड्ने ▪ .वायो इन्जिनियरिङ गर्ने ▪ .जन चेतना अभियान संचालन ▪ .बनबिनास रोक्ने ▪ अत्याबस्यक ठाउमा मात्र मेसीनको प्रयोग गर्ने ▪ ढल निकास(कुलेसो) गर्ने ▪ जथाभावी सडक निर्माण नगर्ने ▪ सडक निर्माण गर्दा अनिवार्य नालाको ब्यबस्था

			■ विद्यालय सार्वजनिक स्थल बगाउने ■ खानेपानी बाटो विजुली अबरुद्ध ■ वालवालिकालाई विद्यालय जान असहज ■ मुहान परिवर्तन ■ पानीको मुहान सुक्ने	
४	खडेरी वाट हुने क्षति	■ जलवायु परिवर्तन ■ समयमा पानि नपर्नु ■ जथाभावी जंगल फडानी	■ अनिकाल ■ अन्न किन्नु पर्ने ■ स्वास्थ्यमा असर ■ पानिका मुल सुक्ने ■ सिचाई कुलो सुक्ने	■ .खडेरी सहन सक्ने बिउ प्रयोग गर्ने ■ .सिचाई कुला निर्माण बिस्तार गर्ने ■ .जंगल फडानी नगर्ने ■ कृतिम सिचाई, णली / सिचाई पोखरी निर्माण गरी सिचाई गर्ने ■ .आकासेपानी संकलन गर्ने ■ .बृक्षारोपण गर्ने ■ .बन फडानी रोक्ने ■ .अन्न भण्डार गर्ने
५	वन्यजन्तु वाट हुने मानविय तथा वालिहरूको क्षति	■ बादरको संख्या बढ्नु ■ वनजंगल विनास ■ ,बन्यजन्तुलाई जंगलमा आहारको कमी ■ बादर भगाउने सीप नहुनु ■ स्थानीय जारे कुकुर लोप हुनु र नपाल्नु ■ .जथाभावी बसोबास ■ . अत्यधीक बनमाराको बृद्धि ■ जंगलि जनावरण बासस्थान अतिक्रमण हुनु ■ जंगलि जनावर भगाउने पुराना उपाय छोडनु	■ फलफूल नोक्सान वालवालिकालाई तर्साउने ■ मानिसहरुलाई आक्रमण ■ अन्नबाली नास ■ घरका छाना भत्काउनु ■ रोग फैलने ■ आयआर्जन घट्ने ■ चौपायमाथि आक्रमण ■ डरत्रास	■ भोटे,जारे कुकुर पाल्ने ■ ठूलो ध्वनी निकाल्ने संयँत्र बनाउने ■ भयाउने(पुतला) राख्ने ■ जंगल विनास रोक्ने. ■ चौकीदारको ब्यबस्था गर्ने ■ .वन क्षेत्रको घेरवार गर्ने ■ बनमारा हटाउने आभियान चलाउने(अध्यनगरी)
६	हावाहुरी वाट हुने क्षति	■ कमजोर घरका छाना ■ जस्ताले छाएका विद्यालय ■ भौगोलीक वनावट ■ मौसम परिवर्तन ■ डाडामा बिद्यालय स्थापना ■ घर नजिक ठसला रुख	■ मानविय क्षती ■ आगलागी हुन सक्ने ■ घरको छाना उडाउने ■ वालवालिकालाई चोटपटक लाग्ने ■ फलफुल खेतीमा नोक्सान ■ विद्यालयको छाना उडाउने ■ रुखविरुवा ढाल्ने ■ वालीरोपनी ढलेर	■ डाडामा बस्ती नबसाल्ने ■ पुराना र बुढा रुख हटायने ■ घरकोछानाबलियो बनाउने ■ सुरक्षित र पक्कि घर बनाउने ■ बृक्षारोपण गर्ने ■ समथर र गहिरो ठाउँमा घर निर्माण गर्ने

			नोक्सान ■ संचारमा बाद्या अवरोद्य	
७	असीना वाट हुने क्षति	■ जलवायु परिवर्तन ■ भौगोलिक अवस्था ■ परम्परा अनुसार खेति प्रणाली	■ खाद्य संकट ■ तरकारी खेति नास ■ फलफुलखेति नास ■ वाली नोक्सान ■ पशुपंक्षी चौपायाको नोक्सान	■ अन्न भण्डारण ■ .वाली चक्रमा परिवर्तन ■ .छिटो पाक्ने बाली रोपनीको खेती गर्ने ■ तरकारी खेतीमा बलियो टनेल प्रयोग गर्ने ■ पोलिहाउस बलियो बनाउने ■ .बिउ जोगाउने
८	आगलागी वाट हुने क्षति	■ जथाभावी आगो प्रयोग ■ हावाहुरी ■ लापरवाही	■ घर गोठ जल्ने ■ पशुचौपाया जल्ने ■ सम्पति जल्ने ■ मानिस मर्ने	■ . खरको छाना हटाउने ■ सलाई,लाईटर टाढा राख्ने ■ .घास दाउरा घर भन्दा टाढा राख्ने ■ .सुरक्षित चुलो निर्माण ■ . जथाभावी वनमा आगो नलगाउने ■ .वालवालीकाबाट सलाई लाइटर टाढा राख्ने ■ . आगलागी बारे चेतना मूलक कार्यक्रम गर्ने ■ जंगलमा अग्नी रेख निर्माण गर्ने ■ .अगेनो निभाउने(छाप्ने) ■ .घना बस्ती भएको ठाउमा पोखरी बनाउने ■ .भुरोट/विडीका ठूटा जथाभावी नफाल्ने ■ विद्युतिय उपकरण ठिकठाक राख्ने
९	चट्याङ वाट हुने क्षति	■ प्राकृतिक कारण ■ जलवायु परिवर्तन ■ घरमा अर्थिङ नगर्नु ■ जनचेतना अभाव ■ गोव्रे सल्ला,ठिग्रे जातका सल्लाको जंगल	■ पशु चौपाया मर्ने ■ घरको क्षतिहुनु ■ विद्युतलाईनमा नोक्सान ■ मानिसको मृत्यु ■ संचार अबरोद्य ■ टावर अबरुद्ध	■ घरमा तथा सार्वजनिक स्थलमा अर्थिङ गर्ने ■ .घर नजिक ठूला रुख हटाउने ■ डाडामा बस्ती नबसाल्ने ■ चट्याङ पर्ने समयमा विद्युतिय सामग्रीको प्रयोग नगर्ने ■ विद्यालयमा चट्याङ प्रतिरोधि प्रविधि जडान गर्ने
१०	हिमपात वाट हुने क्षति	■ जलबायु परिबर्तन ■ उच्च पहाडी जिल्ला ■ परम्परागत खेति प्रणाली ■ वालि चत्रलमा परिवर्तन गर्न नसक्नु	■ फलफुल नोक्सान, ■ वाली नोक्सान ■ खानेपानी पाइपमा पानी जाम ■ छाना गोठ भत्काउने ■ बृदहरुलाई दम बढ्ने/मर्ने ■ पशु आहार नहुने ■ गाई बस्तुको	■ .घर तथा छाना गोठ बलियो बनाउने ■ .घर न्यानो बनाउने ■ .तातो चिज झोलको सेबन गर्ने ■ वालीचक्र परिवर्तन ■ .न्यानोको ब्यबस्था गर्ने ■ .अन्न संचित गर्ने ■ पशु आहार भण्डारण गर्ने

			चरिचरण बन्द ▪ घास/दाउरामा समस्या	
११	रूखभिर वाट हुने मानविय क्षति	▪ भिरालो भूगोल ▪ लापरवाही ▪ घाँस खेती नगर्नु ▪ दाउरा ल्याउनु पर्ने	▪ मानिसको मृत्यु ▪ गाई, गोरु,भैसी आदी वस्तुभाउको मृत्यु,	▪ भिरमा घाँस नकाट्ने ▪ घाँस खेती गर्ने
१२	महामारी	▪ दुषित तथा बासी सडे गलेको .खाना खानु ▪ पानी दुषितहुनु र दुषित पानी पिउनु ▪ सरुवा रोग फैलनु ▪ जन चेतनाको कमी	▪ झाडा पखाला, हैजा जस्ता रोगको ▪ सक्रमण फैलिनु ▪ मानिस तथा जनावरको मृत्यू हुने, ▪ गरीवी को दर वढ्नु वालीरोपनीमा विभिन्न रोग लाग्नु	▪ खानेपानीको मुहान को सरसफाइ गर्ने ▪ व्यक्तिगत सरसफाइ गर्ने ▪ पानी सुद्धिकरण गरेर मात्र पिउने ▪ सरसफाईको लागि जनचेतना फैलाउने ▪ रोग विरुद्धका खोप लगाउने ▪ स्वास्थ्य संस्था जाने ▪ संक्रमितको नजिक नजाने

३.७ संस्थागत विश्लेषण रोटी चित्र (भेन डायग्राम)

विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम तथा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयन गर्नका लागी हाम्रो जस्तो मुलुकमा सवैको साथ र सहयोगको आवश्यकता हुन्छ। यसका लागि नगरपालिकाले प्रदेशतथा संघिय सरकार, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा रहेका तल उल्लेखित सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्था, विकास साझेदार हरु संग समन्वय र सहयोग लिइ योजना कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ।

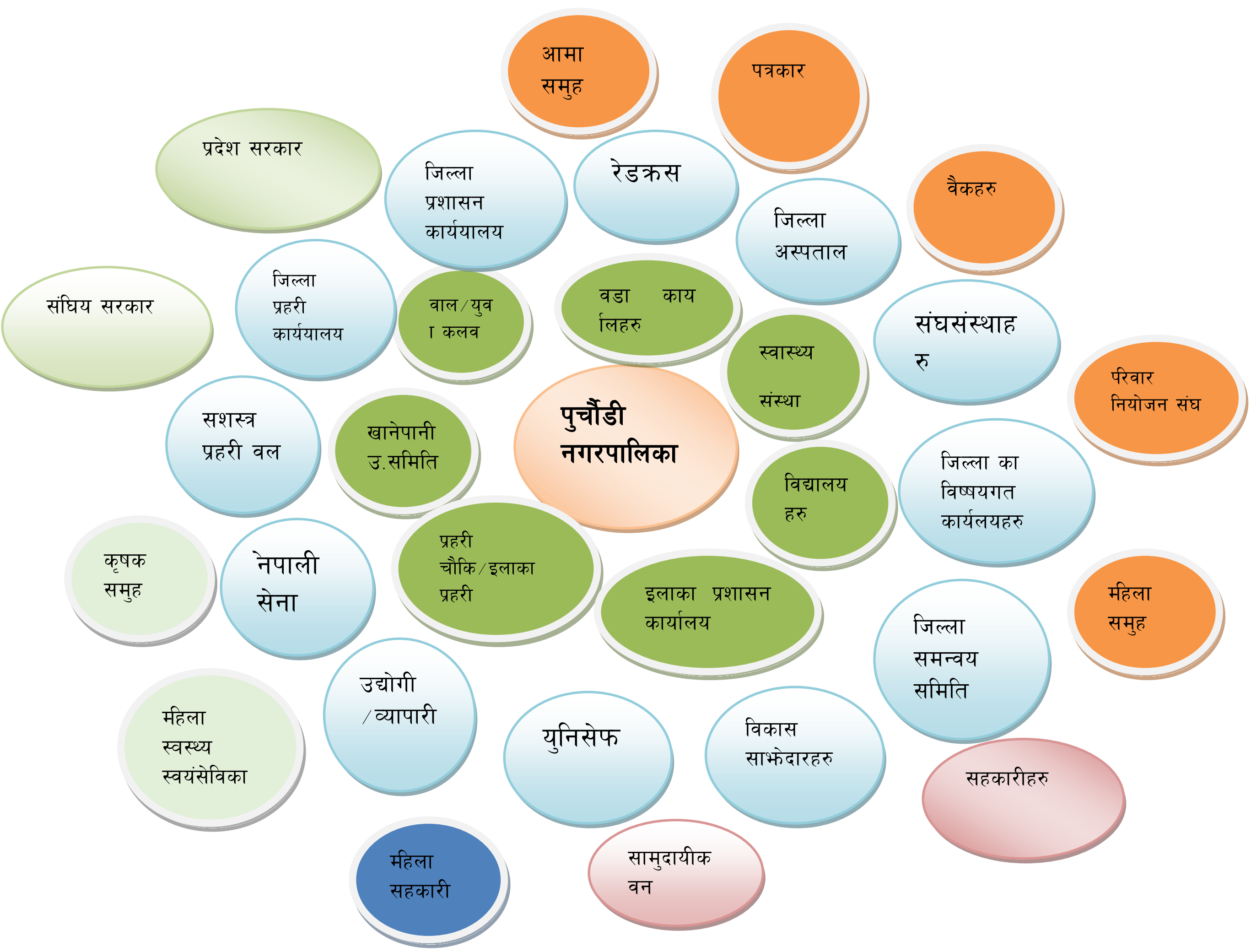

३.८ संस्थागत विश्लेषण :

्यस पुर्चौडी नगरपालिकामा विपद को पूर्वतयारी, रोकथाम र अल्पिकरण र विपद्को समयमा गरिने प्रतिकार्य तथा पुर्वतयारी , विपद् पश्चात्को पुनर्स्थापना, जिविकोपार्जन र पुनर्निर्माण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका का लागी सहयोग पुऱ्याउन विभिन्न निकाय तथा संघ सस्थाहरुको भुमिका महत्वपुर्ण हुन्छ । जलवायु परिवर्तन र विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सवालमा आर्थिक, प्राविधिक तथा मानविय सहयोगका लागी यस नगरपालिकामा मुख्य रुपमा सहयोग गर्ने निकाय, संघसंस्था र विकास साझेदारहरुको विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ ।

तलिका १४: संस्थागत विवरण

क.स.	कार्यालय /संघसंस्था	भौगोलिक दुरी	विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग	
वडा तहमा				
१	वडा कार्यालय		भौतिक पूर्वाधार तथा विकास निर्माणमा विपद जोखिम न्युनिकरण लाइ मुलप्रवाहिकरण,सचेतना कार्यक्रम संचालन,राहत वितरण	
२	विद्यालयहरु		उद्धार कार्यमा सहभागिता, जनचेतना अभिवृद्धि कार्यमा सहयोग,आश्रयस्थल	
३	स्वास्थ्य चौकि		स्वास्थ्य उपचार , औषधि भण्डारण ,प्रेषण	
४	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका		महिला मानव स्वास्थ्य समस्या समाधानमा सहयोग	
५	नेपाल रेडक्रस उपशाखा		प्राथमिक उपचार, भूकम्प लगायतका प्रकोप सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम, राहत सामाग्रीका लागी समन्वय	
६	सामुदायीक वनहरु		जोखिम न्यूनिकरणका कार्यक्रम जस्तै वृक्षरोपण लगायत, नगद,काठ तथा अन्य सहयोग	
७	प्रहरी चौकि		सुरक्षा प्रदान,खोज उद्धार	
८	आमा समुह		विपद् सम्बन्धी जनचेतना , सक्रिय सहभागिता, प्रचारप्रसार	
९	युवा क्लव		विपद् सम्बन्धी जनचेतना, ,न्युनिकरण कृयाकलाप मा सहभागीता , खोज उद्धारमा सहयोग	
१०	वाल क्लव		विपद् सम्बन्धी जनचेतना, ,न्युनिकरण कृयाकलाप मा सहभागीता ,	

११	स्थानिय व्यावसायी		राहत सामाग्री सहयोग	
नगर तथा जिल्ला तहमा				
१	इलााका प्रशासन कार्यालय		सहकार्य , खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा टोलि परिचालन,सामाग्री⁄ प्रदान तथा खोज,उद्धार व्यवस्थापन	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय		खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा	
३	जिल्ला समन्वय समिति		समन्वय, अनुगमन	
४	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		सहकार्य , खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा टोलि परिचालन,सामाग्री⁄ प्रदान तथा खोज,उद्धार व्यवस्थापन	
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय		खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा	
६	नेपालि सेना		खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा	
७	सशस्त्र प्रहरी वल		खोज ,उद्धार तथा सुरक्षा	
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		प्राथमिक उपचार, भूकम्प लगायतका प्रकोप सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम, राहत सामाग्रीको व्यवस्था	
९	खानेपानी तथा सरसफाइडिभिजन कार्यलय		खानेपानी आयोजना निर्माण,मर्मत सम्भार तथा प्राविधिक सहयोग	
१०	कृषि ज्ञान केन्द्र		कृषि सेवा तालिम, बालीरोपनी विकास, बिउ .बिजन वितरण, जिविकोपार्जन रअनुदान तथा अनुकुलनका कार्यक्रम	
११	जिल्ला वन कार्यालय		वृक्षरोपण, नर्सरी व्यवस्थापन तथा तालिम ,विरुवा वितरण ,राहतमा काठ वितरण र प्राविधिक सहयोग	
१२	जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय		सिँचाइ नहर,कुलो ,पोखरी निर्माण तथा आयो जनाका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	
१३	भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय कार्यालय		बाढी, पहिरो तथा भूक्षय नियन्त्रणका लागि एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन	
१४	जिल्ला अस्पताल		घाइतेको स्वास्थ्य उपचार ,एम्वुलेन्स व्यवस्थापन ,औषधि भण्डारण,प्रेषण	
१५	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय		स्वास्थ्यकर्मी परिचालन,समन्वय	
१६	शिक्षा समन्वय इकाइ		समन्वय,	
१७	उद्योग वाणिज्य संघ		राहत संकलन,वितरण	
१८	युनिसेफ		योजना निर्माणमा सहयोग,विपद व्यवस्थापन,वाल संरक्षण,शिक्षा,स्वास्थ्य,खानेपानी, सरसफाई क्षेत्रमा सहयोग,आपतकालिन मानविय सहयोग	
१९	यु.एन.एफ.पि.ए.		महिला र किशोर,किशोरी का लागी	

			न्युनिकरण र आपतकालिन मानविय सहयोग	
२०	गै.स.स.		सुचना प्रवाहमा सहयोग, आर्थिक तथा सामाग्री सहयोग र जनशक्ति परिचालन, आयआर्जन का क्रियाकलाप सॅचालन	
२१	नेपाल पत्रकार महासंघ		सुचना संकलन, समाचार निर्माण,प्रसारण,	
२२	वैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु		बचत तथा ऋण प्रदान , राहत सहयोग	

३.९ श्रोत सामाग्रीको विश्लेषण

यस नगरपालिकामा विभिन्न समुहहरु, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सहकारी संस्था, सुरक्षा निकाय, लगायतका संस्थाहरुलाई श्रोत को रुपमा लिइएको छ । यसका अतिरिक्त नगरपालिका भित्रका खुल्ला क्षेत्रहरू, पानीको स्रोतहरु तथा मुहान, नगरक्षेत्रका सिकर्मी तथा डकर्मीहरू ,तालिम प्राप्त पौडीबाज, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक, महिला स्वास्थ्य स्वयसेविका, स्वास्थ्यकर्मी,तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक, शिक्षक, कर्मचारी, भौतिक संरचना ,विपद जोखिम न्युनिकरण र प्रतिकार्यका सामाग्री आदी हरु पनि विपद व्यवस्थापनका श्रोतहरु हुन ।

यस नगरपालिकामा नगर तथा वडा स्तरिय स्तरीय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समिति गठन भएको छ । यसले समुदायलाई विपदसँग सामना गर्ने क्षमता विकासमा कार्य गर्नेछ । यसले विपद जोखिम न्युनिकरण र व्यवस्थापन का लागी समुदाय र मानव श्रोतलाइ क्षमता अभिवृद्धि गरी उनिहरुको ज्ञान, सिप र क्षमताको विकास गर्नु जरुरी छ । यसका साथै विपद व्यवस्थापन को कार्यलाइ प्रभावकारी वनाउन विपद कोषको स्थापना गर्नु जरुरी छ । नगरपालिकामा भएको श्रोतहरु देहाय वमोजिम छन ।

तालिका १५ : श्रोत सामाग्री

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	वडा नं.	सङ्ख्या (कति)
भौतिक स्रोत			
पुल	हाट,भकुडा,आफला,	१	४
	कठपते झोलुङ्गे पुल,	२	१
	चक्की बगर	४	१
	कुवाकोटी पुल, सिन्याडी	५	२
	मसानीमाण्डौ झोलुगें पुल	६	१
	कोटलिगाड,ऐगरीगाड	७	३
	वुरैसे,ग्वानी,चमैला,रिरकडा,मटै(कल्भर्ट)	१०	५
भूकम्प प्रतिरोधी विधालय भवन	गौरीकन्या प्र.बि,जवलपुर,भाडासैनी	३	३
	भुमिराज मा.वि. कुवाकोट, भुमिराज मा.वि. दहताल	५	२

	वडामा	७	४
	श्री केदार प्रा.वि.	९	१
पक्कीबाँध	लोलीगाड,वगागाड,जमाडीगाड	१	३
खुलाचउर	विसालपार्क हाट,कोपिखेत,दाडीमपाटा	१	३
	भटना मालिका मन्दिर	४	१
	सवै विद्यालय	७	९
	विद्यालयका फिल्ड	९	७
पूर्वसूचनाप्रणाली			
लाइफज्याकेट			
डुङ्गा			
डोरी			
अग्नीनियन्त्रण सामाग्री सेट			
फाएर वल			
खोज तथाउद्धारका सामाग्री सेट (गैटी, सावेल, पिक, डोरी आदि)	वडा नं २ को कार्यालय	२	**गैटी, सावेल २/२ जोडा**
	वडा कार्यालय	७	**गैटी,सावेल १२ वटा**
	वडा कार्यालय	९	**७ वटा**
भत्केका संरचनाहरु हटाउने, काटने सामाग्रीहरु			
त्रिपाल			
कम्वल			
हाइजीनकिट			
वेवीकिट			
डिग्नीटीकिट			
सेल्टर किट			
अपांगताभएकाव्यक्तिकोलागि सामाग्रीहरु (वैशाखी, ह्विल चेयर, चस्मा, सेतो छडी, इयर फोन आदि)			
सेफ्टी हेल्मेट	वडा कर्यालय	७	**१५**
	वडा कार्यालय	९	**२०**
स्टेचर	सवै टोलमा	१	३

	स्वास्थ्य चौकी	२	३
	स्वास्थ्य चौकी	३	१०
	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संग	९	९
	वडामा	७	५
	स्वास्थ्य चौकी	९	३
एम्वुलेन्स	नगरपालिकामा	१	१
दमकल			
पकाउने भांडाकुंडाहरु सेट			
अक्वागार्ड, पियुष			
पानीफिल्टर गर्ने मेशिन	वडाकार्यालय	९	२
सिकर्मी	वडामा	७	१०
	विजयपूर	१०	१०
डकर्मी	वडामा	७	१०
मानवीय स्रोत			
भूकम्पप्रतिरोधी घर वनाउन सक्ने दक्षमिस्त्री	वडामा	४	५
	कुवाकोट	५	१५
	वडामा	९	४
आधारभूतखोज तथाउद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्य सम्बन्धीतालिमप्राप्तजनशक्ति			
पौडीबाज	वडामा	७	१०
	वडामा	९	१५
प्राथमिकउपचार तालिमप्राप्त	स्वास्थ्य संस्थामा	१	१
	कुवाकोट स्वास्थ्य चौकी	५	१
	स्वास्थ्य संस्थामा	७	१
	स्वास्थ्य संस्थामा	९	२
ग्रामिण महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता(म.स्वा.स्वयंसेविका)	सवै टोलमा	१	१०
	वडामा	१०	म.स्वा.से. १५ अ.न.मी.२
मनोसामाजिक परामर्शदाता			
आरआरटी			

अग्नीनियन्त्रक			
तारजालीवुन्न सक्ने	डावाकोट,वुड्दा	१	५
	वडामा	९	३
अस्थायीआवास निर्माणतालिमप्राप्तजनशक्ति	सवै टोलमा	१	१५
	वडामा	९	५
शवव्यवस्थापन गर्न सक्ने जनशक्ति	वडामा	९	५
विपदव्यवस्थापन सम्वन्धितालिमदिन सक्ने जनशक्ति	वडा कार्यालय	५	१
सामाजिक स्रोत			
सुरक्षितआवास सामुदायिक घर	बिद्यालयकरु मात्र	४	३
आश्रय लिन सक्ने मठ, मन्दिर	मालिका,महादेव मन्दिर	४	२
	वडामा	९	५
आश्रय लिन सक्ने सार्वजनिक घर			
पानीआपूर्ती गर्ने टयांकर			
आर्थिक स्रोत			
ठुलाव्यापार व्यवसायखाद्यान्न	वसन्तपुर वजार	१	१
	भुकाट्ला दहताल	५	१
वडाको विपदव्यवस्थापन कोष	वडा कार्यालयमा	५	१
महिलाबचत समूह	सवै टोलमा	१	९
समूहको कोष रु			
सहकारी	वसन्तपुर,	१	२
	बिसाल स्मृती श्रृण तथा बचत सहकारी संस्था	३	१
	मालिका बहुउद्देसिय संस्था	४	१
	साना किसान सहकारी संस्था लि.	५	१
	गाउघर बहुमुखी सहकारी संस्था लि.	६	१
	वडामा	७	२
	वडामा	९	१

बैङ्क तथावित्तीय संस्था	हाट	१	३
प्राकृतिक स्रोत			
खेतीयोग्यभूमि	देब्याली,पौटा,मजागौट,शिबावो	४	४
	वाडा ,भुमिराज	६	२०००हेक्टर
	रहेको	७	
	रहेको	१०	५०० हेक्टर
बांस भएको वस्ती	भकुडा,डावाकोट,दाडिमवाटा,कोपिखेत,हाट,खाफला,वुडदा	१	८
	सबै टोलहरुमा	३	
	भेटमुडा,आजिल,भटना,शिवाबो,चन्डेल्ली	४	५
	९ वटै टोल पु.न.पा.६	६	९
	रहेको	७	
	स्वपना,जगरीगाड,लिमरी	९	३
कुवा	दाडिमवाटा,डाडाकोट,कोपिखेत,गर्स्या,वुडदा, आफला	१	
	सबै टोलहरुमा	३	
तारजालीको लागिआवश्यकपर्नेढुंगाको श्रोत	वगागाड,लोलिगाड,जमाडीगाड	१	
	सबै टोलहरुमा	३	
	९ वटै टोल	६	९
	वडामा	९	
	वागा गाड किनार,धौलकाडा,शिवाबो ढुंगा खानी	४	४
	वरालीगाड,ग्वानीगाड,गोरागाउँगाड	१०	३
ताल तथा पोखरी (निजी र सार्वजनिक)			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)	सबै टोलभरी	३	३० रोपनी
	देउखाली,रानिबन,नारायणढुंगा	४	२५०० रोपनी
	९ वटा टोल	६	८०००हेक्टर
	वडामा	९	२०० रोपनी
	वडाभरी	१०	६०० रोपनी

३.१० परम्परागत ज्ञान र सीप विश्लेषण

नगरका वडाहरुमा गरिएको छलफलका आधारमा समुदायमा विपद्को सामना गर्न परम्परागत रूपमा अपनाइएका विधिहरूको यहा उललेख गरिएको छ । यसले विपद्को समना गर्न भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गरी स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रबर्द्धन गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

तालिका १६ : जोखिम न्यूनीकरणका लागि गरिएका स्थानिय प्रयासहरु

क.स	प्रकोप	जोखिम न्यूनीकरणकालागि गरिएका प्रयासहरु
१	भुकम्प	घरको ढोका जमिनको उचाई कम गर्ने, घरबनाउदा काठको नस राख्ने,गारो चौडा (२ हात)बनाउनें,,घर लिपपोत गर्ने, कोठा बनाउदा काठको फल्याक प्रयोग गर्ने , घरबाट वाहिर निस्कने जमिन र ढोका कम सतहमा राख्ने,घरको जगमा ठूलो र फराकिलो ढुङ्गा राख्ने,जमिन भित्र कोठा निकाल्ने,हाचो घर बनाउने , घर अगाडी आगन राख्ने
२	पहिरो	बुक्षारोपण गर्ने,तटबन्धन,ढलनिकास,भल काट्ने,,छाडा चरिचरण रोक्ने, कुलेसा काट्ने,वाल लगाउने,भिरालो ठाउको ढुङ्गा ननिकाल्ने , बाँस,उत्तिस,खचाट,सल्लो,ओखर लगाउने
३	वाढी	बृक्षा रोपण,तटबन्धन गर्ने,कुलेसो काट्ने, ,रामबास(केतुकी)रोप्ने,सिमाला रोप्ने
४	**वन्यजन्तु**	लखेट्ने, कुकुर पाल्ने,आवाज लगाउने,ग्वाला लगाउने,पुतला राख्ने,गुलेली हान्ने,पटका पट्काउने ।
५	असिना	स्थानिय रैथाने वाली लगाउने, टनेल खेति गर्ने
६	हावाहुरी	घरको काठ,छाना बलियो वनाउने, छानामा ताड हाल्ने, छानामा गह्रौङ्गो ढुङ्गा,काठ राख्ने
७	चट्याङ	सार्बजनिक भवनमा अर्थिङ गर्ने,घरको छानामा सिँउडी रोप्ने
८	खडेरी	सिचाई कूलो र्मिाण,अन्न भण्डार गर्ने, अन्न बचत भकारी निर्माण गरी भकारीबाट पिडितलाई अन्न दिने, भ्यागुत्ताको विवाह,इन्द्रको पुजा
९	हिमपात	आगो ताप्ने,न्यानो लुगा लगाउने,घरबाट बाहिर ननिस्कने, दाउरा तयार गरि राख्ने,खाद्यान्न वाली भण्डारण गर्ने,गाई बस्तुको लागि घाँस संकलन गरि राख्ने , गोठमा आगो बाल्ने/तातो गराउने, हिउ परेको बेला हिडडुल नगर्ने,गहतको झोल खाने
१०	आगलागी	टिनको छाना लगाउने,ढुङ्गा (स्लेट) को छाना लगाउने,सलाई लाईटर वालवालिकाबाट टाढा राख्ने,काम सकिएपछि अगेनो निभाउन। जथाभावी धुम्रपान नगर्ने,खर,घाँस,स्याउला घर भन्दा टाढा राख्ने,
११	रुखभिर	भिरमा घाँस दाउरा लिन नजाने

३.११ जलवायू परिवर्तनको प्रभाव विश्लेषण

पुर्चौडी नगरपालिकमा जलवायु परिवर्तनका कारण वन, कृषि तथा जलश्रोत आदि क्षेत्रमा प्रभाव र कारण हरुको विश्लेक्षण गरीएको छ । विगतका ३० वर्ष देखि हाल सम्मको अवस्था लाइ हेर्दा सामान्य रुपमा गर्मी बढ्दै गएको पानी पर्ने क्रम पनि कम हुदै गएको तथा मनसुन वर्षा र हिउँदे वर्षा को समयमा पनि परिर्वन हुदै गएको, अल्प तथा खण्ड वृष्टि,सुख्खा पर्नु तथा खडेरीको क्रम बढ्दै जान थालेको, बाली रोपनी लगाउने समय पनि केही पछाडी धकेलिदै गएको जस्ता जानकारी समुदाय स्तरबाट को छलफलको क्रममा आएको थियो । समुदाय संग गरिएको छलफलका आधारमा जलवायु परिवर्तन को प्रभाव निम्न तालिकामा विश्लेषण गरिएको थियो ।

तालिका १७ : जलवायू परिवर्तनेल गर्दा ल्याएका प्रभावहरु

क. सं.	क्षेत्र	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्भावित समाधानकाउपाय
१	कृषि तथा खाद्य	▪ माटोको उर्वरा शक्ति मलिलो थियो ▪ कम्पोष्ट मलको प्रयोग गरिन्थ्यो	▪ माटोको उर्वरा शक्ति घटेको ▪ समयमा पानि नपर्ने ▪ बाली छिटो पाक्ने ▪ रोगकिराको प्रकोप बढी भएको	▪ रशायनिक मलको प्रयोग ▪ जलवायू परिर्वतन	▪ कम्पोष्ट मल प्रयोग गर्नु ▪ आधुनिक खेति प्रणाली विस्तार गर्ने

		■ हावापानी अनुकुल थियो ■ पशु रोग मा कमी	■ उर्वराशक्तीमा ह्रास ■ अर्गानिक खेतीमा कमी ■ अन्नको अभाव ■ अतिवृष्टि, अनावृष्टि, अल्पवृष्टिले उत्पादनमा घटेको ■ घाँसपातमा कमी ■ उत्पादनमा कमी हुँदा महंगी बढेको ■ पशु रोगमा वृद्धि		■ सिचाई कुलो तथा नहरको व्यवस्था गर्ने ■ जलवायु अनुकुल विउविजनको प्रयोग ■ रेथाने प्रजातिको विउविजनको संरक्षण गर्नु पर्नेर लगाउने
२	बन, जैविक विविधता तथा जलाधार	■ घना वनजंगल ■ खोला नालाहरुमा पानिको मात्रा धेरै ■ प्रसस्त जडिवुटी ■ वन्यजन्तु धेरै भएको ■ घास दाउराको प्रचुरता ■	■ वनजंगल विनाश ■ कतिपय वनस्पति लोप ■ पानिका मुहान सुकेको ■ खोला नालामा पानि घटेको ■ खडेरी, अतिवृष्टि,अनावृष्टि ■ वन्यजन्तु लोप हुँदै गएको ■ जडिबुटी नोक्सानी ■ नयाँ बिरुवाहरु नउम्रने भएको ■ प्राकृतिक श्रृंखला परिवर्तन भएको ■ हिमालय पग्लिएर नांगा डाँडा हुनसक्ने ■ जडिबुटी हराउने ■ तापक्रम बृद्धि भई उच्च पहाडमा हुने बाली, स्याउ फल्न नसक्ने ■ मनसुन ढिलोचाँडो हुने	■ जथाभावी वन फडानी ■ जथाभावी खोलाहरुमा उत्खन्न ■ वनयजन्तुको भोरी सिकारी	■ वनजंगलको संरक्षण गर्ने ■ वृक्षारोपण गर्ने ■ पानिका मुहानहरुको संरक्षण गर्ने ■ जलाधारहरुको संरक्षण गर्ने ■ वन्यजन्तुको संरक्षण गर्ने
३	जलश्रोत तथा उर्जा	■ पानीका मुहान र श्रोत प्रससतै रहेको ■ समयमा मनसुन वर्षा ■ विद्युत लाईन नभएको ■ सोलार नभएको	■ पानीका मुहान सुक्दै र घट्दै गएको ■ नदी ,खोलामा पानी घट्दै गएको ■ लघु जलविद्युत रहेको ■ सोलार प्रणाली जडान भएको ■ मुहानहरु सुक्दै जाने ■ हिमपात कम हुँदै गएको ■ हिमालय पग्लिएर बाढी पहिरो जाने ■ पानीको सतह घटेको	■ पानीका मुहान संरक्षण नहुनु ■ नदी,खोला अतिक्रमण ■ नदी,खोलानजिक वस्ति विस्तार ■ जथाभावि नदी,खोलाजन्य पदार्थको उत्खनन	■ पानीका मुहान संरक्षण ■ जथाभावि नदी,खोलाजन्य पदार्थको उत्खनन नियन्त्रण ■ नदी खोला किनारमा वृक्षारोपण ■ पानीका मुहान क्षेत्रमा वृक्षारोपण ■ वैकल्पिक उर्जा प्रवर्धन ■ सिंचाइ पोखरी निर्माण
४	ग्रामिण र शहरी वसोवास	■ जनसंख्या कम ■ पातलो वस्ती ■ ग्रामिण	■ वसाइ सराइ तिव्र ■ वातावरण दुषित हुने ■ कोलाहल बढी भएको	■ वजार क्षेत्रमा वसोवासको	■ वजार क्षेत्रलाइ व्यवस्थित गर्ने ■ भु–उपयोगको

		जनजिवन ▪ वसाइ सराइ कम ▪ वजार क्षेत्र थोरै ▪	▪ विकृती, विसंगतीमा वृद्धि भएको ▪ पानीको आपूर्तीमा कमी ▪ खाद्यान्न उत्पादन कम ▪ उत्पादनशिल जमिनको कमी	आकर्षण ▪ जनसंख्या वृद्धि ▪ अव्यवस्थित वसोवासका कारण विपद जोखिम वढ्ने	निति वनाइ लागु गर्ने ▪ ग्रामिण क्षेत्रहरुमा पुर्वाधार निर्माण ▪ स्थानीय स्तरमा रोजगारी को सृजना
५	पर्यटन, एवं प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदा	▪ पर्यटकिय स्थानको पहिचान हुन नसकेको ▪ स्थानिय कला संस्कृति रहेको ▪ आफ्नो कला संस्कृतिमा गौरव ▪ कला संस्कृति को संरक्षण	▪ पर्यटकियस्थल व्यवस्थित हुन थालेको ▪ स्थानिय कला सँस्किृति लोप हुन हुदै गएको ▪ पर्यटकमा कमी ▪ प्राकृतिक सम्पदाको ह्रास ▪ ताल, तलैयाहरु सुक्दै जाने ▪ छहरा हराउने	▪ बाह्यंस्कृतिको प्रभाव ▪ पर्याटकिय क्षेत्रमा पुर्वाधार को अभाव	▪ स्थानिय कला संस्कृतिको संरक्षण ▪ पर्यटकिय स्थलको स्तरोन्नती ▪ प्रकृतिक र सास्कृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्ने
६	मानव स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ तथा महामारी	▪ माहामारी बढि ▪ स्वास्थ्य केन्द्रहरुको कमि ▪ स्वास्थ्य कर्मिहरुको कमि ▪ सरसफाईमा कमि ▪ पानि ल्याउन टाढा जानु पर्ने ▪ नसर्ने रोगहरु क्म	▪ माहामारी घटेको ▪ खानेपानिको उपलब्धता ▪ स्वास्थ्य केन्द्रहरुको विस्तार ▪ मानव आयु बढेको ▪ भाइरल रोगहरु फैलने गरेको ▪ बिभिन्न नयाँ रोगहरुको बृद्धि ▪ पानी दुषित हुने ▪ मुहान सुक्ने ▪ पानीको अभाव ▪	▪ ज्नसंख्या वृद्धि ▪ आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा पशुच ▪ सरसफाईमा चेतना अभिवृद्धि ▪ फोहरमैला वृद्धि ▪ कृषि जन्य उत्पादनमा विषदी को प्रयोग	▪ स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता कायम गर्ने ▪ सुद्ध खानेपानिको आपूर्ति गर्ने ▪ फोहरमैला व्यवस्थापन ▪ सरसफाइ चेतना अभिवृद्धि
७	उधोग, यातायात तथा भौतिक पूर्वाधार	▪ भैतिक पुर्वाधार कम ▪ उद्योग धन्दाहरु नभएको ▪ यातायातको सुविधा नभएको	▪ पर्याप्त मौतिक पुर्वाधार को कमी ▪ साना घरेलु उद्योग केहि मात्रामा संचालन ▪ यातायातमा पशुच बृद्धि ▪ वातावरण प्रदुषण ▪ वाढी पहिरोले यात्रामा जोखिम ▪ कच्चा पदार्थको अभाव ▪ बायु प्रदुषण भई रोग	▪ श्रोत र साधनको कमी ▪ लगानीको वातावरण नभएको ▪ भौगोलिक विकटता ▪ उत्पादन लागत वढि ▪ वजारको समस्या	▪ पसर्वाधार निर्माणमा जोड ▪ उद्योग स्थापनाका लागी प्रोत्साहन ▪ घरेलु तथा लघु उद्योगहरुको स्थापना ▪ यातायातको पशुच नपुगेका वडाहरुमा सडक र यातायात पुऱ्याउने

			देखिने ।		
८	विपद् र विपद्का सवाल	▪ विपदवाट धेरै क्षती ▪ महामारीको प्रकोप वढि ▪ जलवायु अनुकुलन ▪ वन्यजन्तुको प्रकोप कम ▪	▪ धनजनको क्षति ▪ विपदका घटना वृद्धि ▪ अव्यवस्थित वसोवासका काुण वाढी पहिरो ले ल्याउने विपदका घटना वृद्धि ▪ गरिवि वृद्धि	▪ अव्यवस्थित वसोवास ▪ भवन मापदण्डको पालना नहुनु ▪ विपद व्यवस्थापनमा कम लगानी ▪ जथामावी सडक निर्माण	▪ भुकम्प प्रतिरोधि घर र संरचना निर्माण ▪ वृक्षारोपण ▪ विपद जोखिम न्युनिकरण का लागी योजना निर्माण र कार्यन्वयन ▪ सडक मापदण्डको पालना ▪ विपद व्यवस्थापनमा लगानी गर्ने ▪ वन जंगल संरक्षण गर्ने

३.१२ जिविकोपार्जन विश्लेषण :

वडाहरुमा गरिएको छलफल र विश्लेषण बमोजिम प्रकोपहरूले यस नगरपालिकामा जीविकोपार्जनका श्रोतहरुमा असर पुर्‍याउने देखिन्छ ।प्रकोपको असरहरु कृषि ,वनजङ्गल, पशुपालन, जमिन र खानेपानी,सिंचाइ आदी क्षेत्रमा पर्ने देखिन्छ । साथै जलवायु परिवर्तनको असर सवै स्थान र समुदायमा एकै किसिमले पर्दैन । असरसँग जुध्न नसक्ने निम्न वर्गमा यसको असर वढि पर्ने देखिन्छ । पहिरो, बाढी,वन्यजन्तु चट्याङ,खडेरी, असिना, हावाहुरी तथा महामारीको प्रकोपले विशेष गरी वृद्धवृद्धा,वालवालिका ,अपाङ्ग,एकल महिला, दलित, विपन्न वर्गलाई बढी मात्रामा असर पार्ने देखिन्छ । वडाहरुमा भएका जिविकोपार्जन का सिपहरुको विश्लेषण गर्दा असर संग जुध्ने श्रोत निकै कम देखिन्छ । त्यसैले नगरपालिकाले प्राथमिकताका साथ जिविकोपार्जनका श्रोतहरु र क्षमता वढाउनुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका १८ : जिविकोपार्जन सिपहरु

श्रोतहरु	क्षेत्रहरु	सूचना
मानविय श्रोत	जिविकोपार्जनकालागि ज्ञान, सीप र दक्षता भएका व्यक्तिहरु	• वडा नं १ सिलाइ कटाइ सिकर्मीहरु रहेको • वडा न. २ दक्ष ३ जना,अर्धदक्ष ३० जना • वडा नं ३ मा कृषि र पशुपालन सम्वन्धि ज्ञान भएका केहि • वडा नं ४ मा कताइ,बुनाइ,सिलाइ कटाइ गरी जम्मा ५ जना • वडा नं ५ मा सिकर्मी , डकर्मी रहेका, अन्य जिविकोपार्जन सीप भएका व्यक्ति पनि रहेका • वडा नं ६ मा विभिन्न क्षेत्रमा सिप भएका केहि जनशक्ति रहेका • वडा नं ७ मा विभिन्न क्षेत्रका दक्ष व्यक्ति हरु एकदम थोरै रहेका • वडा नं ८ मा विभिन्न क्षेत्रमा सिप भएका केहि जनशक्ति रहेका • वडा नं ९मा विभिन्न क्षेत्रका दक्ष व्यक्ति हरु एकदम थोरै रहेका • वडा नं १० विभिन्न क्षेत्रका दक्ष व्यक्ति हरु एकदम थोरै रहेका
भौतिक श्रोत	बाटोघाटो, विजुली, सिंचाई, खानेपानी, संचार आदिको	• वडा न. १ मा यातायातको पशुच पुगेको सिचाइमा पहुच

	अवस्था, यातायातको अवस्था	पुगेको,खानेपानी र सञ्चार को सुविधामा कमी रहेको • वडा न. २ मा गोरेटो,घोरेटो वाटो पुगेको, पानीको व्यवस्था ८० प्रतिशत मा मात्र पुगेको पर्याप्त नरहेको, संचार सुविधा भरपर्दो नभएको,२५ प्रतिशत जमिनमा मात्र सिंचाइ सुविधा • वडा नं ३ विजुली संचार पुगेको, खानेपानी भएको तर सुद्ध खानेपानी को पशुच कम रहेको • वडा नं ४ मा बिजुली नभएको संचार नमस्तेको लाइन बादल लागेपछी बन्द हुने समस्या छ। हिउदमा गाडी चल्ने बर्षामा बन्द हुने • वडा नं ५मा वाटोघाटो को राम्रो व्यवस्था रहेको, खानेपानी ९० प्रतिशतमा पुगेको,संचार सुविधा पुगेको, विजुलि ६० प्रतिशतमा पुगेका केहि वस्ती हरुमा वाटो, विजुली,यातायातको पशुच नपुगेको • वडा नं ६ मा सडक,यातायात पहुँच को पुगेको, विजुली,खानेपानी के अवस्था ठिकै रहेको, संचार सेवा कमजोर रहेको छ • वडा नं ७ मा वाटोघाटो ,विजुली,खानेपानी,यातायात र सञ्चारको अवस्था सामान्य रहेको • वडा नं ८ • वडा नं ९ मा वाटोघाटो ,विजुली, ,यातायात, खानेपानी र सञ्चारको अवस्था सामान्य रहेको, अधिकांस जमिनमा सिंचाइ सेवा मा पशुँच पुगेको • वडा नं १० मा सडक निर्मणधिन रहेको ,विजुली, ,यातायात, खानेपानी र सञ्चारको अवस्था कमजोर रहेको, सिंचाइ सेवा मा थोरैको मात्र पशुँच पुगेको
आर्थिक श्रोत	बचत समुहहरु, वैंक, सहकारीको अवस्था, बजारको अवस्था, उधोग, पर्यटनको अवस्था, रोजगारीको अवस्था, पेन्सन, रेमिटान्स	• वडा न. १ मा १ वटा वैंक,वचत समुह रहेका, सहकारी,सामान्य वजार रहेको • वडा न. २ सहकारीहरु रहेको,दडमेता समैजी मन्दिर रहेको • वडा नं ३ मा सहकारी रहेको • वडा नं ४ मा मालीका बहुउद्धेशिय संस्था रहेको धैलकाडा पर्यटकीय क्षेत्र रहेको,पेन्सन १ जना शिक्षक मात्र • वडा नं ५साना किसान सहकारी संस्था लि रहेको, सानो वजार रहेको, पर्यटनको संभावना रहेको,रेमिट्यान्स भारत लगायतका मुलुकहरु वाट भित्रने गरेको • वडा नं ६ मा गाउघर सहकारी संस्था लि., भुमिराज ऋण तथा बचत सहकारी संस्था रहेको पर्ययटकिय सम्भावना रहेको • वडा नं ७ मा सहकारीहरु रहेको तर वैंक हरु नभएको • वडा नं ८ • वडा नं ९ मा सहकारी रहेको,सानो वजार रहेको • वडा नं १० मा सहकारी रहेको सानो वजार रहेको,२५ जना स्थानिय रोजगारीमा रहेको,३० जना वैदेशिक रोजगर
सामाजिक श्रोत	सामाजिक एकता, समुह, संजालहरु,	• वडा न. १ महिला,दलित,आमा समुह,कृषि सहकारी रहेको • वडा न. २ महिला सञ्जाल,युवाक्लव,सामुहिक भावना घट्दै गएको

		• वडा नं ३ मा महिला,आमा समुह रहेको • वडा नं ४ मा आमा समुह, रहेको र सामाजिक एकता कमजोर रहेको • वडा नं ५ मा महिला समुह,युवाक्लव, तथा संजालहरु रहेको र सामाजिक एकता राम्रो रहेको • वडा नं ६ मा महिला समुह,संजाल रहेका छन, सामाजिक एकता मध्यम खालको छ । • वडा नं ७ मा महिला समुह, संजाल सकृय रहेका छन, सामाजिक एकता मध्यम खालको छ । • वडा नं ८ • वडा नं ९ मा आमा समुह, महिला समुह,कृषक समुह, अप्ठेरोमा सहयोग गर्ने परिपाटी रहेको • वडा न. १० मा महिला समुह,सञ्जाल रहेको,सामाजिक एकता र सद्भाव ठिकै रहेको
प्राकृतिक श्रोत	जल, जमिन, खनीज, र जंगलको अवस्था	• वडा न. १ मध्यम रहेको • वडा न. २ वनजंगल प्रसस्त रहेको, पानी पर्याप्त रहेको • वडा नं ३ मा वनजंगल कम रहेको,खेतियोग्य जमिन रहेको • वडा नं ४ मा देउसल्ली बन,रानी बन,धौलकाडा वन, नारायण दुर्गा बन रहेको • वडा नं ५ मा वनजंगल रहेको,खेतियोग्य जमिन रहेका केहि ठाउमा सिंचाइ नपुगेको • वडा नं ६ मा वनजंगल राम्रो रहेको,उर्वरा जमिन रहेको र पानी पर्याप्त रहेको भएतापनि व्यवस्थित उपयोग हुन सकेको छैन • वडा नं ७ मा जंगल खोला नाला तथा पानीको मुहानहरु रहेको • वडा नं ८ • वडा नं ९ मा खोला नाला तथा पानीको मुहानहरु रहेका • वडा नं १० मा जल,जमिन,खनिज र जंगल रहेको तर पुर्ण व्यवस्थापन हुन नसकेको

३.१३ प्रकोप जोखिमविश्लेषण

पुर्चौडी नगरपालिकाका वडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्कन वाट यस नगरपालिका बहुप्रकोप जोखिममा रहेको देखिन्छ । भूकम्प लगायत पहिरो,वाढी,वन्यजन्तु,हावाहुरी ,चट्याङ,खडेरी,हिमपात,आगलागी ,रुखभिर,सडक दुर्घटना,महामारी १२ वटा प्रकोप पहिचान गरीएको थियो । यि प्रकोपवाट सिर्जित विपदका घटनाले जनधनको क्षति हुन सक्ने देखिन्छ । त्यसैगरी संकटासन्न स्थानहरुमा मानिसहरुको बस्ती र अन्य भौतिक संरचनाको कारण विपद्को जोखिम बढाएको छ ।

भूकम्पको जोखिमविश्लेषण

नेपाल भुकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोणबाट नेपाल ११ औं जोखिममा रहेको छ भने विगत २०३७ सालमा आएको भुकम्पले यस नगर क्षेत्रमा १७ जनाको मृत्यु तथा ७८ जना घाइते र ठुलो क्षति भएको विपदको ऐतिहाँसीक समय रेखाको सुचना ले देखाउछ

। निकै वर्षदेखि नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा ठूलो भुइचालो नगएकाले यो नगरपालिका अझै उच्च जोखिममा रहेको छ । नक्शापास गर्ने र भूकम्पप्रतिरोधी घरहरु वनाउने कार्य एकदमै न्युन रहेको र पहिले नै वनिसकेका भवनहरु भूकम्प को उच्च जोखिम मा रहेका छन । अनिवार्य नक्सापास तथा भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण गर्न सक्ने दक्ष जनशक्तिहरु तयार गरी यस नगरापलिकाले भूकम्पप्रतिरोधी घर निर्माण कार्यमा कडाइ गर्न जरुरी छ ।

पहिरोको जोखिमविश्लेषण

यो नगरपालिका पहाडै पहाडले घरेको र कमजोर भूगोल भएका कारण पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ । नगरका वडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्कका का आधारमा यो नगरपालिका मा पहिरो भूकम्प पछिको दोश्रो जोखिम हो । यस नगरपालिकाका १०वटै वडामा पहिरोको जोखिम रहेको छ । यहाका वडा नं. १ देखि १० नं सम्मका ८७ वटा वस्तीहरु पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् । ८७ वस्तीका ११७५ घरधुरी का ६८९० जनसंख्या र ३३१३ वालवालिका पहिरोको जोखिममा रहेको समुदायसंगको छलफलको आधारमा लिइएको छ । यस

नगरपालिकामा पहिरोबाट ४९३९ रोपनि खेतीयोग्यजमिन क्षतिहुन सक्ने देखिन्छ । नगर क्षेत्रका १८ विधालय १ स्वास्थ्य चोकि र ७ वटा वर्थिङ सेन्टर पनि जोखिममा रहेका छन । यसैगरी ३२ खानेपानी आयोजना,, ३५ वटा मुहान,४० वटा ट्याङ्की,९५० मिटर पाइप र २९ वटा घट्ट,३५ वटा पसल, ५ वटा आरन तथा १ वटा वाखा फर्म जोखिममा छन । ६२ वटा सिंचाइकुला ,१७५० मी. सडक ,१ वटा पुल १ वटा पावरहाउस तथा ३ वटा मनिदरहरु पनि पहिरोका जोखिममा रहेका छन ।

बाढीकोजोखिमविश्लेषण

नगरका वडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्कका का आधारमा यो नगरपालिका मा पहिरो पछिको जोखिम वाढी हो । पहिरो जस्तै नगरपालिकाका सवै वडाहरु बाढीको जोखिममा रहेका छन । वडाहरुमा गरिएको छलफलका आधारमा यस नगर क्षेत्र वाट वग्ने जमाडी गाड, लोली गाड,वगागाड,कोटीलागाड,लामुनीगाड,मोडगाड,पलीगाड लगायतका खोलाहरुमा आउने वाढी वाट ४२ वस्तीका ६८३ धरधुरीका ३७६८ जनसंख्या प्रभावित हुने देखिन्छ भने त्यसमध्ये १७८६ वालवालिका पर्दछन । वाढीले नगर क्षेत्रमा १४६० रोपनि जमिन कटान र २ वटा विद्यालयलाइ क्षति पुऱ्याउने देखिन्छ । यसैगरी १८ वटा खानेपानीका मुहान,२३ वटा खानेपानीका आयोजना,२ वटा इन्टेक र १००० मी. खानेपानी पाइपमा र ४२ वटा सिंचाइ कुलोमा क्षति पुग्ने देखिन्छ । त्यसैगरी १०३ घट्ट,५ वटा पसल र लोलिवजार जोखिममा छन । यस नगरमा वाढीको

जोखिमले ५०० मी. सडक,५ वटा कलभर्ट,६ वटा ढलानपुल,४ वटा लघुजलविद्युत र २ वटा मनिदर पनि षति हुन सक्ने देखिन्छ । अव्यवस्थित वसोवास, खोला किनार वस्ती तथा वजार,जथाभावि उत्खनन, खोला नियन्त्रण नहुदा वाढीको जोखिम वढेको छ ।

वन्यजन्तुको जोखिमविश्लेषण

पुर्चौडी नगरपालिकामा वन्यजन्तुबाट हुने क्षती पनि अर्को प्रकोप हो । वन्य जन्तुवाट हुने जोखिम यसनगरको चौथो प्रकोप हो । वन्यजन्तुको जोखिम यस नगरको सवै वडाहरुमा रहेको छ । विगतमा यस नगरपालिकामा वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानिसहरुको घाइते भएका घटनाहरु पनि छन् । भाालु, बदैंल, ,वाँदर,दुम्सी, स्याल, जस्ता जंगली जनावरहरुले मानिसमाथी आक्रमण ,वस्ती , खेतवारी तथा अन्न, तरकारी,फलफूल वालिमा क्षती पुऱ्याउने गरेका छन् । समुदायसंग गरीएको छलफलका आधारमा १० वटै वडाका २९५० घरधुरीका १६९०० जनसंख्या प्रभावित छन र त्यसमध्ये ७८५० वालवालिका छन । नगर का १० वटै वडा वाट लिइएको सुचनाका आधारमा वन्यजन्तु ले वर्षेनी ४४५०क्विन्टल अन्न,दलहन,तरकारी तथा फलफुल वालिमा नौक्सान पुऱ्याउदछन ।

असिना को जोखिम विश्लेषण

यस नगरपालिकाको १० वटै वडाका धेरेजसो वस्तीहरु असिनाको जोखिममा रहेका छन । असिनाले वर्षेनि यहा अन्न वालीमा नोक्सान पऱ्याउने गर्दछ । नगरका वडाहरुमा गरिएको सुचना संकलनका आधारमा ३८४० घरधुरीका २१७६० जनसंख्या असीना वाट हुने नोक्सानीको मारमा छन । सवै वडाहरुमा गरेर प्रत्येक वर्ष १११५० क्विन्टल धान, गहु, तरकारी तथा फलफुल जस्ता वालिहरुमा असिनाले नोक्सान पुऱ्याउने देखिन्छ ।

हावाहुरी को जोखिमविश्लेषण

यस नगरपालिकामा हावाहुरीले पनि क्षति पुऱ्याउदै आएको छ । विगतका वर्षहरुमा हावाहुरीले घर, विद्यालय लगायतका भौतिक संरचनाहरुलाई क्षती पुऱ्याएको पाइन्छ । हावाहुरीले यस नगरपालिकाका ४ नं नम्वर वडा वाहेक सवै वडा प्रभावित छन । हावाहुरि का कारण नगरका ४२० घर परिवार का २४१० जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने देखिन्छ । हावाहुरीवाट यस नगरपालिका का ७४ वटा विद्यालय र १२०० वालवालिका जोखिममा रहेका छन भने २ वटा स्वस्थ्य चौकि,६ वटा वर्थिङ सेन्टर र २ वटा गाउँघर क्लिनिक पनि जोखिममा छन । यसका अतिरिक्त हावाहुरीले २७ वटा पोलीहउस,३० टन मकै,२ लघु जलविद्युत र ५०० मिटर प्रसारण लाइनमा क्षति हुन सक्ने देखिन्छ ।

चट्याङ को जोखिमविश्लेषण

चट्याङ यस नगरपालिकाको अर्को प्रकोप हो । चट्याङ वाट नगरपालिकाका २,३,५,६७ र ९ नं. वडा प्रभावित रहेका छन । विगतमा यहा चट्याङ वाट २ जनाको मृत्यु र २० जना घाइते भैसकेका छन भने पशु चौपाया को पनि क्षति भएको छ । चट्याङ वाट नगरका १४० घरधुरीका ८१० जनसंख्या र ४२० वालवालिका प्रभावित हुने देखिन्छ । त्यसै गरी १३ वटा विद्यालय, १ वटा

खानेपानी,१ विद्युत गृह सोलार सेट र ट्रान्सफर्मर हरु पनि जोखिममा छन ।

खडेरी को जोखिमविश्लेषण

जलवायु परिवर्तन, भिरालो जमिन र अप्रयाप्त सिंचाइका कारण यो नगरपालिका खडेरीको जोखिममा रहेको छ ।

वषैर्ना नी खडेरीका कारण हिँउदे वालीहरुलाई ठूलो नोक्सान पुऱ्याउने गर्दछ । प्रयाप्त सिंचाईको कारण खडेरीको जोखिम वढेको छ । खडेरीको प्रकोपले यस नगरपालिका १७०० घरधुरीका ८८०० जनसंख्या उच्च जोखिममा रहेका छन भने ४० वटा खानेपानी मुहान र १५ वटा सिंचाइ कुलो सुक्ने देखिन्छ भने ५००० वोरा अन्न,फलफुल तथा तरकारी मा नोक्सान हुने देखिन्छ ।

हिमपातको जोखिम विश्लेषण : पुर्चौडी नगरपालिकाको अर्काको प्रकोप हिमपात पनि हो । हिमपात ले यस नगरपालिका का ४,५र ६ नं. वडा वढि प्रभावित रहेका छन । यी वडाहरुका १३०० घरधुरीका ७००० जनसंख्या हिमपात वाट प्रभावित हुने देखिन्छ । त्यसैगरी हिमपातको समयमा ४० वटा पानीका मुहान जम्ने र १५ वटा सिंचाइ कुलो मा असर पुग्ने देखिन्छ ।

आगलागीको जोखिमविश्लेषण :

पुचौडी नगरपालिकाका केहि वस्तीहरुमा आगलागीको जोखिमापनि रहेको छ । सवै वडा हरुमा गरीएको छलफलको आधारमा करीव ८ वटावडाका १४ वस्तीहरु अ ागलागीको जोखिममा रहेको पाइएको छ । वनजंगल नजीक हुनु, काठका सामाग्रीहरु प्रयोग गरेर घरहरु निर्माण गर्नु र घना वस्तीहरु हुने ठाउंमाआगलागीको जोखिम रहेको छ ।

अन्य प्रकोपहरु : यसैगरी यस नगरपालिका रुखभिर सडक दुर्घटना , महामारी जस्ता प्रकोपको जोखिमपनि केहीमात्रामा रहेको छ ।

नगरपालिकाका मूख्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु : यस नगरपालिका का १० वटै वडाहरुमा गरिएको विपद जोखिम नक्साङ्कनका आधारमा पहिरो,वाढी,वन्यजन्तु असिना,हावाहुरी, असिना, चट्याङ,खडेरी, हिमपात, आगलागी,रुखभिर र सडक दुर्घटना,वन्यजन्तु मूख्य प्रकोप का पहिचान गरिएका थिए । प्रकोप र यस नगरका वडागत जोखिम वस्ती हरुलाइ तलको तालिकामा राखिएको छ । त्यसैगरी प्रकोप अनुसार वडागत हुनसक्ने जोखिम ***अनुसुची १ मा*** राखिएको छ ।

तालिका १९: नगरपालिकाका मूख्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु

वडा नं	पहिरो	वाढी	वन्यजन्तु	असिना	हावाहुरी	चट्याङ	खडेरी	हिमपात	आगलागी	रुखभिर	सडक दुर्घटना
१	आफला,भकुडा, पारीखेत,गर्स्या,वुदाडा	हाट,दाडिमपाटा,कोपी खेत,डाडाकोट,गर्स्या, आफला	वुदडा,आप ला,गर्स्या	वडाभरी	वुदडा,आफला ,गर्स्या		वडाभरी		वन क्षेत्र		
२	कोला, बिश्मला, बनतोलि, नुवाघर, जर्शु, बोरी गाउ, कन्यासि, ल्याटी, भैरुवन, गैरीखर्क	समचानि, ल्याटी, भटखेत, खर्क, मड	वडाभरी	वडाभरी	वडाभरी	ठटे			जर्शु	ल्याटी, पोरीगाउ, सिम्चानि, भैरु, खक	
३	कोटल्का, अन्टापु,तेलेसैन, खततोला ,न्वाला	जोग्यौडा	तोलिगाउ, गैरीगाउ, मल्लाड, छौडभेला, नाकलि	तोलिगाउ	माडिशैन, नागपुर, बथ्थी	माडिशैन, गैरीगाउ					
४	भटना, खुतुडी, ओखाडानि, ठुलाईजर, सोतिकाईजर	नेलाखेत, बगर, चक्किबगर, सोतिईजर	वडाभरी	वडा भरी			वडाभरी	धौलकाडा, ठुलागाडा, निंगालाबाद्दा, आफला			
५	काटै, मल्लागाउँ,सल्लेल गाउँ,खोलिगाउँ,दानडा,सलकाटे,औसडा,दहतलि,जागरीगाउँ, ढुङ,गल्लेख, चजाले ,खाड,प्रक्योडा,न्याय गौडा	वागागाउँ,गहताडी गाड	कुवाकोट, ढुङ,जाग्रीगाउँ,असीगाउँ,औसाडा काटै,दहताल,सालकाटै,वलौन,ि सन्याडी	वडाभरी	वडाभरी	वडाभरी	वडाभरी	गल्लेख,जाग्रीगाउँ, औसाडा,दहताल			

६	रपना, खडायत, रुईएनि, धारडी, त्रिकालि, कुयलीगाउ, नैना, मनकालि, करुलढुंगा, दुधिलापानि	बेउरीगाड देखि खडीसपल सम्म	वडा भरी, बढी हिमपात हुने क्षत्रमा	वडा भरी	बेउरेश्वर, महादेव, लालीगुराश लगायत ठाउमा	कोईली गाड, रपना		त्रिकालि, मुडेली, धारुरी, रोईसैनी, रजाले, माथिल्लो भेग, दुधिपाती	वडा भरी		रपना
७	सतगाड,काफलि,कालापानी,रेला,दलितटोल,अवस्थि गाउँ,दर्नखोला,छाना,गोदा,जोगीडाडा	सतगाउँ,काफलि,ऐराडी,कोटिला,मनवस्ति, पाटागाउँ,वडगाउँ,अवस्थि गाउँ	ऐरीगाउँ,रतोका,कोटिला,ऐराडि,वडगाउँ ,मनवस्ति, भौने,अवस्थिगाउँ,दलितटोल	वडाभरी	वडगाउँ,रतोका,ऐरीगाउँ,सललेलगाउँ,कोटिला	वडाभरी					
८	लामुनी,डव्वुर,टुणेत,प्रेल्तडि,कसलेत,कुलाली,चिमडा,टागडा, सल्लासेरी,रिठाखोला,धुपाडिखोला,कोटाखोला,चिनाडखोला, ववुन्धारा	नक्तडी,पेल्तडि,गर्खा, घुमल्तडी,कले	पुरैवडा	डणपुर,चिमडा, लामुनी,मल्लादेहि,वविडा,	वडाभरी						
९	लिमरी,डाडाखाली,वगौरा,धारी ,खोलि,गर्वजल,देशारी	घट्टेगाउँ किनारका खेत,जमाडी नदि किनार	वडाभरी	नाइनी,देशाली,तेलखेत,पोखरी,सिन्तोला,पुजरी गाउँ,वाँस,ढुकुरी, इरकाली,सडौडा	खेति,डाडाखाली ,वाँस,सलधार	सिलङगा, वनथोला, सुरोपनी					
१०	पनलकटे (महरगाउ),डाडापाताल,ढल्लेनी,विचखल्ला,मौरल्ला,गढीलेख ग्वानी	गोपेश्वर,चुरौसे,गट्टीगाड,मटे	वडाभरी	वडाभरी	वडाभरी						

परिच्छेद ४ : दिर्घकालिन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य, तथा रणनीति

४.१ दिर्घकालिन सोंच
विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई संस्थागत गरी विपद् उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्नु यस योजनाको दीर्घकालिन सोच हुनेछ

४.२ परिकल्पना :

विपद् तथा जलवायु उत्थानशील पुर्चौडी नगरपालिका ।

४.३ ध्येय
पुर्चौडी नगरपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायुजन्य अनुकुलन र जोखिम व्यवस्थापनका कार्य गर्न सक्ने गरी नगरपालिको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय सरकार ,संघ,प्रदेश तथा विकास साझेदार को सहभागीतामा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवाललाई संस्थागत गर्दै विकासका नियमित योजनाहरुमा मूलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्ने यस योजनाको मूल ध्येय रहेको छ ।

४.४ लक्ष्य
स्थानीय स्तरमा विपद तथा जलवायुजन्य जोखिमबाट उत्पन्न हुने मृत्युदर, प्रभावितहरुको संख्या, भौतिक सम्पति तथा जीविकोपार्जनमा पर्नसक्ने क्षतिलाई कमगर्दै स्थानीय विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिमन्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकुलनका कार्यक्रमहरुलाई मूलप्रवाहिकरण गरि उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्नु यस योजनाको लक्ष्यहुनेछ ।

४.५ उद्देश्य
यस योजनाले निर्दिष्ट गरेका उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन् :
क) नगरपालिकामा रहेका प्रमुख प्रकोपहरु, संकटासन्न वडाहरु, जोखिमको अवस्था तथा क्षमताहरु पहिचान र विश्लेषण गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन को सवालहरुलाई विकास निर्माणका कार्यमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।
ख) नगरपालिकामा संचालनहुने विपद् तथाजलवायु परिवर्तन अनुकुलनकार्यक्रमहरुमा एक रुपताल्याउनु ।
ग) नगरपालिकाका कानुन, नीति, योजना तथा विकासनिर्माणका कार्यक्रमहरुमा सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला , बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक, एकल महिला,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायुजन्य प्रभावित वा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू तथा वर्ग को समानुपातिक र समतामुलक सहभागिता सुनिश्चित गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई संस्थागत गर्ने
घ) उत्थानशिल तथा सुरक्षित समुदायको निर्माण गर्नका लागि नगरपालिकाको आवधिक र वार्षिक योजना र कार्यान्वयनमा यस योजनाले समेटेका क्रियाकलापहरुलाइ समेत मूलप्रवाहीकरण गर्नु
ङ) उपलब्ध स्थानिय श्रोत- साधन को अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप श्रोत- साधन को खोजी गरी संघ ,प्रदेशसरकार र सरोकारवाला निकाय तथा विकास साझेदार हरु संग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु ।

४.६ रणनीति
नगरपालिकामा गठन गरिएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति मार्फत समितिका पदाधिकारी एवं सदस्य तथा समुदायका व्यक्तिहरुलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी गतिविधिहरुमा उनिहरुको क्षमता विकास गरी योजना कार्यान्वयन गर्न देहाय वमोजिमका रणनीतिहरु अवलम्वन गरीएको छ ।
१) स्थानीय तहमा विपद् जोखिम तथा जलवायु अनुकूलन का कार्यक्रमहरुलाई स्थानीय वार्षिक तथा आवधिक विकासका योजनाहरुमा मूलप्रवाहिकरण गर्दै लैजाने ।
२) स्थानीय विपद् जोखिम लेखाजोखा तथा नक्साङ्कन वाट पहिचान भएका अति जोखिम बस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थान्तरणको लागि प्रोत्साहन गर्ने ।

३) बाढी तथा पहिरोबाट हुने मानविय तथा भौतिक क्षतिलाई रोक्नकालागि बाढीको पुर्व सूचना प्रणालीको स्थापनाकालागि समन्वयतथा सहकार्य गरि पहल गर्ने ।

४) योजना निर्माणका सबै प्रक्रियामा समुदायका अति जोखिममा रहेका समूह तथा वर्गको समानुपातिक सहभागितालाई सुनिश्चित गरि योजनाको कार्यान्वयन गर्ने ।

४) समुदायमा आधारित विपद् जोखिमन्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय ज्ञान, सीप, श्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्ने ।

५) नगरपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकुलनका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नकालागि नगरपालिका , प्रदेश, सँघ, मानवीय तथा विकास साँझेदार संस्था समेतको स्रोतको परिचालन गर्ने ।

६) योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन आदि सबै प्रक्रियामा समुदायका अति जोखिममा रहेका समूह तथा वर्गको समानुपातिक सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।

४.७ कार्यान्वयनकार्यनीति

क) नगरपालिका द्वरा स्वीकृत “स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना” नगरपालिकामा गठित स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति मार्फत कार्यान्वयन गरिने छ ।

ख) नगर स्तरिय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले स्वीकृत योजना विषयगत शाखा, वडा कार्यालय, समुदाय,संघ र प्रदेश अन्तरगतका कार्यलय, सङ्घसंस्था, निजी क्षेत्र,विकास साझेदार एवं अन्य सरोकारवालाहरुको सहयोग तथा समन्वयमा कार्यान्वयन गर्नेछ ।

गयो योजना कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय ज्ञान, सीप, श्रोत र साधनको अधिकतम प्रयो गरिने छ ।

४.८ स्थानीयविपद् तथाजलवायु उत्थानशीलकार्यक्रमहरु (क्रियाकलापहरू)

पुर्चौडी नगरपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपहरुको कारणले प्रभावित क्षेत्र मा पार्न सक्ने प्रभावहरुलाई मध्यनजर गरी जलवायु अनुकुलन तथा विपद जोखिम न्युनिकरण का लागी नीतिगत, जनचेतना तथा समुदायको क्षमताअभिवृद्धि सम्वन्धि क्रियाकलापहरु र रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनकाकार्यहरु सम्वन्धि क्रियाकलापहरु तय गरिएको छ । यसरी क्रियाकलाप तय गर्दा मूलभूत रूपमा मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास योजना, भौतिकपूर्वाधार विकास, प्राक्रितिक स्रोत संरक्षण, जीविकोपाजनमा सुधार, नीतिगत क्षेत्रमा गर्नु पर्ने कार्यहरू तथा विकास कार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका विधिको मूलप्रवाहीकरण गर्ने जस्ता प्रमुखक्रियाकलापलाई आधार मानिएको छ ।

४.८.१ नीतिगत, जनचेतनातथा समुदायको क्षमताअभिवृद्धि सम्वन्धि क्रियाकलापहरु :

विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न र विपद उत्थानशिल समुदाय निर्माण गर्नका लागी स्थानीय स्तरमा तर्जुमा गर्नु पर्ने नितिगत प्रावधानहरु इसमा समेटिएका छन । विपद्को घटना मानव समुदायका लागि सम्वेदनशील भएकोले यस्तो अवस्था नआओस भन्नाका लागी समुदायमा अज्ञानता हटाउन गरीने प्रचारप्रसार तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलापहरु पनि निर्धारण गरिएको छ ।

प्राथमिकताक्रम	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	जोखिमन्यूनिकरणकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समयअवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१.भूकम्प	नगरपालिकाका घर तथा भौतिक संरचना भूकम्प प्रतिरोधी नहुदा धनजनको क्षति हुन सक्ने जोखिम	• नगरपालिकाको नक्सापासको निति निर्माण तथा कार्यान्वयन तथा सचेतना	नगरपालिका	१०००००	नगरपालिका		प्रत्येक वर्ष
		• भुकम्प वाट हुने क्षति र वच्ने उपाय वारे समुदाय स्तरमा सचेतना अभिवृद्धि	वडा कार्यालय नगरपालिका	२०००००	नगरपालिका	रेडक्रस, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• कमजोर तथा जोखिमयुक्त भवनहरुको तथ्यांक संकलन	नगरपालिका	५००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश सरकार	२०७७ देखि २०८० सम्म
		• प्रत्येक वर्ष २० जना भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण र भवन प्रवलीकरण सम्वन्धि प्रविधिक तथा मिस्त्री हरुलाई तालिम	नगरपालिका	५००००	नगरपालिका		प्रत्येक वर्ष
		• खुल्ला स्थान पहिचान र प्रचार प्रसार	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	५००००	नगरपालिका	संघ संस्थाहरु	२०७७ भित्र
		• सुचना प्रणाली व्यवस्थापन	नगर सुचना शाखा	५००००	नगरपालिका	संघ संस्थाहरु	२०७७ भित्र र प्रत्थेक वर्ष
		• घर तथा संरचना निर्माण को नियमित अनुगमन	प्राविधिक शाखा	१०००००	नगरपालिका		नियमित
		• प्रत्येक वडामा स्वयंसेवक कार्यदल निर्माण	नगर,वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	१०००००	नगरपालिका	संघ संस्थाहरु	२०७७ भित्र
		• विपद व्यवस्थापन कोष को स्थापना	वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	२००००००	नगरपालिका		नियमित
		• विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समिति,स्वयंसेवकतथा	नगरपालिका	२०००००	नगरपालिका	रेडक्रस,सुरक्षा	प्रत्येक वर्ष

		विषयथत कलस्टर लाइ तालिम तथा कृतिम अभ्यास				निकाय	
२. पहिरो	पहिरोका कारण जन,धन र प्राकृतिक क्षति हुन सक्ने	• भूउपयोग नीति निर्माण र कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ भित्र
		• एक रुख काट्दा ५ विरुवा रोपण को निति निर्माण र कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ भित्र
		• पहिरो वाट उच्च जोखिम स्थानका वस्तीहरु स्थानान्तरण सम्वन्धि निति निर्माण र कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ देखि
		• सडक तथा भौतिक संरचना निर्माणमा मेसिन प्रयोग मापदण्ड निर्माण तथा कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ भित्र
		• सडक तथा भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अनिवार्य वायोइन्जिनियरीङ प्रविधिलाइ लागत स्टिमेटमा समावेस	नगरपालिका		नगरपालिका		आ.व.२०७७ /७८ देखि
		• पहिरोको उच्च जोखिम स्थानमा नयां संरचनाहरु बनाउन रोक लगाउने नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		आ.व.२०७७ /७८ देखि
		• भिरालो जमिनमा खेती गर्ने,कृषीवन प्रणाली विकास र विस्तार गर्न निति निर्माण	नगरपालिका	१०००००	नगरपालिका		आ.व.२०७७ /७८ देखि
		• पहिरोको जोखिम न्युनिकरण का लागी समुदायमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम	नगरपालिका,, वडा कार्यालयहरु	२०००००	नपा	संघ संस्थाहरु	प्रत्येक वर्ष
३. बाढी	नगर क्षेत्रका खोला हरुले घर तथा जमिन वगाइ जनधनको क्षति हुन सक्ने	• भूउपयोग नीति निर्माण र कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ भित्र
		• नदि खोला किनार नजीक नयां वस्ती वनाउन रोक लगाउने	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ देखि
		• नदि खोला किनारका जोखिमयुक्त वस्तीलाई स्थानान्तरण गर्ने नीति निर्माण र कार्यानवयन	नगरपालिका		नगरपालिका		२०७७ देखि
		• नदी खोलाजन्य पदार्थको जथाभावि उत्खनन मा रोक लगाउन निति निर्माण र कार्यान्वयन	नगरपालिका		नगरपालिका		आ.व.२०७७ /७८ देखि
		• सुचना प्रणाली व्यवस्थापन	नगरपालिका	५००००	नगरपालिका	रेडक्रस ,संघसंस्थाहरु	२०७७ देखि
		• वाढी जोखिमपूर्ण स्थानहरुमा बाढीको व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	१०००००	नगरपालिका	संघ संस्थाहरु	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष मनसुन पुर्व
४ वन्यजन्तु	वन्यजन्तु ले बालिरोपनीमा	• वन्यजन्तु नियन्त्रण का लागी परमपरागत अभ्यास लाइ निरन्तरता दिने	समुदाय		वडा कार्यालय		वन्यजन्तु को प्रकोप वढ्दा

	नोक्सान र मानिसलाई पनि आक्रमण गर्न सक्ने	• वन्यजन्तु वाट सुरक्षित हुने उपाय वारे सचेतना कार्यक्रम	नगरपालिका	१०००००	नगरपालिका	वन डिभिजन कार्यलय	प्रत्येक वर्ष
		• तत्काल सुरक्षा निकायलाई खबर गर्ने	समुदाय			वन डिभिजन कार्यलय	जेखिम वढ्दा
		• वन जंगल संरक्षण र घेरावार वारे चेतना	सामुदायीक वन	१०००००	नगरपालिका	वन डिभिजन कार्यलय	प्रत्येक वर्ष
५ असिना	असिना ले अन्नवाली, तरकारी,फलफुलको क्षति हुने	• जलवायू परितर्वन अनुकूलन सम्वन्धि समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	कृषि शाखा	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• रैथाने र स्थानीय प्रजातीका विउ विजनहरुको संरक्षण र प्रचार प्रसार गर्ने	कृषि शाखा	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• टनेल खेति विस्तार वारे अगुवा कृषकहरुलाइ तालिम	कृषि शाखा	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• असिना ले हानी नगर्ने वा कम हानी गर्ने विउ विजनको प्रयोग वारे कृषकहरुलाइ तालिम	कृषि शाखा	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• वालि चक्रमा परिर्वतन	कृषि शाखा, अगुवा कृषक		नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
६ हावाहुरी	ह्ावाहुरी वाट घर विद्यालय तथा अन्य भौतिक संरचनाको क्षति हुने	• हावाहुरी वढी हुने स्थानमा विद्यालय तथा सार्वजनिक संरचना निर्माण गर्न अनुमति नदिने निति निर्माण र कार्यान्वियन	नगरपालिका		नगरपालिका	विद्यालय	निरन्तर
		• हावाहुरीको समयमा सुरक्षित रहने वारे समुदाय तथा वालवालिका लाइ सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	नगरपालिका,, वडा कार्यालयहरु	२०००००	नगरपालिका	संघसंस्था	निरन्तर
		• घर तथा सार्वजनिक स्थलका पुराना र बुढा र जोखिम युक्त रुख हटाउने	नगरपालिका,, वडा कार्यालयहरु	२०००००	नगरपालिका	वन कार्यालय	निरन्तर
		• वनजङ्गलको संरक्षण गर्ने	वन समुह	१०००००	वनकार्यालय		निरन्तर
७. चट्याङ	चट्याङ्गबाट मानवीय तथा पशूचौपायामा क्षति हुने जोखिम	• प्रत्येक घरमा तथा सार्वजनिक संरचनामा विधुत जडान गर्दा अर्थिङ. गर्नुपर्ने वाध्यात्मक नीतिगत व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका				२०७७ देखि
		• नगरपालिकामा भएका सम्पूर्ण घर तथा भवनमा अर्थिङ गर्नुपर्छ भनी जनचेतना जगाउने	नगरपालिका, प्राविधिक शाखा	१०००००	नगरपालिका		२०७७ देखि

		• चट्याङ्ग बाट वच्ने उपायहरुको वारेमा जनचेतना अभिवृध्दि गर्ने	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	१०००००	नगरपालिका	संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• अग्लो रुख, भवनहरु, विजुलीको पोल, तारबार, पोखरी, जस्ता स्थानमा चट्याङले सजिलै जोखिम पुऱ्याउन सक्ने भएकाले ठूला रुखको नजिक बस्नु हुदैन, चट्याङ परेको बेला खुल्ला स्थानमा ननिस्कने आदि जस्ता जानकारी मुलक विद्यालय स्तरीय कार्यक्रमहरू गर्ने	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति,विद्यालय	१०००००	नगरपालिका	संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
८. खडेरी	खडेरी बाट अन्न वालीमा नोक्सान भइ खाद्य संकट	• खालि जमिनमा वृक्षारोपण	नगरपालिका,, वडा कार्यालयहरु	२०००००	नपा	संघ संस्थाहरु	प्रत्येक वर्ष
		• अन्न भण्डारण र उपयोग वारे समुदायमा सचेतना अभिवृद्धि	कृषि शाखा	१०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र	प्रत्येक वर्ष वर्षको २ पटक
		• वैकल्पिक सिंचाइ प्रणलि वाारे सचेतना अभिवृद्धि	कृषि शाखा	१०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र, सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष वर्षको २ पटक
		• खडेरी सहन सक्ने विउ विजन प्रयोग सम्विन्धि सचेतना कार्यक्रम	कृषि शाखा	१०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
		• जलवायू परितर्वन अनुकूलन सम्वन्धि समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	कृषि शाखा	१०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष
		• रैथाने र स्थानीय प्रजातीका विउविजनहरुको संरक्षण र प्रयोगमा प्रचार प्रसार गर्ने	कृषि शाखा	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष
		• वनजङ्गलको संरक्षण गर्ने	वन समुह		वनकार्यालय		निरन्तर
१० हिमपात	हिमपात हुदा चिसोले मानिसको मृत्यु,पसु चोपाया ,तरकारी फलफुल मा नोक्सान	• जलवायू परितर्वन अनुकूलन सम्वन्धि समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	कृषि शाखा, अगुवा कृषक	५००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष
		• हिमपात सहन सक्ने प्रजातीको विकास र प्रयोग गर्ने	कृषि शाखा, अगुवा कृषक	१०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष
		• रैथाने र स्थानीय प्रजातीका विउ विजनहरुको संरक्षण र	कृषि शाखा, अगुवा कृषक	५००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष

		प्रचार प्रसार र प्रयोग वारे सचेतना					
		• हिमपात वाट जोगिने उपायहरु वारे सचेतना का कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति,विद्यालय	१०००००	नगरपालिका	संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष
		• सुरक्षित खाद्य भण्डारन सम्वन्धि सचेतना	नगर कृषि शाखा, अगुवा कृषक	१०००००	नगरपालिका वडा कार्यालय	कृषि ज्ञानकेन्द्र,	प्रत्येक वर्ष
		• गाईबस्तुलाई दाना तथा आहारा भण्डारन सम्वन्धि सचेतना	पशु शाखा, अगुवा पशुपालक कृषक	१०००००	नगरपालिका वडा कार्यालय	पशु कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
११ आगलागी	आगलागी का कारण मानविय,धन तथा वनजंगलको क्षति	• वडामा सुरक्षा निकाय, दम्कलका सम्पर्क नम्बरहरु राख्ने	वडा कार्यालय		वडा कार्यालय		२०७७ देखि
		• घना तथा आगलागीको वढीजोखिम वस्तीहरुमाा आगलागी सम्वन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	नगर विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	१०००००	नगरपालिका	संघसंस्था	प्रत्येक वर्ष माघ मसान्त सम्म
		• भएका पानी पोखरी तथा पानीका स्रोतहरुको संरक्षण वारे सचेतना ।	कृषि शाखा, अगुवा कृषक	२०००००	नगरपालिका	कृषि ज्ञानकेन्द्र,सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
		• आगलागीबाट हुने जनधनको क्षति तथा असर र अपनाउनेपर्न सजगता बारेमा सञ्चारमाध्यमवाट प्रचार गर्ने	नगर सुचना शाखा	५००००	नगरपालिका	सञ्चार माध्यम	प्रत्येक वर्ष माघ देखि जेठ
		• वनजंगलमा आगलागी हुन नदिन सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्नै	वनसमुह	२०००००	वनसमुह	डिभिजन वन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष फागुन देखि जेठ सम्म
११ रुखभिर	भिर वाट लडेर मानिस को मृत्यु हुने जोखिम	• भिर क्षेचमा घास ल्याउदा सतर्ककता र सुरक्षा अपनाउनेवारे चेतनाकरण	वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	१०००००	नगरपलिका	समुदाय	निरनतर
		• घास खेति विस्तार वारे सचेतनता गर्ने	पशु शाखा, अगुवा	१०००००	नगरपालिका	पशु कार्यालय	प्रत्येक वर्ष

			पशुपालक कृषक		वडा कार्यालय		
१२.सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना का कारण मानिसको मृत्यु,घाइते	• सवारी साधन चलाउदा मादक पदार्थ सेवन सम्वन्धि नीति वनाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गर्ने	नगरपालिका		नगरपालिका	यातायात कार्यालय	२०७७
		• सडक दुर्घटना वारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	नगरपालिका	१०००००	नगरपालिका	ट्राफिक कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
१३ महामारी	महामारी फैलिएर मानिसको मृत्यु हुन सक्ने	• पूर्ण सरसफाइ सम्विन्धि सचेतना कार्यक्रम	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति	५०००००	नगरपालिका	खनेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय संघसंस्था	निरन्तर
		• महामारी वाट वच्न स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन	नगर स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था	२०००००	नगरपालिका	स्वास्थ्य कार्यालय संघसंस्था	निरन्तर
		• महामारी नियन्त्रण र रोकथामका लागी दक्ष जनशक्ति तयार	नगर स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था	३०००००	नगरपालिका	स्वास्थ्य कार्यालय संघसंस्था	निरन्तर
		जम्मा वजेट	**८४००००**				

४.८.२ जोखिमन्यूनीकरण : रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनकाकार्यहरु

नगरपालिका भित्र रहेका विपद्जन्य सङ्कटासन्नता तथा जोखिमकम गर्न रोकथाम, अल्पिकरण र अनुकुलनका कार्यहरु गर्नन विद्यालयवाअन्य सार्वजनिक भवनको प्रवलीकरण; प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, नदीतटबन्ध,पहिरो नियन्त्रण, मौतिक पुर्वाधार निर्माण ,विउविजनको व्यवस्था ,प्रविधि जडान लगायतका कृयाकलापहरु यहा वजेट सहित समेटिएका छन ।

४.८.२.१ भुकम्पको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
२	भुकम्प प्रतिरोधि घर र संरचना एकदम कम हुदा मुकम्प वाट हुने क्षति को जोखिम	भुकम्प प्रतिरोधि घर तथा सार्वजनिक संरचना निर्माण	नगरपालिका	५०००००००	नगरपालिका	संघ,प्रदेश सरकार,शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	२०८१ सम्म

१	स्वास्थ्य संस्थाका भवन जिर्ण हुदा मुकम्प वाट हुने क्षति को जोखिम	उच्च जोखिममा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको पहिचान प्रवलिकरण	नगरपालिका	५000000	नगरपालिका	संघ,प्रदेश सरकार,शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	२०८१ सम्म
१	विद्यालयका भवन जिर्ण हुदा मुकम्प वाट हुने क्षति को जोखिम	उच जोखिममा रहेका विद्यालय हरुको पहिचान र प्रवलिकरण	नगरपालिका	१0000000	नगरपालिका	संघ,प्रदेश सरकार,शिक्षा विभाग	२०८१ सम्म
१	खुल्ला स्थानको पहिचान र संरक्षण नहुदा विपद पश्चात सुरक्षित स्थल नहुनु	खुल्ला स्थान पहिचान संरक्षण	नगर,वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति,	३00000	नगरपालिका	संघ,प्रदेश सरकार	२०७७ देखि२०८१ सम्म
१	भूकम्प प्रतिरोधी घर संरचना निर्माण सम्बन्धी दक्ष सिकर्मी,,डकर्मी को कमि	१00 जना भूकम्प प्रतिरोधी घर संरचना निर्माण सम्बन्धी दक्ष सिकर्मी,,डकर्मी तयार गर्नतालिम	नगरपालिका,, प्राविधिक शाखा	२00000	नगरपालिका		२०७७ देखिप्रत्येक वर्ष
२	सार्वजनिक संरचनाहरु बालमैत्री, आपाङ्ग मैत्री, जेष्ठनागरिक मैत्री नहुनु	नगरपालिका भित्र निमाृण हुने सार्वजनिक संरचनाहरु बालमैत्री, आपाङ्ग मैत्री, जेष्ठनागरिक मैत्री बनाउने	नगरपालिका,, प्राविधिक शाखा	१000000	नगरपालिका	संघ,प्रदेश सरकार,शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
३	सुरक्षित आवास सहित वस्ति विकास नहुनु	२ स्थानमा सुरक्षित आवास सहित वस्ति विकास	नगरपालिका,,	३0000000			आ.व.२०८१/८२
	जम्मा			**९५५00000**			

४.८.२.२ पहिरोको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
२	पहिरो वाट नडा नं १ मा २० घर र ७५ रोपनि खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडा नं १ को आफला,भकुडा, पारीखेत,गर्स्या,वुदाडा मा पहिरो नियन्त्रण	नगरपालिका	२000000	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०७९ भित्र
२	पहिरो वाट नडा नं २ मा १५५ घर र ४00 रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडान.२का जर्शु,वान्तोली,वोरीगाउ, गैरीखर्क मा भुक्षय नियन्त्रण का लागी ग्याविन लगाउनै	नगरपालिका	४000000	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८0 भत्र
२	पहिरो वाट नडा नं ३ मा १५४ घर र	वडा नं ३ का नाकाली,तोलिगाउ,कोरल्का	नगरपालिका	४000000	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं	२०७९ भित्र

	८३० रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	न्वाला,नौलेगुडी,नाकाली का पहिरो जाने क्षेत्रमा मा ग्याविन वाल निर्माण				रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	
२	पहिरो वाट नडा नं ४ मा ११० घर र १२५ रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडा नं ४ का भटना, खुतुडी, ओखाडानि, ठुलाईजर, सोतिकाईजर का पहिरो जाने क्षेत्रमा ग्याविन लगाउने	नगरपालिका	३००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	पहिरो वाट नडा नं ५ मा ५० घर र १२५ रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडा नं ५ को बागगाड कुवाकोटगौढ क्षेत्रकोे सन्याडी पहिरो नियन्त्रण	नगरपालिका	२००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८० भत्र
२	पहिरो वाट नडा नं ६ मा १५० घर र ४०० रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडा नं६को कफलढुंगा,मनकाली, कोईरल खोला ,मेल खेत देखि सिमा खोला, सिन्नेखोला ,हजेरा खोला , मुडेलीगाड , मुर अगाड खोला पहिरो नियन्त्रण बेउरेश्वर ,खोपागाड , रपनाको पहिरो नियन्त्रण	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	पहिरो वाट नडा नं ७ मा १८० घर र ५०४ रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडानं७ का सतगाड, काफलि, कालापानी,रेला,दलितटोल,अवस्थि गाउँ,दर्नखोला,छाना,गोदा,जोगीडाडा ग्याविन,रिटेनिङ वाल लगाउने	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८० भत्र
२	पहिरो वाट नडा नं ८ मा १३१ घर र १७०० रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडानं७ का लामुनी, डव्वुर, टुणेत, प्रेल्तडि,कसलेत,कुलाली,चिमडा,टागडा,सल्लासेरी,रिठाखोला,धुपाडिखोला,कोटाखोला,चिनाडखोला,ववुन्धारा का पहिरो जाने क्षेत्रमा तारजाली लगाउने	नगरपालिका	७००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०७९ भित्र
२	पहिरो वाट नडा नं ९ मा १६०घर र ५६०रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान हुने	वडा नं ९ को लिमरी, डाडाखाली, वगौरा,धारी,खोलि,गर्वजल,देशारी का पहिरो जाने क्षेत्रमा तारजाली लगाउने	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	पहिरो वाट नडा नं १० मा ६५ घर र २२० रोपनी खेतियोग्य जमिन नोक्सान	वडानं१०का चमौला, विचखेल्ला, रौलासन ,पनलकट्टी,दल्लेनी।ठुलासैन मा पहिरो	नगरपालिका	३००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण	२०८० भित्र

	हुने	नियन्त्रण का लागी ग्याविन र रिटेनिङ वाल निर्माण				विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	
१	वन विनास हुदा पहिरोको जोखिम	सवे वडाका पहिरो जाने क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्न विरुवा वितरण र वृक्षारोपण	नगरपालिका, वडा कार्यालय	१००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,भुजलाधारं रक्षण विभाग,भुजलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
१	सडक निर्माण गर्दा वायोइन्जिनियरिङ नहुदा पहिरो जाने जोखिम	सवे वडाका वाटो निर्माण गर्दा भएका पहिरो जाने क्षेत्रमा वायोइन्जिनियरीङ	नगरपालिका, वडा कार्यालय	२००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,पुर्वाधार कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
जम्मा				**४३०००००**			

४.८.२.३ बाढीको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	वाह्य	
१	वडा नं १ मा ३० घर र २५० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडां नं १ का हाट, दाडिमपाटा ,कोपीखेत,डाडाकोट,गर्स्या,आफला क्षेत्रका खोलामा तटवन्धन	नगरपालिका,वडा कार्यालय	३००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग, भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं २ मा ४० घर र ५० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं २ का सिमचानि, विसमला, भटखेत, खर्क, मड,वान्तोली क्षेत्रका खोलामा तटवन्धन	नगरपालिका	२००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ३ मा ३५ घर र ३० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ३ जोग्यौडा,नाकाली,लोलीगाड, भट्टाड क्षेत्रका खोलामा तटवन्धन	नगरपालिका	१००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ४मा १०० घर र ७५ रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ४ का नेलाखेत, बगर, चक्किबगर, सोतिईजर का बागा गाड, खुनुडी गाड खोलामा तटवन्धन	नगरपालिका	३००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ५ मा ५० घर र २५ रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ५ को कुवाकोटी गाड, बाग खोलामा तटवन्धन	नगरपालिका	१००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ६ मा ६८ घर र ६०० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ६का नैनीगाड,मुडेलीगाड, बेउरीगाड, मन्कलाखेत ,सेरीखेत	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधारंरक्षण विभाग,भु जलाधार	२०७७ देखि २०८०भित्र

		मसानीमाण्डौ खोलमा तटवन्धन				व्यवस्थापन कार्यालय	
१	वडा नं ७ मा २०० घर र ७५ रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ७ का सतगाउँ, काफलि, ऐराडी,कोटिला,मनवस्ति,पाटागाउँ,वडगाउँ,अवस्थि गाउँ क्षेत्रकाखोलाहरुमा तटवन्धन	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधाररंक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ८ मा २८ घर र २८० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ८ का नक्तडी, पेल्तडि, गर्खा, घुमल्तडी क्षेत्रका खोलाहरुमा तटवन्धन	नगरपालिका	४००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधाररंक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं ९ मा १०० घर र २०० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं ९ का घट्टेगाउँ किनारका खेत,जमाडी नदि किनार तटवन्धन	नगरपालिका	५००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधाररंक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	वडा नं १० मा १५० घर र १००० रोपनी जमिन क्षति हुन सक्ने	वडा नं १० का,मटेगाड,लेदी दोवाटा गाड,गोरागाउँ गाड,ग्वानी गाडमा नदि किनार तटवन्धन	नगरपालिका	६००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधाररंक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७७ देखि २०८०भित्र
१	नगर क्षेत्रका नदी,खोलाहरुले वर्षेनि घर को क्षतिका साथै खेतियोग्य जमिन कटान गर्ने	नगर क्षेत्रका सवै खोला किनारमा वृक्षरोपण गर्ने	नगरपालिका, वडा कार्यालय	२००००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,भुजलाधाररंक्षण विभाग,भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	२०७८भित्र
१	वढी वाट पानिका मुहानमा क्षति हुन सक्ने	नदि खोला क्षेत्रका पानीका मुहानहरु संरक्षण गर्नै	नगरपालिका, वडा कार्यालय	३००००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइडिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
जम्मा				**४०००००००**			

४.८.२.४ वन्यजन्तुको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
२	वडा नं १ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ६०० क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	वुदडा,आफला,गर्स्या का वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वडा कार्यालय	३०००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
१	वडा नं २ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी १००० क्विन्टल वालितथा फलफुल र तरकारी मा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	५०००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	वडा नं ३ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी	तोलिगाउ, गैरीगाउ, मल्लाड,	वडा कार्यालय	३०००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन	२०७८ भित्र

	५०० क्विन्टल मकैमा नोक्सानी	छौडभेला, नाकलि का वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने				विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	
२	वडा नं ४ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी २०० क्विन्टल फलफुल खेतिपाति नाशै मा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	२०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
२	वडा नं ५ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ७००क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	कुवाकोट,ढुङ,जाग्रीगाउँ,असीगाउँ, औसाडाकाटै,दहताल,सालकाटै,व लौन,सिन्याडी वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	४०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	वडा नं ६ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ५०० क्विन्टल मकै, २०० क्विन्टल गहुमा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	३०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
२	वडा नं ७ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ८०० क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	ऐरीगाउँ,रतोका,कोटिला,ऐराडि,व डगाउँ,मनवस्ति,भौने,अवस्थिगाउँ ,दलितटोल का वनक्षेत्रमा घेरावार	वन समुह,नगरपालिका	४०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७९ भित्र
२	वडा नं ८ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी १००० क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	५०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
२	वडा नं ९ मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ८०० क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	४०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
२	वडा नं १०मा वन्यजन्तु वाट वर्षेनी ८०० क्विन्टल अन्न,फलफुल तरकारी मा नोक्सानी	वडाका वन क्षेत्रमा घेरावार गर्ने	वन समुह,नगरपालिका	४०००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	२०७८ भित्र
२	वन्यजन्तु वाट वालिरोपनी तथा फलफुल र तरकारी मा नोक्सानी	जनावरहरुलाई तर्साउनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु वाजा,लाइट,माइक को व्यवस्था	वन समुह,वडा कार्यालय	२५००००	वनसमुह नगरपालिका	संघ संस्था	२०७७ भित्र
३	वन्यजन्तु पानी खान वस्तिमा झरेर नोक्सानी	वन क्षेत्रमा पानी पोखरी निर्माण	वनसमुह नगरपालिका	१००००००	वनसमुह नगरपालिका	संघरप्रदेश,वन विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
१	वन्यजन्तु आहारा खोज्दै वस्तिमा	वन क्षेत्रमा वन्यजन्तुले मन	वन समुह,वडा कार्यालय	२०००००	वनसमुह	संघरप्रदेश,वन	प्रत्येक वर्ष

	झरेर नोक्सानी	पराउने फलफल र विरुवा रोप्ने			नगरपालिका	विभाग,वनडिभिजन कार्यालय	
१	वन्यजन्तु वाट अन्नवालि नास	वालि विमा गर्ने	अगुवा कृषक,नगर कषि शाखा	१०००००	नगरपालकिा	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र	२ वर्ष भित्र
३	वन्यजन्तु वाट अन्नवालि नास	सवे वडामा चौकिदार को व्यवस्था गर्ने	वन समुह,वडा कार्यालय	५०००००	नगरपालिका		२०७७ देखि
जम्मा				**५७५००००**			

४.८.२.५ असीनाको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	असिनाका कारण अन्न तथा तरकारी वालिमा क्षति	असिना सहनसक्ने वैकल्पीक वालि हरुको खेति विस्तार	नगर कृषि शाखा	१००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
१	प्रयोग भइरहेका विउ विजन कारण अन्न तथा तरकारी वालिमा क्षति	रैथाने र छिटो पाक्ने वालिहरुको खेति विस्तार	नगर कृषि शाखा	१००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
१	असिनाका कारण तरकारी वालिमा क्षति	प्लाष्टिक टनेल खेती विस्तार तथा,अन्य सामाग्री वितरण	नगर कृषि शाखा	५००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
२	असिना ले वालीमा क्षति	वाली चक्रमा परिवर्तन	नगर कृषि शाखा		नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
२	हाल प्रयोग भइरहेका विउ विजन कारण अन्न तथा तरकारी वालिमा क्षति	असिना सहनसक्ने विउ विजन खरिद तथा वितरण	नगर कृषि शाखा	५०००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
३	कृषि उत्पादन असिनावाट क्षति	असिना प्रभावित किसान हरु लाइ राहत र क्षतिपुर्तिको व्यवस्था	नगर कृषि शाखा	२००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
१	कृषि उत्पादन असिनावाट क्षति	वालि विमा गर्ने	नगर कृषि शाखा		नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	२ वर्ष भित्र
			जम्मा	**८५०००००**			

४.८.२.६ हावहुरीको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	जस्ताले छाएका विद्यालयहरु का छाना हावाले उडाउन सक्ने जोखिम	सवै वडाका जस्ताले वनेका विद्यालयहरुका छाना मजवुत वनाउने	नगर शिक्षा शाखा, विद्यालय	२००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत शिक्षा विभाग,शिक्षा समन्वय इकाइ,संघ संस्था	२०७८ भित्र
१	जस्ताले छाएका स्वास्थ्य संस्था का छाना हावाले उडाउन सक्ने जोखिम	सवै वडाका जस्ताले वनेका स्वास्थ्य संस्था लगायतका सार्वजनिक संरचनाका छाना मजवुत वनाउने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	१००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत स्वास्थ्यविभाग,स्वस्थ्य कार्यालय	२०७८ भित्र
२	घर तथा सार्वजनिक संरचनाका छानाहरु क्मजोर हुदा हावाहुरीले उडाउन सक्ने	घर तथा सार्वजनिक भवनहरुका छाना हावाहुरी प्रतिरोधी निर्माण गर्ने	समुदाय,वडा कार्यालय,नगरपालिका		समुदाय, नगरपालिका		२०७७ देखि
१	हावाहुरीले घर, विद्यालय,तथा सार्वजनिक भवनका छानाहरु उडाउन सक्ने र धनजनको क्षति हुन सक्ने जोखिम	हावाहुरी को जोखिम गराउने संरचना खोजी तथा अध्ययन गर्ने हटाउने	वडा कार्यालय,नगरपालिका	२०००००	वडा कार्यालय,नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत शिक्षा विभाग,शिक्षा समन्वय इकाइ,संघ संस्था	२०७७ भित्र
२	दक्ष कालिगढ नहुदा छाना कमजोर वनि उडाउने जोखिम	डकर्मी ,सिकर्मी हरुलाइ हावाहुरी प्रतिरोधी छाना निर्माण गर्ने तालिम	वडा कार्यालय,नगरपालिका	२०००००	वडा कार्यालय,नगरपालिका	संघ रप्रदेशअन्तरगत का कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
१	विद्यालयका झ्याल,ढोकाहरु कमजोर हुदा हावाहुरीको जोखिम	विद्यालयका झ्याल, ढोका वलियो गरी बनाउने र नियमित मर्मत सम्भार गर्नै	विद्यालय , नगर शिक्षा शाखा	५०००००	नगरपालिका	शिक्षा समन्वय इकाइ,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
				३९०००००			

४.८.२.७ चट्याङको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	विद्यालयहरुमा चट्याङ प्रतिरोधि प्रणाली जडान नहुदा मानविय तथा भौतिक क्षति हुन सक्ने	नगरका सवै विद्यालय हरुमा चट्याङ प्रतिरोधि प्रणाली जडान गर्ने	नगर शिक्षा शाखा, विद्यालय	३०००००	नगरपालिका	संघसस्था	२०७८ भित्र
२	घरहरुमा अथिर्ङ नगर्दा मानविय तथा	घर निर्माण गर्दा अनिवार्य अर्थिङ गर्न	नगरपालिका		नगरपालिका	संघसस्था	निरन्तर

	भौतिक क्षति हुन सक्ने	प्रोत्साहन गर्ने	,वडा कार्यालय				
३	स्वास्थ्यसंस्थातथासार्वजनिकसंरचनाहरुमा चट्याङ प्रतिरोधि प्रणाली जडान नहुदा मानविय तथा भौतिक क्षति हुन सक्ने	नगरका स्वास्थ्यचौकी लगायतका सार्वजनिक भवनहरुमा चट्याङ प्रतिरोधि प्रणाली जडान गर्ने	नगरपालिका ,वडा कार्यालय	१०००००	नगरपालिका	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय संघसस्था	निरन्तर
१	चट्याङ बाट मानवीय वा पशुचौपायाको क्षति हुने जोखिम	चट्याङ्गबाट बच्ने उपाय बारे समुदायमा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	नगर,वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति,	३०००००	नगरपालिका	भेटनरि अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र संघसस्था	प्रत्येक वर्ष
१	बस्ती नजिक बिजुलीका पोल, तार तथा ठूला रूखहरूको हुदा चट्याङ ले क्षति गर्न सक्ने जोखिम	बस्ती नजिक रहेका बिजुलीका पोल, तार तथा ठूला रूखहरूको काट छाट तथा मर्मत गर्ने	नगरपालिका ,वडा कार्यालय	३०००००	नगरपालिका	विद्युत कार्यालय,वन डिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वष
२	विद्युतिय पोल, तार व्यवस्थित नहुदा चट्याङ ले क्षति गर्न सक्ने जोखिम	विद्युतीय लाइन तथा तारहरुलाई व्यवस्थित गर्ने	नगरपालिका ,वडा कार्यालय	२०००००	नगरपालिका	विद्युत कार्यालय,	आवस्यकता अनुसार
२	घर भित्रका विजुलिका तार व्यवस्थित नहुदा चट्याङ ले क्षति गर्न सक्ने जोखिम	घर भित्रका विजुलिका तार व्यवस्थित गर्ने	समुदाय		वडा कार्यालय		निरन्तर
			जम्मा	**१२०००००**			

४.८.२.८ खडेरीको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	वन विनासका कारण वनजंगल मासिदा पार्नका श्रोत घट्नु	खालि र नाङगा डाडामा वृक्षारोपण	नगरपालिका, वडा कार्यालय	५०००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,वनविभाग,वन डिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
१	पर्याप्त सिंचाइ सुविधा नहुदा खडेरी पर्दा अन्नवाली सुक्नु	सवै वडाहरुमा सिंचाइ सुविधा विस्तार	नगरपालिका, वडा कार्यालय	१०००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,सिंचाइ विभागविभाग,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	५ वष् भित्र
३	पर्याप्त सिंचाइ सुविधा नहुदा खडेरी पर्दा अन्नवाली सुक्नु	पम्प सिंचाइ प्रविधि जडान गर्ने	नगरपालिका,	१०००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,सिंचाइ विभागविभाग,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
२	सिंचाइ कुला भत्कदा सिंचाइ नहुदा जमिन र	नगर क्षेत्रका सवै कुला नहरहरुको नियमित मर्मत सम्भार	नगरपालिका,नगर कृषि शाखा	५००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,सिंचाइ विभागविभाग,जलश्रोत तथा सिंचाइ	प्रत्येक वर्ष मनसुन

	अन्नवाली सुक्नु					विकास डिभिजन कार्यालय	पछि
४	वैकल्पिक सिचाइ प्रणाली नहुदा जमिन र अन्नवाली सुक्नु	सवै वडाहरुमा सिंचाइ पोखरी निर्माण	नगर नगर कृषि शाखा	१०००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,सिंचाइ विभागविभाग,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	४ वर्ष भित्र
२	कृषक को उत्पादन घट्नु	बेमौसमी तरकारी खेती विस्तार	नगर नगर कृषि शाखा	१००००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेश अन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
१	खडेरी का कारण अन्नवालि नास	खडेरी सहनसक्ने प्रजातिको विउविजन खरिद तथा भण्डारण वितरण ,विउबैंक स्थापना तालिम र अनुदान दिने,	नगर कृषि शाखा	५०००००	नगरपालिका	संघ रप्रदेश अन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
१	खढेरी का कारण पानीका मुहानहरु सुक्नु	नगर भित्रका सवै पानीका श्रोत तथा मुहान संरक्षण,मर्मत	नगरपालिका	५०००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय,खानेपानी तथा सरसफ:इ डिभिजन कार्यालय	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
२	परम्परागत पोखरी नास हुदै जानु	परम्परागत पोखरी हरुको संरक्षण	नगरपालिका	१००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय,खानेपानी तथा सरसफ:इ डिभिजन कार्यालय	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
५	पानीको अभाव हुनु	पानी सञ्चितीकरण प्रविधि विकास र पाइप लाइन विस्तार पूर्वाधार निर्माण	नगरपालिका	२००००००	नगरपालिका	संघरप्रदेश,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय,खानेपानी तथा सरसफ:इ डिभिजन कार्यालय	२०७७ देखि प्रत्येक वर्ष
„				**४५००००००**			

४.८.२.९ हिमपात को जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	हिमपात वाट विपन्न तथ वृद्धवृद्धा को मृत्यु वा विरामी पर्ने जोखिम	विपन्न वृद्धवृद्धा का लागी न्यानो कपडा वितरण	नगर सामाजिक शाखा, वडा कार्यालय	५०००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश सरकार	प्रत्येक वर्ष
१	हिमपात वाट वालवालिका तथा अपाङ्ग को मृत्यु वा विरामी पर्ने जोखिम	विपन्न वालवालिका तथा अपाङ्ग का लागी न्यानो कपडा वितरण	नगर सामाजिक शाखा, वडा कार्यालय	५०००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश सरकार	प्रत्येक वर्ष
३	हिमपात का कारण पशुचौपायाको मृत्यु तथा विरामी पर्ने जोखिम	हिमपात वाट जोगाउन पशु गोठ सुधार	नगरपालिका पशुशाखा	१००००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ,रे	प्रत्येक वर्ष

						डक्रस	
४	हिमपात का कारण तरकारी, फलफुल तथा पाक्दै गरेको अन्नवाली नोक्सान	जमिन मुनि हुने र वेमौसमी खेति प्रणाली विस्तार	नगर कृषि शाखा	१०००००००	नगरपालिका	संघ प्रदेशअन्तरगत कृषि विभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वष
२	हिमपात वाट विपन्न तथ वृद्धवृद्धा को मृत्यु वा विरामी पर्ने जोखिम	हिमपात वाट जोगिन सचेतना कार्यक्रम	नगर तथा वडा विपद तथा जलवायु उत्थानसिल समिति	२०००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश सरकार	प्रत्येक वर्ष
			जम्मा	**३२०००००**			

४.८.२.१० आगलागीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
४	नगरपालिकाका घर आगलागीको जोखिम	सुधारिएको चुल्होमा सहयोग तथा विस्तार	नगरपालिका	१००००००	नगरपालिका	वैकलिपिक उर्जा प्रवर्धन केन्द्र	निरन्तर
३	नगरपालिकाका घर,पसल तथा सार्वजनिक संरचनाहरुमा आगलागी वाट क्षति हुन सक्ने	पानी संरक्षण पोखरीको निर्माण	नगरपालिका,वडा कार्यालय	५०००००	नगरपालिका	संघ र प्रदेश,जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय	३वर्ष भित्र
३	वन जंगलमा आगलागीको जोखिम	सामुदयिक वन तथा अन्य आगलागीको जोखिमपूर्ण वनहरुमा अग्निरेखा निर्माण गर्ने	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	१००००००	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	संघ र प्रदेश अन्तरगत,वन विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
२	वन जंगलमा आगलागीको जोखिम	वन डढेलो नियन्त्रण तालिम	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	३०००००	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	संघ र प्रदेश अन्तरगत,वन विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	
१	नगरपालिकाका घर,पसल तथा सार्वजनिक संरचनाहरुमा आगलागी वाट क्षति हुन सक्ने	आगलागी तथा आगो जन्य प्रकोप सम्वन्धी सचेतना कार्यक्रम	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	३०००००	नगरपालिका,वडा कार्यालय,वन समुह	संघ र प्रदेश अन्तरगत,वन विभाग,वन डिभिजन कार्यालय	प्रत्येक वर्ष
१	नगरपालिकाका घर,पसल तथा	दमकल व्यवस्थापन	नगरपालिका	५०००००	नगरपालिका		प्रत्येक वर्ष

	सार्वजनिक संरचनाहरुमा आगलागीको जोखिम						
२	नगरपालिकाका सार्वजनिक संरचनाहरुमा आगलागीको जोखिम	नगरपालिकाको कार्यालय, वडाकार्यालय, विद्यालय,स्वास्थ्य संस्था जस्ता सार्वजनिक ठाउँहरुमा फायर एक्सटीङ ग्विसर राख्ने	नगरपालिका	५०००००	नगरपालिका		२०७७ मंसिर
		वन जंगलहरुमा अग्नी रेखाहरु निर्माण					
				४१०००००			

४.८.२.११ रुखभिरको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	भिरमा घाँस काट्न जादा लडेर मृत्यु हुने जोखिम	भुइघाँस तथा डालेघाँस खेति विस्तार	नगर कृषि,पशुविकास शाखा	१००००००	नगरपालिका	संघ प्रदेशअन्तरगत कृषिविभाग,कृषि ज्ञान केन्द्र,संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष
२	घाँस पाइने क्षेत्रमा वाटो नहुदा र फराकिलो नहुदा लडेर मृत्यु हुने जोखिम	घाँस हुने क्षेत्रका भिरका वाटोहरु फराकिलो गर्ने	प्राविधिक शाखा	२००००००	नगरपालिका	संघ प्रदेशअन्तरगत पुर्वाधार विकास कार्यालय	५ वर्ष भित्र
			जम्मा	**३००००००**			

४.८.२.१२ सडक दुर्घटनाको जोखिम न्यूनिकरण सन्दर्भमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	सडक दुर्घटना वाट मानिको मृत्यु तथा घाइते हुने जोखिम	नगरका मुख्य चोक हरुमा सडक दुर्घटना वाट वच्ने संदेश सहितका होर्डिङ. वोर्डहरु राख्ने	नगरपालिका	२०००००	नगरपालिका		२०७७ भित्र
२	सडक दुर्घटना वाट मानिको मृत्यु तथा घाइते हुने जोखिम	मोटर चल्ने सडकहरुको स्तरउन्नति गर्ने	नगरपालिका	५०००००००	नगरपालिका	संघ,प्रदेश अन्तरगत पूर्वाधार विकास	२०७७ देखि

						कार्यालय	
जम्मा				५०२०००००			प्रत्येक वर्ष

४.८.२.१३ महामारीको जोखिम न्यूनिकरण सर्न्दभमा

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	बजेट	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
					आन्तरिक	बाह्य	
१	सरसफाइ को कमीले महामारी फैलने जेखिम	सवै वडाहरुमा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम संचालन गर्ने	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति	२००००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	निरन्तर
२	सरसफाइ को कमी तथा विपदपश्चात महामारी फैलने जोखिम	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन	नगर स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था	३०००००	नगरपालिका	जनस्वास्थ्य कार्यालय,स्वास्थ्य विभाग	२०७७ देखि
१	सरसफाइ को कमी तथा विपदपश्चात महामारी फैलने जोखिम	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा झाडापखाला, रुघाखोकी लगायत किटजन्य रोगका औषधीको बफर स्टक राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था	३००००००	नगरपालिका	जनस्वास्थ्य कार्यालय,स्वास्थ्य विभाग	निरन्तर
१	सरसफाइ को कमी तथा विपदपश्चात महामारी फैलने जोखिम	विद्यालय सरसफाइ कार्यक्रम सञ्चालन	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति नगर शिक्षा शाखा,विद्यालय	१००००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ,रेडक्रस	प्रत्येक वर्ष
१	पशुहरुमा संक्रामक रोग फैलने जोखिम	पशुहरुलाइ नियमित भ्याक्सिीन दिने	नगर पशु विकास शाखा	१०००००	नगरपालिका	भेटनरि अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र संघसस्था	निरन्तर
३	सौचालय नहुदा जथाभावि दिशा पिसाव गर्दा रोग फैलने जोखिम	नगरका वजार क्षेत्रमा सार्वजनिक सौचालय निर्माण	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति, नगरपालिका	३००००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ,रेडक्रस	२ वर्ष भित्र
१	दुषित पानी पिउदा पानी जन्य रोग वढ्ने जोखिम	पानी सुद्धिकरण का विधि वारे समुदायमा सचेतना तथा सामाग्री वितरण	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति, नगरपालिका	५०००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ,रेडक्रस	निरन्तर

१	पानीका मूल दुषित हुदा फोहर पानी पिउदा पानी जन्य रोग वढ्ने जोखिम	खानेपानी मुहानहरुको सरसफाइ	नगर तथा वडा स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समिति, नगरपालिका	३०००००	नगरपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ,रेडक्रस	निरन्तर
			जम्मा	**११२०००००**			

खण्ड ख : विपदपूर्वतयारी तथाप्रतिकार्य योजना

योजनाको नाम : विपदपूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना **Disaster Prepedness and Response Plan (DPRP)**

तयार गरिएको वर्ष : २०७७

योजनाको अवधि : २०७६/०७७ सम्म

तयार गर्ने : पुर्चौडीनगरपालिका बैतडी

सहयोग : युनिसेफ नेपाल

विषय सुची

परिच्छेद १ : परिचय,उद्देश्य

१.१ पृष्ठभूमी :
१.२ विपद् पूर्वतयारी तथाप्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य :
१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता :
१.४ सरोकारवाला संस्थाहरुको पहिचान:
१.५ विषयगत क्षेत्र (Clusters) पहिचान :

परिच्छेद २ : विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना

२.१ विषयगत क्षेत्र, उद्देश्य र योजना
२.१.१ समन्वय,खोज ,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार क्षेत्रको उद्देश्य
२.१.१.२ परिदृश्य
२.१.१.३ प्रतिकार्य योजना समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार
२.१.१.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार :
२.१.२.१ खाद्य तथा कृषी क्षेत्रको उद्देश्य
२.१.२.२ परिदृश्य
२.१.२.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र खाद्य तथा कृषि
२.१.२.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र खाद्य तथा कृषि
२.१.३.१ गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल क्षेत्रको उद्देश्य :
२.१.३.२ परिदृश्य
२.१.३.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल
२.१.३.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल
२.१.४.१ खानेपानी, सरसफाइ क्षेत्रको उद्देश्य :
२.१.४.२ परिदृश्य :
२.१.४.३ प्रतिकार्य योजना विषयगत क्षेत्र : खानेपानी, सरसफाइ
२.१.४.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : खानेपानी, सरसफाइ
२.१.५.१ स्वास्थ्य र पोषण क्षेत्रको उद्देश्य
२.१.५.२ परिदृश्य :
२.१.५.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : स्वास्थ्य र पोषण
२.१.५.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : स्वास्थ्य र पोषण
२.१.५.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र :स्वास्थ्य र पोषण
२.१.६.१ शिक्षा क्षेत्रको उद्देश्य
२.१.६.२ परिदृश्य
२.१.६.३ प्रतिकार्य योजना विषयगत क्षेत्र : शिक्षा
२.१.६.४ पूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : शिक्षा
२.१.७.१ संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको उद्देश्य :
२.१.७.२ परिदृश्य :
२.१.७.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा
२.१.७.४ पूर्वतयारी का क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा

परिच्छेद ३ : व्यवस्थापन

३.१ श्रोत साधनको आंकलन
३.२ समन्वय र सहकार्य

३.३ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण
३.४ योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन, प्रतिवेदन र सिकाइ
३.५ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिक

तालिका सुची

तालिका १ : विषयगत क्षेत्र (Clusters)
तलिका २ : समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार क्षेत्र
तालिका ३ : खाद्य तथा कृषी क्षेत्र
तालिका ४ :गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल क्षेत्र
तलिका ५ :खानेपानी, सरसफाइ क्षेत्र
तलिका ६ :स्वास्थ्य र पोषण
तालिका ७ : शिक्षा क्षेत्र
तलिका ८ : संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा क्षेत्र

परिच्छेद १ : परिचय,उद्देश्य

१.१ पृष्ठभूमी :

नेपाल वहुप्रकोप वाट सृजित विपद को जोखिममा रहेको देश हो । प्रकोप भनेको त्यस्तो घटना वा परिस्थिति हो, जसमा क्षति र हताहत गराउने, सम्पत्ति एवम् वातावरण नस्ट गर्ने सम्भावना हुन्छ भने प्रकोपका कारण सृजित विपद्ले समाजको क्रियाकलापमा गम्भीर अवरोध उत्पन्न हुन्छ, जसले गर्दा अधिक जनधन र वातावरणीय क्षति हुन्छ । पुर्चौडीनगरपालिका पनि वहुप्रकोप भएको नगरपालिका हो । यस नगरपालिकामा भुकम्प,वाढी,पहिरो,खडेरी,वन्यजन्तु,हावाहुरी,असीना,आगलागी, चट्याङ,हिमपात,रुखभिर र महामारी को प्रकोपहरु रहेका छन ।रहेका छन । यस्ता प्रकोपबाट डरलाग्दा परिघटना वा परिस्थिति सृजना भई ज्यानको नोक्सानी, घाइते, स्वास्थ्यमा असर, सम्पत्तिको क्षतिको अधिक सम्भावना रहेको पाइन्छ । प्रकोपले विपद् त्यतिबेला सृजना गर्न सक्छ जुनबेला त्यस प्रकोप को संकटाासन्नता तथा सम्मुखता मा रहेका व्यक्ति र समाज प्रभावित भई आफैँ सम्हालिन सक्दैनन् ।

विपद् भनेको यस्तो भयाभह अवस्था हो जसले गर्दा एकाएक व्यक्ति र समुदायको दैनिक दिनचर्या खल्वलिन्छ र मानिसहरू पिडित हुन्छन्, जस्तो खानापिन, लत्ता कपडा, घरबास, खानेपानी,औषधोपचार, सुरक्षा जस्ता आधारभुत आवस्यकता एकाएक अवरुद्ध हुन्छन् र परिवारभित्र वा समुदायमा यी सुविधाहरू परिपूर्ति गर्ने क्षमता रहँदैन । जसबाट जनधन, वातावरणको ठूलो क्षति हुन्छ । प्रभावित समाज वा समुदाय आफैले स्रोत साधनको प्रयोग गरी सामना गर्न सक्ने क्ष्मता रहदैन

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले ,सरकार, समुदाय, व्यक्तिहरूलाई विपद्को अवस्थामा प्रभावकारीरुपले सामना गर्न सक्ने क्षमता बडाउन मद्दत गर्दछ । पूर्व तयारीभित्र आपतकालीन योजनाको निर्माण, सचेत गराउने प्रणालीको विकास र अभिलेखको व्यवस्था पर्दछ । विपद्लाई आपतकालीन व्यवस्थापन गर्न र विपद्को समयमा खोज, उद्धार, राहत जस्ता कार्य गर्नकासाथै उत्थानशील समुदायको निर्माणका लागि विपद् प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कार्यहरूमध्ये विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना एक महत्वपुर्ण पक्ष हो । यस योजनाले विपद् हुनु पहिले र विपद्को अवस्था समाप्त नभएसम्म गरिने कार्यलाइ समेटेको हुन्छ । विपद्मा परेका व्यक्ति तथा समुदायको तत्काल खोजी र उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीयतह, सरकारी, गैरसरकारी निकाय तथा र निजी क्षेत्रका सरोकारवालाहरूले विपद्बाट प्रभावित परिवारहरूलाई सहयोग गर्नु पर्दछ । यदि गरिएन भने त्यस समयमा धनजनको थप क्षति हुन पुग्दछ । यसरी विपदको प्रभावमारी प्रतिकार्य योजनावद्ध तरीकाले गर्नु

पर्दछ । यसका लागी क्षेत्रगत अवधारणा (cluster apporach) अनुसार गर्नु पर्दछ जस्ले गर्दा प्रतिकार्य का कार्यहरु व्यवस्थित र प्रभावकारी भइ थप क्षति लाइ रोक्न वा घटाउन सकिन्छ । पुर्चौडीनगरीलिकामा क्षेत्रगत अवधारण अनुसार पुर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न ७ वटा क्षेत्र पहिचान गरीएको छ ।

१.२ विपद् पूर्वतयारी तथाप्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य :

पुर्चौडीनगरपालिकामा सम्भावित प्रकोपका घटनाबाट सृजित हुने विपद्को सामना गर्न तथा विपद्बाट हुन सक्ने जनधनको क्षति कम गर्न स्थानीय स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न निकायसंगको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा जवाफदेही ढंगले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका अन्य उद्देश्य निम्नअनुसार छन् :

- संभावित तथा भविष्यमा हुन सक्ने विपद वाटको क्षति कम गर्न नगरपालिकामा प्रभावकारी ढंगले पूर्वतयारी गर्नु,
- विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल खोज,उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु
- विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- उपलब्ध साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन-स्रोतको खोज गर्न सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता :

यो विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने कार्य पुर्चौडीनगरपालिका र युनिसेफ नेपालको सहकार्यमा नगरपालिकाको आयोजनामा भएको हो । यो योजना "स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति" को समन्वयमा सहभागितामूलक बनाउन सवै विषयगत क्षेत्र तथा सुरक्षा निकायको सहभागीतामा तर्जुमा गरिएको थियो । योजना तर्जुमा निम्न प्रक्रिया अनुसार गरिएको थियो

- नगरपालिका द्वारा ७ वटा विषयगतक्षेत्र (cluster) निर्माण
- ७ वटा विषयगतक्षेत्र (cluster) को छुट्टाछुट्टै वेठक
- विषयगतक्षेत्र (cluster) वाट आफ्नो क्षेत्रको परिदृश्य निर्माण
- विषयगतक्षेत्र (cluster) वाट आफ्नो क्षेत्रको प्रकिार्य योजना निर्माण
- विषयगतक्षेत्र (cluster) वाट आफ्नो क्षेत्रको प्रकिार्य का लागी पूर्व तयारी योजना निर्माण

१.४ सरोकारवाला संस्थाहरुको पहिचानः

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना का लागी पहिचान गरिएका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरु नै यस योजनाका पनि सरोकारवाला हुन । विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा कलस्टर संग सम्वन्धित सरोकार वालाहरुले सोहि वमोजिम भुमिका निर्वाह गर्ने छन ।

१.५ विषयगत क्षेत्र (Clusters) पहिचान :

विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको कार्यान्वयन का लागी पुर्चौडीनगरपालिकाको कार्यपालिका वैठक वाट निम्न वमोजिमको विषयगत क्षेत्र ९ऋगिकतभच० र नेतृत्व तोकिएको थियो । क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार विपद प्रतिकार्य गर्दा (खोज, उद्धार र राहत) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ भने मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ

तालिका १ : विषयगत क्षेत्र (Clusters)

क सं	विषयगत क्षेत्र समिति (Cluster)	विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व
१	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार	दिपक बहादुर बम, नगरप्रमुख
२	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	श्रिमती मिना धानुक नगरउप्रमुख

३	खाद्य तथा कृषी	तेज वहादुर वली
४	गैर खाद्य सामाग्री, आश्रय स्थल	उत्तम वहादुर विष्ट
५	खानेपानी तथा सरसफाइ	लल बहादुर साउद
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	विनोद कुमार कुवर
७	शिक्षा	सुरेन्द्र प्रसाद जोशी

परिच्छेद २ : विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना

२.१ विषयगत क्षेत्र, उद्देश्य र योजना

विपद्को समयमा आपतकालीन प्रतिकार्य गर्न र उक्त कार्यका लागी आवस्यक पुर्वतयारी गरी प्राथमिकताका कार्यहरू समय सिमा भित्र गर्न सवै कलस्टरको विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिहरुलाई सकेसम्म कम गर्नुको साथै विपद्का घटना भै हालेमा विपद् प्रभावितलाई तत्काल उद्धार , क्षेत्रगत राहत र मानविय सहयोग उपलब्ध गराउन भहत्वपुर्ण भुमिका खेल्दछ । प्राथमिकता प्राप्त पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्षेत्रगत उद्देश्य सहित कार्यतालिका निम्नानुसार रहेको छ ।

तलिका २ : समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडीनगरपालिका	पुर्चौडी	रणवहादुर कुवर	नगर प्रमुख		
२	इलाका प्रशासन कार्यालय		गोबिन्द प्रशाद भट्ट	इ.प्र.का प्रमुख		
३	प्रहरी चौकी पुचौडी		मिन बहादुर सिह	चौकी प्रमुख		
४	पुर्चौडीनगरपालिका	पुर्चौडी	पृथ्वीराज अवस्थी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
४	पुर्चौडीनगरपालिका	पुर्चौडी	प्रविन धानुक	सुचना प्रबिधि अधिकृत		

२.१.१ समन्वय,खोज ,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार क्षेत्रको उद्देश्य : समन्वय,खोज ,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टरको विपद प्रतिकार्यमा सवैभन्दा महत्वपुर्ण भुमिका हुन्छ । मानव जीवन बचाउनु र सम्भावित मानविय क्षति कम गर्नु, त्यसकालागी,भावकारी सुचना प्रवाह र समन्वय नै यस कलस्टरको मुख्य उद्देश्य हो । त्यसका अतिरिक्त निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन ।

- प्रभावितहरुको तत्काल जीवन बचाउनु र सम्भावित मानविय क्षति कम गर्नु
- विपद्मा परेकाहरूलाई, विशेषगरी महिला, बालबालिका, वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिएर खोज उद्धार गर्नु
- विपद्मा परेका समुदायलाई उद्धार गरी सुरक्षित आश्रय स्थलमा राख्नु तथा धन सम्पती को सुरक्षा गर्नु
- विपद्को समयमा प्रभावित समुदायको खोज तथा उद्धारका लागि अवश्यक सामाग्रीहरुको आवस्यक व्यवस्था गर्नु
- IRA.MIRA विधिवाट समयमै तथ्यांकलिन र लेखाजोखा विश्लेषण गर्न कार्यदल परिचालन र समन्वय गर्नु
- सूचना व्यवस्थापन तथा पूर्व सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी वनाउनु
- विपद प्रतिकार्यका लागी अन्य कलस्टर ,संघर प्रदेश सरकार,निकाय र सरोकारवालाहरुसंग सुचना प्रवाह तथा प्रभावकारी समन्वय गर्नु
- विपद प्रतिकार्यको नियमित अनुगमन वाट खाडल पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्नु

२.१.१.२ परिदृश्य : पुर्चौडी नगरपालिकामा विपद् आइ अधिकांश स्थानहरु विपद्का कारणले घरहरु भत्किई मानिसहरुको मृत्यु मानिसहरु घरबाट निस्कन नसकिरहेको, आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग भएको ,चोटपटक लागेको,अन्नपात नोक्सान भएको, खेतियोग्य जमिन नोक्सान भएका परिकल्पनाका आधारमा मूख्य ३ प्रकोपको परिदृश्य निर्माण गरिएको छ ।

भुकम्प :

- ४० जनाको मृत्यु
- १५० जना घाइते
- ३०० घर पुर्ण रुपमा क्षती
- ३००० घर सामान्य क्षती
- १५०० जना घरबार बिहिन
- ५ कि.मी सडकमा क्षती
- २ वटा बिद्यालय भवन पुर्ण क्षती
- २० वटा सिचाइ कुलो पुर्ण क्षती
- २५ वटा खानेपीा आयोजना भत्कीनु
- सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त
- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पशुँचको कठिनाई
- बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु

पहिरो :

- २ जना को मृत्यु
- ३ कि.मी बाटो भत्कियो
- २० वटा घर वगाएको
- ४५० घरधुरी प्रभाबित
- ६०० मि. सिचाइ कुलो परिएको
- २ वटा बिद्यालय भस्कीएको
- ५० रोपनी जमिन पुरिएको

बाढी :

- ३ जनाको बगाएर मृत्यु
- ५०० हेक्टर जमिन कटान
- १० वटा घट्ट बगाएको
- ६ वटा घर वगाएको
- ३ वटा पसल वगाएको
- बाढी का कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति

२.१.१.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार :

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : • ४० जनाको मृत्यु • १५० जना घाइते • ३०० घर पुर्ण रुपमा क्षती • ३००० घर सामान्य क्षती • १५०० जना घरबार बिहिन • ५ कि.मी सडकमा क्षती • २ वटा बिद्यालय भवन पुर्ण क्षती • २० वटा सिचाइ कुलो पुर्ण क्षती • २५ वटा खानेपीा आयोजना	• नगरस्तरीय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समितिको आकस्मिक वैठक • कलस्टर को आपतकालिन वैठक वस्ने • प्रारम्भिक जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने • सबै विषयगत क्षेत्र तथा तिनका सदस्य संग सम्पर्क र सक्रिय पार्ने • प्रमुख जिल्ला अधिकारी र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत सुरक्षा निकायलाई खबर र समन्वय गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय र टोली परिचालन खोज तथा उद्धारका कार्य गर्ने • वडा र समुदाय स्तरमा रहेका दक्ष खोज तथा उद्धार जनशक्तिलाई परिचालन गरी खोज तथा उध्दारका कार्य गर्ने • खेज उद्दार गर्दा महिला, वालवालिका, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**२४ घंटा भित्र**

भत्कीनु ● सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त ● आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पशुँचको कठिनाई ● बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु **पहिरो :** ● २ जना को मृत्यु ● ३ कि.मी बाटो भत्कियो ● २० वटा घर वगाएको ● ४५० घरधुरी प्रभावित ● ६०० मि. सिचाइ कुलो परिएको ● २ वटा बिद्यालय भस्कीएको	व्यक्तिहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिने ● IRA फर्म वाट तथ्याक संकलन ● वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति परिचालन समवय गर्ने ● घाइतेहरुको प्राथमिक उपचार का लागी स्वास्थ्य कलष्टर संग समन्वय गर्ने ● थप उपचारका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरुमा पठाउने ● प्रभावितहरुलाइ सुरक्षित स्थान पहिचान गरी त्यस तर्फ लैजाने ● हराएकाहरुको खोजि गर्ने ● जिल्ला,प्रदेश तथा संघमा क्षतिको बिवरण पठाउने समन्वय गर्ने				
	● शिविर सञ्चालनमा सहयोग ● प्रभावितहरुलाई थप उपचारको व्यवस्था गर्ने ● हराएकाहरुको खोजि गर्ने ● खोजतलास र उद्दारका लागी अस्थायी पोष्ट निर्माण गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**४८ घंटाभित्र**

• ५० रोपनी जमिन पुरिएका **वाढी :** • ३ जनाको बगाएर मृत्यु • ५०० हेक्टर जमिन कटान • १० वटा घट्ट बगाएको • ६ वटा घर वगाएको • ३ वटा पसल वगाएको • बाढी का कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति	• खोजतलास र उद्दार जारी राख्ने • अन्य कलस्टर संग कर्यहरुको जानकारी र समन्वय गर्ने • मृतकहरुको शव संकलन,मुचुल्का तथा सनाखात, पोष्टामार्टम गरि आफन्तलाई बुझाउने • मृतक पशुचौपाया लयायत को दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने • IRA फर्म वाट तथ्याक संकलन जारी राख्ने • खेजतलास का क्रममा भेटिएका बहुमूल्य वस्तुहरुको सुरक्षा तथा संरक्षण गर्ने , अभिलेख राख्ने र सम्वन्धितलाइ जिम्मा लगाउने • अस्थायी आवास तथा शिविर मा प्रभावितहरुलाइ ब्यवस्थापन गर्ने • राहात वितरणमा प्रभावकारी भुमिका निर्वाह गर्ने । • विपद भएका स्थानमा आपतकालीन सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • सञ्चार माध्यमका लागि हरेक दिन सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने				

	• प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा बसोबास गराउन समन्वय गर्ने • हराएकाहरुको खोजि कार्य जारी राख्ने • बिभिन्न संघ संस्था संग समन्बय गरी प्रभावितहरुलाइ राहतको ब्यबस्था गर्ने • शवहरुको व्यवस्थापन गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**७२ घंटा भित्र**
	• दहक्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखा (MIRA) वाट तथ्यांक लिने • प्रभावित क्षेत्रमा राहत वितरणमा समन्वय गर्ने • वास्तविक पिडितले राहत पाए नपाएको एकिन गर्ने • राहत वितरणलाई निर्विवाद बनाउन राजनीतिक दलहरू था सवै पक्षलाइ सहभागि गराउने • खोज तलास कार्यलाई निरन्तरतादिइराख्ने • IRA वाट सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने • नगर तथा जिल्लामा उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्यसम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने • नपुग स्रोत तथा साधनको वयवस्थाका लागी माथिल्लो निकाय र सरोकारवाला संग समन्वय गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**१ हप्ताभित्र**

	• विपद्को क्षतिवाट भएको क्षति र अवस्थाको विस्तृत तथ्यांक संकलन गरी आवश्यकताको पहिचान गर्ने • प्रभावितहरुलाई राहत वितरणको अवस्थाको बारेमा जानकारी लिने • प्रभावितहरुका समस्याका बारेमा निरन्तर जानकारी लिने • संकलित तथ्यांक का आधारमा वृस्तृत प्रतिवेदन तयार गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**१५दिनभित्र**
	• शिविर सञ्चालनमा सहयोग • प्रतवेदनका आधारमा थप नपुग स्रोत तथा साधनको वयवस्थाका लागी माथिल्लो निकाय र सरोकारवाला संग समन्वय गर्ने • प्रभावितहरुलाई राहत वितरणको अवस्थाको बारेमा जानकारी लिने • प्रभावितहरुका समस्याका बारेमा निरन्तर जानकारी लिने • सरोकारवालाहरुसंग नियमित छलफल र बैठक गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	**१ महिनभित्र**
	• शिविर सञ्चालनमा सहयोग • क्षति भएको सम्पति विवरण लिने • विस्थापितहरूको पहिचानका गरी परिचय	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	नगरपालिका , नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, वडा विपद् तथा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.स स्थानिय संघ र	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

	पत्र वितरण गर्ने ● पुर्नस्थापना को प्रक्रिया अगाडी वढाउने		जलवायु उत्थानशील समिति,	प्रदेश कार्यालयहरु,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल	

२.१.१.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार :

क्र.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	● समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार क्लष्टरको वैठक प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,जि.स.संघ र प्रदेश सरकार,रेडक्रस संघसंस्थाहरु, संचार माध्यम,राजतितिक दल
२	● समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,		वैठक	नियमित	
३	● नगरमा रहेका विभिन्न सरकारी र नीजी संघ संस्था संग भएका एम्वुलेन्स को लगत र फोन नम्वर राखने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,			नियमित	
४	● नगरपालिका संग भएका डोजर,टिप्पर लगायत का साधन	नगरपालिका	१०००००	नियमित मर्मत सम्भार	नियमित	

	तैयारी अवस्थामा राख्ने				
५	• जेखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदायको पहिचान गर्ने	नगरपालिका, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	५००००	सुचना संकलन गरेर	प्रत्येक वर्ष कार्तिक मसान्त
६	• जेखिमयुक्त क्षेत्रमा पुर्व सूचना प्रणाली जस्तै माइक, साइरन खरिद,उपलव्ध गराउने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	५००००	खरिद र भण्डारण	आवस्यकता अनुसार
७	• सुरक्षित स्थानको पहिचान र व्यवस्थापन गर्ने	नगरपालिका, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	१०००००	स्थलगत अध्ययन	नियमित
८	• सूचना संकलनका लागि आवश्यक पर्ने फाराम (जस्तै IRA,MIRA) छपाई गरेर राख्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	२५०००	छपाइ	मनसुनपुर्व
९	• IRA,MIRA फाराम भर्ने तरिका सम्वन्धि तालिम दिने	नगरपालिका, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	१०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष
१०	• क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग नियमित समन्वय बैठक गर्ने	नगरपालिका, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	१०००००	वैठक	प्रत्येक ३,३ महिनामा
११	• खोज उद्धारका लागि आवश्यक पर्नेसामाग्रीहरु जस्तै प्लाष्टिक, वायर कटर, लाईफ ज्याकेट, डोरी, गैटी, वेल्चा ,कोदालो, सावेल, आरा, घिर्नी,कंक्रिट कटर,क्यारविना लाईफ ज्याकेट, हेल्मेट,वुट टयुब, स्थानीय डुङगा, रवर वोट, त्रिपाल, , आदि व्यवस्था गरी वडा स्तरमा राख्न	नगरपालिका, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति, समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	५०००००	निर्णय,खरिद र भण्डारण	मनसुन पुर्व
१२	• नगरपालिकामा दमकल व्यवस्थापन र फायरसुट को व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका	१००००००	व्यवस्थापन ,खरिद	२०७७ भित्र
१३	• वडा स्तरिय खोज तथा उद्धार टिम निर्माण गरी तालिम संचालन गर्ने र उनिहरुको रोस्टर वनाउने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर, वडा कार्यालय	२०००००	टिम निर्माण तथा तालिम	२०७७ भित्र
१४	• प्राथमिक उपचार टिम तयारी	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना		समन्वय	मनसुन पुर्व

	अवस्था राख्ने	तथा सञ्चार कलस्टर,				
१५	• स्वयंसेवक दस्ता निर्माण र कृतिम अभ्यास गराउने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	२०००००	अभ्यास	वर्षको एकपटक	
१६	• उद्धारकर्मीहरुको रोस्टर तयार पार्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,		सम्पर्क तथा निर्माण	मनसुन पुर्व, वर्षको एकपटक	
१७	• वडा स्तरमा पौडि खेल्न सक्ने व्यक्तिहरुको सुची र फोन नम्वर राख्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,		सम्पर्क तथा निर्माण	मनसुन पुर्व, वर्षको एकपटक	
१८	• साझेदार तथा सहयोगी निकाय र उनिहरुसंग भएको श्रोत र साधनको सूची तयार गर्ने	नगरपालिका	२००००	पत्राचार, समन्वय वैठक	मनसुन पुर्व, वर्षको एकपटक	
१९	• नगर आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको स्थापना गर्नै	नगरपालिका	२०००००	केन्द्र स्थापना	**२०७७ जेठ**	
२०	• विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोष्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानहरुमा हरूमा वितरण गर्नै	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति, नगर तथा वडाविपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	१०००००	पम्प्लेट, पोष्टर, पर्चा तयारी, प्रकाशन र प्रसार	वर्षको एकपटक	
२१	• प्रभावित तथा विस्थापितहरूको पहिचानका लागि ३००० थान परिचय पत्र छपाई गरीतयारी अवस्थामा राख्ने	नगर तथा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	५००००	छपाइ	२०७७ जेठ	
२२	• खोज उद्दर सामाग्रीहरुको समय समयमा अध्यावधिक गर्ने	समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर,	१०००००	अध्यावधिक	मनसुन पुर्व, वर्षको एकपटक	
२३	• उपकरण खरीद तथा व्यवस्थापन	नगरपालिका	१०००००	खरिद तथा भण्डारण	२०७७ वैसाख	
२४	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन तथा वैठक	नगरपालिका	१०००००	वैठक	प्रत्येक ३,३महिना	

तालिका ३ : खाद्य तथा कृषी क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडी नगरपालिका	हाट,पुर्चोडी	तेज वहादुर वली			
२	पुर्चौडी नगरपालिका		तेज वहादुर कुवर			
३	होटल ब्यवस्थापन		लक्ष्मण बहादुर बिष्ट			
४	उद्योग वाणिज्य संघ		जनक बहादुर बिष्ट			
४						

२.१.२.१ खाद्य तथा कृषी क्षेत्रको उद्देश्य : खाद्य तथा कृषी कलस्टरको विपद प्रतिकार्यमा महत्वपुर्ण भुमिका हुन्छ । विपदवाट प्रभावित व्यक्ति,परिवारलाई आपतकालिन अवस्थामा खाद्य सामाग्रीको व्यवस्था गरी जीवन बचाउने र मध्य तथा दिर्घकालिन रुपमा कृषि तथा पशुपालनको क्षेत्रलाई पुर्नस्थापना को प्रक्रियामा लैजाने यस कलस्टरको मुख्य उद्देश्य हो । त्यसका अतिरिक्त निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन ।

- विपद प्रभावित व्यक्तिहरुका लागि समयमै तयारी खानेकुरा उपलब्ध गराउनु र पहँचु को सुनिश्चतता गर्नु ।
- विपद्मा प्रभावित खाद्यको अभाव भएका व्यक्ति तथा समुदायलाइ खाद्य सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पशुँच पुऱ्याउनु ।
- गर्भवती,सुत्केरी, आमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, , अपाङ्गता भएका व्यक्ति, र समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु ।
- मृत ,घाइते तथा अवस्थामा रहेको पशुहरुको को उद्धार, व्यवस्थापन तथा उपचार गर्नु
- क्षतिग्रस्त कृषि तथा पशुपालन संग सम्वन्धित संरचनाहरुको मरम्मत तथा पुर्ननिर्माणको प्रक्रिया थालनी गर्नु
- प्रभावित पारिवारहरलाइ दीर्घकालीन आयआर्जनका गतिबिधिहरुमा संलग्न गराउन आवसयक अनुदानका साथै ज्ञान,सीपर प्रविधि हस्तान्तरण गर्न

२.१.२.२ परिदृश्य : पुर्चौडीनगरपालिकाको खाद्य तथा कृगिा कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा हुने उक्त क्षेत्रको ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ ।

भुकम्प :

- ३०० घरहरु भत्कीएर संचित अन्नबाली नस्ट
- ५० वटा पशु चैपायको मृत्यु,१०० घाइते
- ५ वटा पक्की नहरहरु भत्केको
- १४ वटा कच्चि कुलोहरु भत्केको
- १५ वटा बाखाको खोर भत्केको
- संचित बिउ नष्ट हुने, क्षती पुग्ने ।

पहिरो :

- २० वटा स्थानमा पहिरो आएर ५ हेक्टर जमिन पुरिएको
- १० वटा घर पुरिदा अन्न बालि तथा पशु चैपाय पुरिएको
- २० वटा पोलि हाउस पुरिएको
- ६०० मिटर सिचाइ नहर पुरिएको
- चरिचरन नष्ट हुने ।

खडेरी र असिनाका कारण १०००० वोरा अननवालि नास

वाढी :

- १० वटा भैसि,२वटा गोरु र ५ वटा बाख्रा बगाएको
- ४० रोपनी खेति योग्य जमिन कटान तथा १५ रोपनि बगरमा परिणत
- २ वटा नहर भत्कीएको
- ४ वटा कुला भत्कीएको
- ८० रोपनी खेतीयोग्य जमिन तथा बालीमा क्षती
- कृषी र पशु रोगव्याधी फैलने ।

२.१.२.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : **खाद्य तथा कृषि**

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : • ३०० घरहरु भत्कीएर संचित अन्नबाली नस्ट • ५० वटा पशु चैपायको मृत्यु,१०० घाइते • ५ वटा पक्की नहरहरु भत्केको • १४ वटा कच्चि कुलोहरु भत्केको • १५ वटा बाखाको खोर भत्केको • संचित बिउ नष्ट हुने, क्षती पुग्ने । **पहिरो :** • २० वटा स्थानमा पहिरो आएर ५ हेक्टर जमिन पुरिएको • १० वटा घर पुरिदा	• खाद्य तथा कृषि क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । • खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रारम्भिक तथ्यांक लिने • खाद्य सामाग्री वजार तथा भण्डार भएको स्थल वाट प्रभावित क्षेत्रमा ढुवानी गरी सम्वन्धित क्षेत्रमा पठाउने । • तयारीखाना, चाउचाउ, बिस्कुट, चिउरा नमकिन आदी बितरण गर्ने । • प्रभावितहरुलाई प्रतिपरिवार परिवार हेरी ३ देखि ५ केजी चामल दाल तरकारि नुन तेल वेसार, मसला आदि वितरण गर्ने • पशु आहारा वितरण गर्ने	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	**२४ घंटा भित्र**
	• प्रभावितहरुलाई चामल दाल तरकारि नुन तेल आदि वितरण गर्ने • प्रभावित हरुले खाद्य सामाग्री पाए नपाएको सुनिश्चित गर्ने • अस्थाई छाप्रोको व्यवस्था गर्ने,पशु चौपायालाई अन्यत्र सार्ने, घाइते पशुहरुको को उपचार उद्धार गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	**४८ घंटाभित्र**

अन्न बालि तथा पशु चैपाय पुरिएको • २० वटा पोलि हाउस पुरिएको • ६०० मिटर सिचाइ नहर पुरिएको • चरिचरन नष्ट हुने । **खडेरी र असिनाका कारण १०००० वोरा अननवालि नास**	• भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने • खाद्यान्नको मापदण्डअनुरुप खाद्य सामग्री वितरण गने • खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गने • मरेका पशुचौपाया गाड्ने व्यवस्थापन गर्नै • पशु आहारा वितरण गर्ने				
वाढी : • १० वटा भैसि,२वटा गोरु र ५ वटा बाखा बगाएको • ४० रोपनी खेति योग्य जमिन कटान तथा १५ रोपनि बगरमा परिणत	• खाद्यान्नको मापदण्डअनुरुप खाद्य सामग्री वितरण गने • खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गर्ने • पशु रोगको उपचार गर्ने । सूचना प्रवाह गर्ने । विवरण संकलन गर्ने । • पशु आहारा वितरण गर्ने	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	**७२ घंटा भित्र**
• २ वटा नहर भत्कीएको • ४ वटा कुला भत्कीएको • ८० रोपनी खेतीयोग्य जमिन तथा बालीमा क्षती	• खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने • खाद्यान्नको मापदण्डअनुरुप खाद्य सामग्री वितरण गने • खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गने • क्षतीको विवरण संकलन, दातृ निकायसँग	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	**१ हप्ताभित्र**

• कृषी र पशु रोगव्याधी फैलने । •	सहयोगको अपिल र टहरा निर्माण • पशु आहारा वितरण गर्ने				
	• खाद्यान्नको मापदण्डअनुरुप खाद्य सामग्री वितरण गने • खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गने • पशु आहारा वितरण गर्ने • अस्थायी गोठ, खोर, टहरा निर्माण • भत्कीएका सिंचाइ कुलो, नहरहरुको अस्थायी मर्मत • पोली हाउसहरुको मर्मत तथा पुननिर्माण	,,	,,		**१५दिनभित्र**
	• प्रभावित परिवारलाई विउ वितरण गर्ने • गोठ, खोर, टहरा, मर्मत तथा पुनर्निर्माण • प्राविधिक सेवाका लागि प्राविधिक परिचालन गर्ने • प्रतिवेदन तयारी गर्ने र सम्वन्धित ठाउमा पठाउने	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	**१ महिनभित्र**
	• भत्केका संरचना बनाउने • बिउ बिजन बितरण • घाँसको बिउ वितरण गर्ने	खाद्य तथा कृषि कलस्टर,	नगरपालिका कृषी शाखा पशु सेवा शाखा नगर विपद् तथा	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ उद्योग वाणिज्य संघ	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

	• नहर कुलोहरुको मर्मत • दुहुना पशुहरुको आहारा बितरण • प्राविधिक सेवाका लागि प्राविधिक परिचालन गर्ने • प्रभावित परिवार लाई परिवारमा पुनस्थापना गरी आर्य आर्जनका क्रियाकलापको शुरुवात गर्ने • अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन		जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	,संघसंस्था, संचार माध्यम ,राजनिकि दल	

२.१.२.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : : खाद्य तथा कृषी

क.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	• खाद्य तथा कृषि क्लष्टरको वैठक प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	खाद्य तथा कृषी कलस्टर	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	कृषि ज्ञानकेन्द्र, पशु सेवा विकाश केन्द, प्रदेश,संघिय सरकार,युनिसेफ, रेडक्रस उद्योग वाणिज्य संघ ,संघसंस्था, वयक्तिगत दाता,संचार माध्यम ,राजनिकि दल आदी
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	खाद्य तथा कृषी कलस्टर		वैठक	३,३महिनामा	
३	• आपतकालिन अवस्थाकालाीग अस्थायी तथा स्थायी भण्डार गृह को व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	२०००००	भण्डार गृह स्थापना	२०७७ जेठ	
४	• तयारीखाना, चाउचाउ, बिस्कुट, चिउरा नमकिन आदी भण्डारण गरी राख्ने वा स्थानिय पसलसँग सम्भौता गरी राख्ने	खाद्य तथा कृषी कलस्टर	२०००००	भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	

५	• "फुड वैंक" स्थापना गरी खाद्यान्न सामाग्रीहरु जस्तै दाल, चामल, नून, तेल, मरमसला खरिद र भण्डारण गरी राख्ने वा स्थानिय व्यापारी सँग सम्झौत गरी राख्न	खाद्य तथा कृषी कलस्टर, नगरपालिका	७०००००	भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
७	• विपद को समयमा खाद्यसामाग्रीहरु उपलव्ध गराउने सहयोगदाताहरुको सुची तयार गर्ने	खाद्य तथा कृषी कलस्टर,		समन्वय,वेठक	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
८	• खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गने	खाद्य तथा कृषी कलस्टर,		वैठक,जिम्वेवारी वाडफाड	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
९	• स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६०० जना ६ महिनादेखि ५ वर्ष मुनीका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाना जस्तै विस्कुट, लिटो, दुध को भन्डारण वा समयमे आपुर्तिको व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका		खरिद,भण्डारण,व्यापारी संग सम्झौता	प्रत्येक वर्ष मंसिर मसान्त	
१०	• १०००० पशुपक्षीका लागि चाहिने आहार, घाँसपात एवम् दाना परालको व्यवस्था	नगरपालिका,पशुविकास शाखा	५०००००	खरिद,भण्डारण,व्यापारी संग सम्झौता	प्रत्येक वर्ष मंसिर मसान्त	
११	• ५००० पशुपक्षीका लागि सरुवा तथा परजिवि नियन्त्रणका लागी आवस्यक औषधी खरिद गरी भण्डारन गर्ने	नगरपालिका,पशुविकास शाखा	३०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक आर्थिक वर्ष को सुरुमा	
१२	• पशु चौपायाका अस्थायी छाप्राका लागि चाहिने सामानहरु, काठ, खर,	खाद्य तथा कृषी कलस्टर,नगरपालिका	२०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मंसिर मसान्त	

	त्रिपाल आदी भण्डारण गरी राख्ने					
१३	• नगरको कुल खेतियोग्य जग्गाको १० प्रतिशत लाइ पुग्ने मौसम अनुसारको बीउबीजन, मलखाद, औषधि, विषादी, अन्य बिउ विजन खरिद तथा भन्डारनगर्ने	नगरपालिका ,नगर कृषि शाखा	५०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक आर्थिक वर्ष को सुरुमा	
१४	• १०००० पशुपक्षीका गोठ, खोर, टहरा, पुनर्निर्माण गर्न बाँस, डोरी, खर, प्लाष्टिक, पराल, त्रिपाल आदी को भण्डारण	नगरपालिका,पशुविकास शाखा	२०००००	खरिद,भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
१५	• ३००० मी बाँध, कूलो नहर को अस्थायी मर्मत का लागी (बास, बोरा, ढुङगा आदि को भण्डारण गर्ने	नगरपालिका ,नगर कृषि शाखा	५०००००	खरिद,भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
१६	• ५० वटा पोलिहाउस मर्मतकालागी सामाग्री भण्डारण	नगरपालिका ,नगर कृषि शाखा	५०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक आर्थिक वर्ष को सुरुमा	
१७	• कृषी औजार, उपहकरण खरिद । कृषी पशुपालन सम्बन्धी तालिम	नगरपालिका ,कृषि तथा पशुविकास शाखा	५०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक आर्थिक वर्ष को सुरुमा	
१८	• प्रभावित परिवारलाई परिवारमा पुर्नस्थापना गरि आय आर्जनको क्रियाकलाप संचालन गर्न ५ जना जनशक्ति तथा स्रोतको ब्यवस्था गर्ने	नगरपालिका ,कृषि तथा पशुविकास शाखा	५०००००	करार संझौता	प्रत्येक आर्थिक वर्ष को सुरुमा	
१९	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन	खाद्य तथा कृषी कलस्टर,	१०००००	वैठक	२०७७ वैशाख	

तालिका ४ :गैर खाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	उत्तम वहादुर विष्ट			
२	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	मदन राज अवस्थी			
३	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	कुवेर चन्द			
४	वजार ब्यवस्थापन	हाट,पुर्चौडी	नरेश वोहरा			
५	वजार ब्यवस्थापन	हाट,पुर्चौडी	बिरेन्द्र धानुक			

२.१.३.१ गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल क्षेत्रको उद्देश्य : विपद्वाट प्रभावित मानिसका लागि आवस्यक पर्ने न्यूनतम मानविय जीवनयापनको लागि आवस्यक पर्ने गैर खाद्य सामाग्रीहरुको ए व्यवस्थापन गरी पिडित व्यक्ति तथा परिवारलाइ उपलव्ध गराउनु तथा सुरक्षित आश्रय स्थल को व्यवस्था गरी वसोवासको व्यवस्था गराउनु यस कलस्टरको मुख्य उद्देश्य हो । त्यसका अतिरिक्त निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन ।

- विपद् प्रभावित व्यक्ति,परिवारहरूका लागि समयमै भाडाकुडा,लसगाफाटो,ओढ्ने ओछ्याउने आदि गैरखाद्य सामग्री उपलब्धगराउनु
- विपद् प्रभावित व्यक्ति,परिवारहरूका लागि समयमै पहिचान गरिएका स्थलहरुमा सुरक्षित आश्रयस्थलको निर्माण गरी वसोवासको व्यवस्था मिलाउने
- विपद्का वाट घरवार विहीनहरूका निम्ति स्थायी वसोवासको समस्या समाधानको प्रयत्न गर्ने ।

२.१.३.२ परिदृश्य : पुर्चौडी नगरपालिकाको गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा हुने गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल को ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ ।

भुकम्प :

- ९० घरधुरी बस्न नसक्ने गरी क्षती भएको
- ९६० जनसंख्या प्रभावित भई खुल्ला चौरमा बस्नु परेको
- क्पडाहरु पुरीएको
- श्रीभावर सडक खण्डको मल्लादेहि सडक क्षति भएको
- ढोल्यामोड हाट सडक क्षति भएको
- बिधुत सेवा अबरुद्ध, संचार अवरुद्ध, स्वास्थ्य सेवा अवरुद्ध

पहिरो :

- २० घर पुर्ण रुपमा क्षति
- ४४० घर प्रभावित
- २ जना पहिरोमा परि घाईते

वाढी :

- ६ वटा घर वगाएको
- ३ वटा पसल वगाएको
- बाढी का कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति
- झोलुंगेपुल ३ वटा बगाएको

२.१.३.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : **गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल**

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : • ९० घरधुरी बस्न नसक्ने गरी क्षती भएको • ९६० जनसंख्या प्रभावित भई खुल्ला चौरमा बस्नु परेको • क्पडाहरु पुरीएको • श्रीभावर सडक खण्डको मल्लादेहि सडक क्षति भएको • ढोल्यामोड हाट सडक क्षति भएको • बिधुत सेवा अबरुद्ध, संचार अवरुद्ध, स्वास्थ्य सेवा अवरुद्ध	• गैर खाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने • आवश्यक गैर खाद्य सामाग्रीह्रु लत्ताकपडा (उमेर लिंग, मौसम अनुसार) भांडाकुंडाहरु आदी कति चाहिन्छ विस्तृत तथ्यांक संकलन गर्ने • लुगाफाटा,भाडाकुडा लगाएतका सामाग्रीह्रु वजार तथा भण्डार भएको स्थल वाट प्रभावित क्षेत्रमा ढुवानी गरी सम्वन्धित क्षेत्रमा पठाउने । • ृ प्रभावित हरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने • तत्काल अति आवस्यक गैरखाद्य सामाग्री वितरण गर्ने • अस्थायी शिविर निमार्णमा आवश्यक पर्ने सामाग्री उपलब्ध गराई अस्थायी शिविर निमार्णको प्रक्रिया शुरुवात गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**२४ घंटा भित्र**
	• प्रभावितहरुलाइ भाडाकुडा प्रति परिवार डेक्चि २ थान,ताप्के १ थान, थाल ४ थान, बटुका ४ थान गिलास ४ थान, डाडु पन्यू १, १ थान , मग २ थान, वाल्टिन १ थान वितरण गर्ने • आवश्यकता अनुसार वा प्रति परिवार ३ सेटका	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य	**४८ घंटाभित्र**

पहिरो : • २० घर पुर्ण रुपमा क्षति • ४४० घर प्रभावित • २ जना पहिरोमा परि घाईते **वाढी :** • ६ वटा घर वगाएको • ३ वटा पसल वगाएको • वाढी का कारण भौतिक पुर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति • झोलुंगेपुल ३ वटा बगाएको	दरले म्याट,कम्वल, टर्चलाइट वितरण गर्ने • अस्थाई सुरक्षित आवसका लागि आश्रयस्थल निर्माण सम्पन्न गरी प्रभावितहरुलाइ राख्ने • गैरखाद्य सामाग्री वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गने			संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• आवश्यक लत्ताकपडा (उमेर लिंग, मौसम अनुसार) २,२ सेट वितरण गर्ने • सेनेटरी प्याड, सुत्केरी सामग्री आदी स्वास्थ्य संग संवन्धित सामानका लागी स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर संग समन्वय गर्ने • प्रभावित हरुले सामाग्री पाए नपाएको सुनिश्चित गर्ने • विशेष परिस्थिति अपाङ्गता भएकाहरुकालागी संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर संग समन्वय गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**७२ घंटा भित्र**
	• अपुग सामाग्री को व्यवस्था गर्न समन्वय गर्ने • अस्थाई आवासस्थलको सुरक्षा र घेरावार गर्ने • प्रभावितहरुलाइ परिचय पत्र वितरण • नगरपालिका तथा सम्वन्धित क्लष्टर र निकाय संग समन्वय गर्ने प्रतिवेदन पेश गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ हप्ताभित्र**
	• नबिग्रेका र आसिंक क्षति भएका घरपरिवारलाई परिवारमा पुनंस्थापना गर्ने • अति नै क्षती भएका हरुका लागी आश्रयस्थल	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस,	**१५दिनभित्र**

	को सुधार गर्दै लैजाने • क्षतीको एकिन विवरण तयार गरी सहयोगको माग गर्ने • आश्रय स्थलमा मनोरञ्जनात्मक गतिबिधि सञ्चालन गर्ने • नगरपालिका तथा सम्वन्धित क्लष्टर र निकाय संग समन्वय गर्ने प्रतिवेदन पेश गर्ने		उत्थानशील समिति,	उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• भत्केका घर तथा संरचनाको मर्मत कार्य सुरु गर्ने • वासस्थान विहिनहरुका लागी वासस्थान निर्माण गर्ने • नगरपालिका तथा सम्वन्धित क्लष्टर र निकाय संग समन्वय गर्ने प्रतिवेदन पेश गर्ने • सम्बन्धीत सरोकारवालासँग छलफल, सहयोग माग, दाताहरु, सहयोगी निकायहरुसँग अनुरोध गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ महिनभित्र**
	• नगरपालिका तथा सम्वन्धित क्लष्टर र निकाय संग समन्वय गर्ने प्रतिवेदन पेश गर्ने • स्थायी आवास निर्माणका लागि सहयोग गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

२.१.३.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल

क.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	• गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल क्लष्टरको वैठक प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सुरक्षा निकाय, प्रदेश,संघिय सरकार,रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ,युनिसेफ ।स्थानिय दाताहरु संघसंस्था, संचार माध्यम
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	गैरखाद्य सामाग्री, आश्रयस्थल कलस्टर		वैठक	३,३ कहिनामा	
३	• आपतकालिन अवस्थाका गैरखाद्य सामाग्रीहरु भण्डार गर्न अस्थायी तथा स्थायी भण्डार गृह को व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	१०००००	भण्डार गृह स्थापना	२०७७ जेठ	
५	• विपद को समयमा गैरखाद्य सामाग्रीहरु उपलव्ध गराउने सहयोगदाताहरुको सुची तयार गर्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,		समन्वय ,वैठक	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगाडी	
६	• आवश्यक गैर खाद्य सामाग्रीहरु लत्ताकपडा (उमेर लिंग, मौसम अनुसार) प्रति परिवार २,२ सेट का दरले ५० सेट भण्डारण गर्ने	नगरपालिका, गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर	१०००००	खरिद, भण्डारण	आर्थिक वर्षको सुरुमा	
७	• आवश्यक गैर खाद्य सामाग्रीह्रु लत्ताकपडा (उमेर लिंग, मौसम अनुसार) प्रति परिवार २,२ सेट का दरले २०० सेट स्थानिय व्यापारी सँग सम्झौत गरी राख्ने	नगरपालिका, गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर	४०००००	खरिद, भण्डारण	आर्थिक वर्षको सुरुमा	
८	• प्रभावितहरुलाइ भाडाकुडा प्रति परिवार डेक्चि २ थान,ताप्के १ थान, थाल ४ थान, बटुका ४ थान गिलास ४ थान, डाडु पन्यू १, १ थान , मग २ थान, वाल्टिन १ थान का	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	२०००००	खरिद, भण्डारण	आर्थिक वर्षको सुरुमा	

	दरले ५० सेट भण्डारण गरी राख्ने					
९	• प्रभावितहरुलाइ भाडाकुडा प्रति परिवार डेक्चि २ थान,ताप्के १ थान, थाल ४ थान, बटुका ४ थान गिलास ४ थान, डाडु पन्यू १, १ थान , मग २ थान, वाल्टिन १ थान का दरले १५० सेट स्थानिय व्यापारी सँग सम्झौत गरी राख्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	६००००००	व्यापारी संग संझौता	मनसुन पुर्व	
१०	• प्रभावित परिवार का लागी १०० थान कम्वल,१०० थान म्याट भण्डारण गने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	२०००००	भण्डारण	मनसुन पुर्व	
११	• प्रभावित परिवार का लागी ३००थान कम्वल,३०० थान म्याट स्थानिय व्यापारी सँग सम्झौत गरी राख्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	६०००००	व्यापारी संग संझौता	मनसुन पुर्व	
१२	• गैर खाद्य सामाग्रीहरु वितरण कार्यदल गठन गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर		वैठक	प्रत्येक वर्ष	
१३	• आश्रय स्थल निर्माण का लागी टेन्ट १० सेट,त्रिपाल, १०० वटा, वलियो डोरी १०० मुठा आदिको भण्डारण गर्ने	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	३०००००	भण्डारण	मनसुन पुव	
१४	• बाँस पाइने स्थान को लगत राख्ने	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर			निरन्तर	
१५	• आश्रय स्थल र अस्थायी बसोबासका का लागी सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति			प्रत्येक वर्ष	
१६	• आश्रयस्थल व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना, मापदण्ड र जिम्मेवारीहरू निर्धारण गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर			२०७७ भित्र	

१७	• सुरक्षित खुलाठाउँ पहिचान र संरक्षण गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर		अनुगमन	२०७७ भित्र	
१८	• तालिम प्राप्त डकर्मी,सिकर्मी तथा अन्य आवस्यक दक्ष व्यक्तीहरुको रोष्टर निर्माण गर्ने	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर		सम्पर्क, सुची निर्माण	२०७७ भित्र	
१९	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन	गैरखाद्य सामाग्री तथा आश्रयस्थल कलस्टर		वैठक	२०७७ भित्र	
२०	• गैरखाद्य तथा नगद सहयोग गर्ने निकाय तथा संघ संस्थाको परिमाण सहितको सुची निर्माण	नगरपालिका,नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति		वैठक	२०७७ जेठ	

तालिका ५ :खानेपानी, सरसफाइ क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	लाल बहादुर साउँद			
२	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	अमीर धानुक			
३	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चौडी	लल वहादुर वुढा			
४	खा.पा. उपभोक्ता समिति	हाट,पुर्चौडी	बहादुर भण्डारी			
४						

२.१.४.१ खानेपानी, सरसफाइ क्षेत्रको उद्देश्य : विपद प्रभावित हरुलाइ सुरक्षित र पिउनयोग्य पानी तथा तथा सरसफाइ सामाग्री उपलव्ध गराइ पानीजन्य रोग र महामारी बाट बचाउनु यस कलस्टरको मुख्य उद्देश्य हो । त्यसका अतिरिक्त   निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन ।

- विपद् प्रभावित हरुलाइ सुरक्षित र पिउनयोग्य पानी उपलव्ध गराउने
- प्रभावित क्षेत्र तथा आश्रयस्थलहरूमा पर्याप्त पानी सहित अस्थायी शौचालयको व्यवस्थापन गर्ने ।
- खानेपानी र सरसफाइको अभावबाट हुन सक्ने माहामारी रोगलाई रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने ।
- पानी शुध्दीकरणकालागी सामाग्रीहरु वितरण गर्ने
- सरसफाइ सम्वन्धि जनचेतना वृद्धि गर्ने
- फोहोरमैला व्यवस्थापन को लागि आवश्यक व्यवस्था तथा चेतनाकरण गर्नु

२.१.४.२ परिदृश्य : पुर्चौडीनगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा हुने खानेपानी र सरसफाइ को क्षेत्रमा ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ ।

भुकम्प

- १००० जना पिउने पानी वाट वन्चित
- १६ वटा खानेपानी मुहानहरुमा पुर्ण क्षती
- १० वटा RVT भासीने
- १००० मिटर पाइप फुट्ने,टुट्ने, च्यापिने
- १०० वटा धारा नासीने
- ८० घरको चर्पी भत्किएका

पहिरो

- १० वटा मुहान सरेको भत्किएको
- ३ वटा RVT ध्वस्त
- ३००० मिटर पाइप मा क्षति, ३५ वटा धारा पुरीने
- ५० वटा चर्पी भासीने
- **वाढी**
- १० वटा पानीको मुहान दुषित हुने

- ८ वटा INTAKE पुरीने ,वग्ने, ४००० मिटर पाइप वगाउने

२.१.४.३ प्रतिकार्य योजना विषयगत क्षेत्र : खानेपानी, सरसफाइ

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प • १००० जना पिउने पानी वाट वन्चित • १६ वटा खानेपानी मुहानहरुमा पुर्ण क्षती • १० वटा चक्ष्व भासीने • १००० मिटर पाइप फुट्ने,टुट्ने, च्यापिने • १०० वटा धारा नासीने • ८० घरको चर्पी भत्किएका **पहिरो** • १० वटा मुहान सरेको भत्किएको • ३ वटा चक्ष्व ध्वस्त	• खानेपानी तथा सरसफाइ क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । • नगरस्तरिय खानेपानी तथा सरसफाइ समितिको वेठक वस्ने • खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक लिने • तयारी अथवा सुद्धिकरण गरिएको पिउने पानी वितरण गर्ने	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**२४ घंटा भित्र**
	• पानी सुद्धिकरण का सामान पियुष, वाटरगार्ड, क्लोरीन झोल वितरण गर्ने • सरसफाइ का लागी हाईजिन किट उपलब्ध गराउने । • आश्रय स्थलहरुमा महिला, पुरुषको छुट्टाछुट्टै अस्थायी चर्पीहरु निर्माण गर्ने • आश्रय स्थलहरुमा सौचालय सरसफाइका लागी हार्पिक,फिनेल,व्रस,वाल्टिन,मग वितरण गर्ने • वैकल्पिक पानीका मुहान र श्रोतहरुको खोजी गर्नै • प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानीको आपुर्ति गर्ने • सामान्य टुटफुट पाइपहरुको मर्मत र जडान	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**४८ घंटाभित्र**

• ३००० मिटर पाइप मा क्षति, ३५ वटा धारा पुरीने	गर्ने • नियमित खानेपानी आपूर्तीका लागि प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक परिचालन गर्ने				
• ५० वटा चर्पी भासीने **वाढी** • १० वटा पानीको मुहान दुषित हुने • ८ वटा INTAKE पुरीने,वग्ने, • ४००० मिटर पाइप वगाउने	• टुटफुट पाइपहरुको मर्मत र जडान गर्ने • पानी का मुहान मर्मत गर्ने • नियमित खानेपानी आपूर्तीका लागि प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक परिचालन लाइ निरन्तरता दिने • खानेपानी सुद्धिकरण तथा सरसफाई सम्वन्धि जनचेतना फैलाउन • झाडापखालालगायतका महामारी रोकथाम गर्नका लागि खानेपानी शुदिकरणको बिधि तथा सरसफाइ सँग सम्बन्धित विषयमा निरन्तर जनचेतना फैलाउने • महामारी फैलिएमा स्वास्थ्य कलस्टर संग समन्वय गरी उपचारको व्यवस्था मिलाउने • आश्रयस्थलको फोहरमैला र फोहर पानीको व्यवस्थापन गर्ने	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**७२ घंटा भित्र**
	• आश्रयस्थलको फोहरमैला र फोहर पानीको व्यवस्थापन गर्ने • झाडापखालालगायतका महामारी रोकथाम गर्नका लागि खानेपानी शुदिकरणको बिधि तथा सरसफाइ सँग सम्बन्धित विषयमा निरन्तर जनचेतना फैलाउने • खानेपानि शुदिकरण बिधि र सरसफाई सचेतना सम्वन्धि प्रचार सामाग्री वितरण गर्ने • वितरण गरिएका सरसफाइ सामाग्री को	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ हप्ताभित्र**

	उपलव्धता प्रयोग र सरसफाइको अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको वयवस्था गर्ने • हालसम्मको प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पडाउने				
	• खानेपानीको नियमित आपुर्ति गर्ने • वितरण गरिएका सरसफाइ सामाग्री को उपलव्धता प्रयोग र सरसफाइको अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको वयवस्था गर्ने • वितरण गरिएका सरसफाइ सामाग्री को उपलव्धता प्रयोग र सरसफाइको अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको वयवस्था गर्ने • झाडापखालालगायतका महामारी रोकथाम गर्नका लागि खानेपानी शुदिकरणको बिधि तथा सरसफाइ सँग सम्बन्धित विषयमा निरन्तर जनचेतना फैलाउने कार्यलाइनिरन्तरता दिने • पुराना र आसिंक क्षतिभएका चर्पीहरू मर्मत गर्ने कार्य सुरु गर्ने • हालसम्मको प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**१५दिनभित्र**
	• पुराना र आसिंक क्षतिभएका चर्पीहरू मर्मत गर्ने कार्य लाइ निरन्तरता दिने • क्षतिग्रस्त खानेपानी संरचनाहरुको मर्मत सम्भार गर्ने	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद्	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस,	**१ महिनभित्र**

	• हालसम्मको प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने		तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• क्षतिग्रस्त खानेपानी संरचनाहरुको पुर्ननिर्माण गर्ने • पुराना र पुर्णक्षतिभएका चर्पीहरू निर्माण र पुर्ननिर्माण गर्ने • समग्र प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने	खानेपानी, सरसफाइ कलस्टर	नगरपालिका नगर विपद् तथा जलवायु त्थानशील समिति, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगर तथा वडा WASH समिति	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

२.१.४.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : खानेपानी, सरसफाइ

क्र.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	• खानेपानी तथा सरसफाइ क्लष्टरको वैठक सामान्यतया प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	प्रदेश,संघिय सरकार,खानेपानी डिभिजन कार्यालय युनिसेफ,रेडक्रस, संघसंस्था, संचार माध्यम
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर		वैठक	३,३ कहिनामा	
३	• नगरपालिकामा रहेका मौजुदा	खानेपानी तथा सरसफाइ		तथ्यांक अद्यावधिक गरेर	प्रत्येक वर्ष	

	सामग्रीहरूको अभिलेखिकरण र सुनिश्चत गर्ने ।	कलस्टर,नगर तथा वडा WASH समिति				
४	• खानेपानी तथा सरसफाई कोष स्थापना गर्ने	नगरपालिका	१०००००००	कोष स्थापना	२०७७ भित्र	
५	• थप सामाग्रीका लागी सप्लायर्स संग आपतकालिन अवस्थामा माग गर्नका लागि सम्झौता गर्ने	नगरपालिका		संझौता	प्रत्येक आर्थिक वर्षको सुरुमा	
६	• आपतकालिन अवस्थामा खानेपानी वितरणकोलागि तयारी पानी वोतल वा जारको पानी संकलन गरी राख्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर	२०००००	तत्काल आपुर्ति	विपद घटना लगत्तै	
७	• आपत्कालिन अवस्थाका लागि आवश्यक खानेपानी शुद्धिकरणका समाग्री, पियुष, क्लोरीन झोल, जस्ता वस्तु खरिद गरी भण्डारण गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा WASH समिति	२०००००	भण्डारण	प्रत्येक वर्ष	
८	• १००० लिटर क्षमताको १० वटा पानी टंकी खरिद गरी भण्डारण गर्ने	नगरपालिका	२०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ असार	
९	• फोहरमैला व्यवस्थापन कालागी १० वटा ठुला कन्टेनर खरिद र भण्डारण	नगरपालिका	३०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ असार	
१०	• २०० वटा डस्टविनहरु खरिद गरी भण्डारण गर्ने	नगरपालिका	१०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ असार	
११	• ३०० सेट हाईजिन किट खरिद गरि भण्डारण गर्ने वा सहयोगको सुनिश्चितता गर्नै	नगरपालिका	२०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ फागुन	
१२	• ३० वटा अस्थायी शौचालय	नगरपालिका	३०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ कार्तिक	

	निमार्णका लागि आवश्यक सामाग्री टवाईलेट प्यान पलाष्टिक खरिद गरि भण्डारण गर्ने ।					
१३	• चर्पी का लागी १०० सेट वाल्टिन,मग र व्रस भण्डारण गर्ने	नगरपालिका	५००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ कार्तिक	
१४	• ४०० वोत्तल हर्पिक वा फिनेल भण्डारण गर्ने	नगरपालिका	५००००	खरिद, भण्डारण	प्रत्येक वर्ष	
१५	• भत्केका खानेपानी संरचना ममर्तका लागि र पानी आपुर्तिकालागी ३००० मिटर पाइप र फिटिङ सामग्री भण्डारण गरी राख्ने	नगरपालिका	६०००००	खरिद, भण्डारण	प्रत्येक वर्ष	
१६	• खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान र समन्वय	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा WASH समिति		पहिचान,समन्वय	निरन्तर	
१७	• निकाय तथा संस्थाहरूसँग भएको खानेपानी ,सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा WASH समिति		पहिचान,पत्राचार,समन्वय	निरन्तर	
१८	• खानेपानी, सररससफाइ तथा स्वच्छता प्रबर्द्धन सम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा WASH समिति		पहिचान,समन्वय	निरन्तर	
१९	• खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा WASH समिति	५०००००	प्रचार प्रसार, तालिम,अभिमुखिकरण	निरन्तर	
२०	• विद्यालय तथा समुदायमा रहेका वालक्लव मार्फत सरसफाइ	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर, नगर तथा वडा	२०००००	तालिम,अभिमुखिकरण, सरसफाइ अभियान	निरन्तर	

	क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।	WASH समिति, विद्यालय				
२१	• वडा तथा नगरस्तरीय WASH समिति लाइ सकृय पार्ने	नगर तथा वडा WASH समिति,	२०००००	तालिम,अभिमुखिकरण, वेठक,कार्ययोजना निर्माण र कार्यन्वयन	निरन्तर	
२२	• खानेपानि शुदिकरण बिधि र सरसफाई सचेतना सम्वन्धि प्रचार सामाग्री छाप्ने	नगर तथा वडा WASH समिति,	१०००००	सामाग्री तयारी र छपाइ	२०७७ भित्र	
२३	• वैकल्पिक पानीका मुहान र श्रोतहरुको पहिचान गरि संरक्षण गर्ने	नगर तथा वडा WASH समिति,प्राविधिक शाखा	१०००००	श्रोत को खोजि	निरन्तर	
२४	• खानेपानी उपभोक्ता समितिहरुलाइ तालिम दिने	नगर तथा वडा WASH समिति,प्राविधिक शाखा	२०००००	श्रोत को खोजि	निरन्तर	
२५	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन गर्नै	खानेपानी तथा सरसफाइ कलस्टर,		वैठक	२०७७ कार्तिक	

तालिका ६ :स्वास्थ्य र पोषण

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडी नगरपालिका	पु.न.पा २	विनोद कुमार कुवर	स्वा प्रमुख		
२	पुर्चौडी नगरपालिका	पु.न.पा ४	जनक धानुक	मेडिकल		
३	पुर्चौडी नगरपालिका	पु.न.पा ८	शुशीला वम	अ.न.मी		
४	पुर्चौडी नगरपालिका	पु.न.पा ७	सुमन लुहार	अ.हे.व		
४	पुर्चौडी नगरपालिका	पु.न.पा ५	लोम वहादुर धामी	पोषण		

२.१.५.१ स्वास्थ्य र पोषण क्षेत्रको उद्देश्य : आपतकालीन अवस्था उत्पन्न भएको समयमा विशेषगरी अत्यधिक जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी आवश्यकता पूरा गरी जिवन वचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य रहनेछ। त्यसका अतिरिक्त निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन।

- प्रभावितहरुलाइ प्राथमिक उपचार तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलव्ध गराउने तथा थप उपचारका लगी अर्को निकायमा पठाउने
- बालबालीकाहरुका लागि खोप भिटामिन ए को वितरण/जुकाको औषधि तथा पोषण सेवा उपलव्ध गराउने
- हैजा तथा अन्य महामारी फैलिए वा फैलन नदिन प्रभावकारी रोकथाम तथा जनचेतना फैलाउने
- कुपोषणबाट प्रभावित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पोषणयुक्त पुरक खानाको व्यवस्था गरी स्वस्थ वनाउने
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा पर्शुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरहरुको संचालन गर्ने

२.१.५.२ परिदृश्य : पुर्चौडी नगरपालिकाको स्वास्थ्य र पोषण कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा हुने स्वास्थ्य र पोषण को क्षेत्रमा ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ।

भुकम्प :

- ३० जना को मृत्यु
- ३५० जना घाइते
- २ वटा स्वास्थ्य संस्था ध्वस्त
- २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा मा आसिंक क्षति
- २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य सेवा र सामाग्री वितरण ठप्प
- ४०० जनामा महामारी फैलिएको
- ३ वटा गाउँघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिकमा अवरोध
- नियमित उपचार सेवामा अवरोध
- बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु

पहिरो :

- १० घाइते भएका
- बाटो अवरोध
- मानवीय क्षती
- औषधी उपचारमा अवरोध
- सञ्चारमा अवरोध
- ६० जना बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु

वाढी :

- खानेपानी दुषित भइ ३०० जनामा महामारी फैलिएको
- औषधी ढुवानीमा बाधा
- नियमित खोप तथा गाउँघर क्लिनिकमा अवरोध
- १०० जना बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु

२.१.५.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : **स्वास्थ्य र पोषण**

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : ● ३० जना को मृत्यु ● ३५० जना घाइते ● २ वटा स्वास्थ्य संस्था ध्वस्त ● २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा मा आसिंक क्षति ● २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य सेवा र सामाग्री वितरण ठप्प ● ४०० जनामा महामारी फैलिएको ● ३ वटा गाउँघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिकमा अवरोध ● नियमित उपचार सेवामा अवरोध	● स्वास्थ्य तथा पोषण क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । ● स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक लिने ● RRT मिटिङ ,जिम्मेवारी बाँडफाँड ● RRT टोली परिचालन गरेर घाइतेहरुको तत्काल प्राथमिक उपचार गर्ने ▪ घाइते हरुको वर्गीकरण,प्राथमिक उपचार तथा प्रेषण गर्ने ● सिकिस्त घाइतेहरुलाई एम्वुलेन्स मा अस्पताल सम्म पुरयाउने ● गर्भवती र सुत्केरी महिला, वालवालिकालाई आवश्यक पर्ने पोषण लगायतका सामाग्रीहरुको विस्तृत तथ्यांक संकलन गर्ने ● प्रसुती अवस्थाको आमा,सुत्केरी र नवजात शिशुको व्यवस्थापन गर्ने ● गर्भवती ,सुत्केरी आमा तथा २ वर्ष मुनिको वच्चालाइ RUTF,RUSF दिने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	**२४ घंटा भित्र**

• बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु	• रक्तदान गर्ने दाताहरु संग सम्पर्क गर्ने				
पहिरो : • १० घाइते भएका • बाटो अवरोध • मानवीय क्षती • औषधी उपचारमा अवरोध • सञ्चारमा अवरोध • ६० जना बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु	• दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा शवको पोष्टमार्टम तथा शव व्यवस्थापन मा सहयोग गर्ने • गर्भवती ,सुत्केरी आमा तथा २ वर्ष मुनिको वच्चालाइ RUTF,RUSF वितरण लाइ निरन्तरता दिने • औषधी तथा उपकरण माग गर्ने • स्थानिय सामाग्री वा टेन्ट लगायतका सामाग्री वाट प्राथमिक उपचार कक्ष स्थापना गर्ने • अस्थायी प्राथमिक उपचार कक्ष वाट सेवा सन्चालन गर्ने • प्रभावित हरुले आधारभुत स्वास्थ्य सेवा पाए नपाएको अनुगमन र सुनिश्चित गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	**४८ घंटाभित्र**
वाढी : • खानेपानी दुषित भइ ३०० जनामा महामारी फैलिएको	• प्रभावित क्षेत्रमा नियमित खोप र गर्भवती जाँच सेवा सञ्चालन गर्ने • ६ महिनादेखि ५ वर्ष मुनीका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाना जस्तै विस्कुट, लिटो, दुध वितरण गर्ने • अस्थायी प्राथमिक उपचार कक्ष वाट सेवा सन्चालन लाइ निरन्तरता दिने • दीर्घ रोगीहरुले नियमित खाने औषधीहरु	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	**७२ घंटा भित्र**

• औषधी ढुवानीमा बाधा • नियमित खोप तथा गाउँघर क्लिनिकमा अवरोध • १०० जना बालबालिका, महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुनु	उपलब्ध गराउने • प्रभावित क्षेत्रमा मनोसामाजिक मनोविमर्श सेवा संचालन गर्ने । • आमा तथा नव शिशुको मृत्यु रोक्न गर्भवति महिलालाई सुत्केरी सामग्री उपलब्ध गराउने र शिविरमै प्रसुति गराउँदा साहयक व्यवस्था गर्ने, जटिल प्रवृत्तिको केसलाई अन्य जिल्ला अस्पतालमा सिफारिस गर्ने • प्रभावित समुदायका महिला तथा कशोरीहरुका लागि स्यानीटरी प्याड वितरण तथा विशेष प्रजनन् स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नै • गर्मवति तथा कुपोषित महिला, वालवालिका र जेष्ठनागरिकको लागिविस्कुट, लिटो, दुध वितरण गर्ने • MISP सेवा प्रवाह गर्ने • उपचार तथा पुनस्थापनाको व्यवस्था मिलाउने • स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने				
	• अस्थायी प्राथमिक उपचार कक्ष वाट सेवा सन्चालन लाइ निरन्तरता दिने • उपचार तथा पुनस्थापनाको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि	**१ हप्ताभित्र**

	• सहयोगदाताहरुसंग समन्वय गरी सहयोगका लागि समन्वय गर्ने • स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम लाइ निरन्तरता दिनै • प्रदान गरिएको स्वास्थ्यसेवा ,औषधि,पोषण ,जनशक्ति तथा उपकरण हरुको उपलव्धता,प्रयोग को अनुगमन गर्ने र अपुग जनशक्ति तथा सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने		उत्थानशील समिति,	क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निरन्तर गर्ने र औषधि हरु उपलब्ध गराउने । • उपचार तथा पुनस्थापना कार्य लाइ निरन्तरता दिने • स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम लाइ निरन्तरता दिनै • ध्वस्त भएका संरचनाहरुको तथ्यांक संकलन गरी आवश्यक आर्थिक र प्राविधिक कार्यको आंकलन गरी पुनस्थापनाको योजना तयारी गर्ने । • सामान्य क्षति भएको स्वास्थ्य संस्थाहरु मा बैकल्पिक ब्यबस्था गरी उपचार सुरु गर्नै • गर्भवति तथा कुपोषित महिला, वालवालिका र जेष्ठनागरिकको लागिविस्कुट, लिटो, दुध वितरण लाइ निरन्तरता दिने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	**१५दिनभित्र**
	• सामान्य क्षति भएको स्वास्थ्य संस्थाहरु लाइ मर्मत सम्भार गरी सेवा सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य	**१ महिनभित्र**

	• स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम लाइ निरन्तरता दिनै • प्रदान गरिएको स्वास्थ्यसेवा ,औषधि,पोषण ,जनशक्ति तथा उपकरण हरुको उपलव्धता,प्रयोग को अनुगमन गर्ने र अपुग जनशक्ति तथा सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने कार्यलाइ निरन्तरता दिने • हालसम्मको प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने		नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निरन्तर गर्ने र औषधीहरु र स्वास्थ्यसेवा निरन्तर उपलव्ध गराउने • हालसम्मको समग्र प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने • ध्वस्त संरचनाहरुको पुनर्निर्माणको थालनी गर्ने । • थप आबश्यक स्रोत साधनको पहिचान गरी सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्थाहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

२.१.५.४ पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र :स्वास्थ्य र पोषण

क्र.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी

१	• स्वास्थ्य तथा पोषण क्लष्टरको वैठक सामान्यतया प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,संघ,प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि क्लिनिक संघसंस्था, संचार माध्यम
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर		वैठक	३,३ कहिनामा	
३	• स्वास्थ्य र पोषणको क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्था संग समन्वय,संजालिकरण तथा सहयोग हुनसक्ने श्रोत तथा सामाग्रीहरुको उपलव्धताको सुनिश्चितता गर्नै	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर, नगर स्वास्थ्य शाखा		समन्वय ,वैठक	२,२ महिनामा	
४	• नगरपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा रहेका मौजुदा स्वास्थ्य सामग्रीहरूको नियमित अभिलेखिकरण र सुनिश्चत गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर, नगर स्वास्थ्य शाखा		अनुगमन,सम्पर्क	२,२ महिनामा	
५	• थप स्वास्थ्य सामाग्रीका लागी मेडिकल तथा सप्लायर्स संग आपतकालिन अवस्थामा माग गर्नका लागि सम्झौता गर्ने	नगरपालिका	५०००००	सम्झौता	प्रत्येक वर्ष	
६	• अति आवश्यक तथा जिवन वचाउने औषधीहरु, प्राथमिक उपचारका सामाग्रीहरु स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बफर स्टक राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	२०००००	भण्डारण	प्रत्येक वर्ष मंसिर	
७	• नगर क्षेत्रका सबै निजि क्लिनिक तथा मेडिकल हरुको सुची तथा आपतकालिन अवस्थामा उपलव्ध हुने सेवा र सामाग्रीहरुको यकिन गर्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर		वैठक, अनुगमन	निरन्तर	

८	• आपतकालिन अवस्था का लागी ३०० सेट सुत्केरी सुत्केरी सामग्री, ५०० प्याकेट प्याड तथा आवस्यक परिवार नियोजनका साधन खरिद गरी भण्डारण गरी राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	खरिद , भण्डारण	२०७७ जेठ,प्रत्येक वर्ष	
९	• खोप सेवाका लागि जनशक्ति र खोपको व्यवस्था	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर, स्वास्थ्य संस्था	१०००००	व्यवस्थापन	निरन्तर	
१०	• आपतकालीन अवस्थाको लागि एक वडा २ थानका दरले २० वटा प्राथमिक उपचार बाकस को व्यवस्था गने	नगरपालिका	४०००००	खरिद	प्रत्येक वर्ष	
११	• ८०० जना सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना विस्कुट, लिटो, आदी भण्डारण गर्ने वा स्थानिय व्यापारी संग संझौता गर्ने,दुधका लागी डेरि वा किसान संग समन्वय र संझौता गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर,	५०००००	खाद्य तथा कृषि कलस्टर संगको समन्वय	आवस्यकता अनुसार	
१२	• ECM समिति गठन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर,	५००००	वैठक ,समन्वय	२०७७ असार	
१३	• RRT को नियमित वैठक वस्ने र योजना निर्माण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर,	३००००	वैठक ,समन्वय	प्रत्येक २,२ महिनामा	
१४	• RRT लाइ तालिम दिने	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर,	१०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष	
१५	• आपतकालिन रक्तदान गर्ने दाताहरु को सम्पर्क नं. सहितको सुची तयार	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण		सम्पर्क	३,३ महिनामा	

	गरी राख्ने	कलस्टर,रेडक्रस				
१६	• आपतकालिन अवस्थाका लागी कम्तिमा १ स्वास्थ्य संस्था ५ स्ट्रेचरका व्यवस्था र भण्डारण	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	खरिद, भण्डारण	२०७७ भित्र	
१७	• नगरक्षेत्र भित्रका एम्वुलेन्स र आपतकालिन प्रयोगका लागी स्थानिय गाडी हरुको सम्पर्क नं हरु नियमित अद्याबधिक गर्ने र एम्बुलेन्सलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर		समन्वय	६,६ महिनामा	
१८	• आपतकालिन अवस्थामा स्वास्थ्य र पोषण सम्वन्धि जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार सामाग्री तयार गरी राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	१०००००	तयारी , छपाइ	२०७७ पौष भित्र	
१९	• ३०० गर्भवती ,सुत्केरी आमा तथा २ वर्ष मुनिको वच्चालाइ ३ महिनालाइ पुग्ने UTRF,RUSF को मौज्दात राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था		स्वास्थ्य विभागको सहयोगमा	प्रत्येक वर्ष	
२०	• ५ वटा स्थानका लागी अस्थायी उपचार केन्द्र स्थापनाका लागी आवस्यक सामाग्री भण्डारण गर्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	खरिद ,भण्डारण	२०७७ माघ मसान्त	
२१	• दीर्घ रोगीहरुले नियमित खाने आवस्यक औषधीहरु भण्डारण गरी राख्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	खरिद ,भण्डारण	तथ्यांक का आधारमा आवस्यकता अनुसार	
२२	• प्रभावित क्षेत्रमा मनोसामाजिक मनोविमर्श सेवा प्रदान गर्न स्वास्थ्यकर्मीहरुलाइ तालिम दिने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष	
२३	• मनोसामाजिक मनोविमर्शकर्ताहरुको	नगर स्वास्थ्य शाखा,		पहिचान, संपर्क	२०७७ असार,प्रत्येक	

	फोन नं. सहितको रोष्टर तयार गन	स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर			वर्ष अद्यावधिक	
२४	• प्रभावित समुदायका महिला तथा किशोर , किशोरीहरुका लागि प्रजनन् स्वास्थ्य सेवा प्रदान तथा चेतना अभिवृद्धि गर्न सामाग्रीहरुको व्यवस्था	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	तयारी , छपाइ	२०७७ असोज भित्र	
२५	• MISP सेवा प्रवाह गर्न आवस्यक जनशक्ति तथा श्रोतको व्यवस्था	नगरपालिका, नगर स्वास्थ्य शाखा	३०००००	जनशक्ति र श्रोत व्यवस्था	आवस्यक्ता अनुसार	
२६	• स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	२०००००	तालिम ,अभिमुखिकरण	प्रत्येकवर्ष	
२७	• स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम संचार माध्यम तथा रेडियोमा प्रचारप्रसार	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर	५००००	तालिम ,अभिमुखिकरण	निरन्तर	
२८	• उच्च जोखिमयुक्त स्वास्थ्य संस्थाहरुको पहिचान र विपद पश्चात सामान्य मर्मत का लागी सामाग्रीको व्यवस्थापन	नगर स्वास्थ्य शाखा, प्राविधिक शाखा	१०००००००	तालिम ,अभिमुखिकरण	निरन्तर	
२९	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन	नगर स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर		वैठक	२०७७ कार्तिक	

तालिका ७ : शिक्षा क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडी नगरपालिका		सुरेन्द्र प्रसाद जोशी	शि. संयोजक		
२	पुर्चौडी नगरपालिका			शिक्षा समिति		
३	डिलेश्वरी मा.बि		विरेन्द्र धानुक	प्र.अ		
४	पुर्चौडी बहुमुखी क्याम्पस		विनोद भण्डारी	स. प्रमुख		
५	भुमिराज मा.बि		महेश्वरी कुवर,ऐर	शिक्षक		

२.१.६.१ शिक्षा क्षेत्रको उद्देश्य : विद्यालयमा अध्ययनरत विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी हरुको पढ्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता गरी आपत्कालीन समयमा पनि गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हो । त्यसका अतिरिक्त निम्न उद्देश्य हरु रहेका छन ।

- आपतकालिन अवस्थामा पनि बालबालिकाको शिक्षा प्रप्त गर्ने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्ने
- अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center)संचालनको लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु, किताव, कपीहरु र स्टेशनरीको व्यवस्था गर्नु
- विपदको घटना पश्चात पनि बालबालिकाको वठनपाठनलाई सुरक्षित तवरले सुचारु गर्नु
- विपदको आपतकालिन अवस्थाको सामना गर्न विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावकलाई सक्षम वनाउनु
- विधार्थीहरुलाई मनोसामाजिक मनोविमर्श सेवा प्रदान गरी मनेसामाजिक रुपमा सक्षम वनाउनु
- विद्यालयहरुमा विपद्बाट भएको भौतिक क्षतिको मर्मत तथा पुननिर्माण प्रक्रिया सुरु गर्नु

२.१.६.२ परिदृश्य : पुर्चौडीनगरपालिकाको स्वास्थ्य र शिक्षा कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा हुने शिक्षा को क्षेत्रमा ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ ।

भुकम्प :

- १० वटा विद्यालय भवन ध्वस्त
- ४ जना विद्यार्थीको मृत्यू
- ६० जना विद्यार्थी घाईते
- २जना शिक्षकको मृत्यु
- २ वटा पुस्तकालय ध्वस्त
- ५ वटा शौचालय ध्वस्त
- ३ वटा खानेपानि ध्वस्त
- १ वटा विद्यालयको आई. सि.टि. ल्याव ध्वस्त

पहिरो :

- ३ वटा विद्यालय पुरिएको
- १५० जना विद्यार्थी घाईते

- २ जनाको मृत्यु
- ५ वटा विद्यालयमा आशिंक क्षति
- ३ वटा विद्यालयको खानेपानि पाईपलाईन बन्द
- २ वटा विद्यालय जाने बाटो बन्द

वाढी :

- विद्यालय जादै गरेको १ वालकको मृत्यु
- १० जना घाईते
- २० जना वालवालिकाको किताव कापि बगाउनु

२.१.६.३ प्रतिकार्य योजना विषयगत क्षेत्र : शिक्षा

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : • १० वटा विद्यालय भवन ध्वस्त • ४ जना विद्यार्थीको मृत्यू • ६० जना विद्यार्थी घाईते • २जना शिक्षकको मृत्यु • २ वटा पुस्तकालय ध्वस्त • ५ वटा शौचालय ध्वस्त • ३ वटा खानेपानि ध्वस्त • १ वटा विद्यालयको आई. सि.टि. ल्याव ध्वस्त **पहिरो :**	• शिक्षा क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । • शिक्षा क्षेत्रको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक लिने • घाइते विधार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीललाई स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर संगको समन्वयमा प्राथमिक उपचार गर्ने • प्राथमिक उपचार पश्चात अस्पताल पठाउने • शिक्षक, कर्मचारी तथा ठुला विद्याथीहरुलाइ उद्दार कार्यमा परिचालन गर्ने • घटना स्थलमा पुगी क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गर्ने जस्तै कति विधालय आंशिक वा पूर्ण क्षति भयो, कति विधार्थी घाइते या मृत्यु भयो आदि • क्षति वारे सुचना,समन्वय तथा खोज उद्दार समिति संग समन्वय गर्ने • केही समय विद्यालय वन्द गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**२४ घंटा भित्र**
	• प्रारम्भिक सर्वेक्षणका आधारमा प्रतिवेदन तथा कार्य योजना तयार पार्ने • अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) निर्माण का लागी स्थान छनोट गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु	**४८ घंटाभित्र**

• ३ वटा विद्यालय पुरिएको				संघसंस्था, संचार माध्यम	
• १५० जना विद्यार्थी घाईते • २ जनाको मृत्यु • ५ वटा विद्यालयमा आशिंक क्षति • ३ वटा विद्यालयको खानेपानि पाईपलाईन बन्द	• अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) निर्माण सुरु गर्ने • विद्यार्थीहरूलाई पाठ्य पुस्तक, पोशाक, शैक्षिक तथा खेलकुद सामग्री को व्यवस्थापन गर्ने • वालवालिकालाई विद्याालय आउन प्रेरित गरी ल्याउने वातावरण तयार गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**७२ घंटा भित्र**
• २ वटा विद्यालय जाने बाटो बन्द **वाढी :** • विद्यालय जादै गरेको १ वालकको मृत्यु • १० जना घाईते • २० जना वालवालिकाको किताव कापि बगाउनु	• अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) निमार्ण सम्पन्न गरी खानेपानी, शौचालयको व्यवस्था गर्ने, यी संरचना निर्माण गर्दा अपांग मैत्री, महिला मैत्री संरचना तयार गर्ने • शिक्षकहरुलाई तालिम दिने र शिक्षकको व्यवस्था गर्ने • मनेसामाजिक असर परेका विद्यार्थीलाइ मनेसामाजिक मनोविमर्श प्रदान गर्ने • शुरुका दिनमा वालवालिकाको भयलाई कम गर्न मनोरंजनात्मक र खेलकुद जस्ता कार्यक्रम संचालन गने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ हप्ताभित्र**
	• विद्यार्थीहरूलाई पाठ्य पुस्तक, पोशाक, शैक्षिक तथा खेलकुद सामग्री वितरण गर्ने • अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) मा पठनपाठन सुरुगर्ने • अस्थायी सिकाई केन्द्रमा दिवा खाजा वितरण गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु	**१५दिनभित्र**

	• कलस्टरको वैठक वसी प्रगति समिक्षा गर्ने • भत्किएका तथा नस्टभएका संरचना र सामाग्री हटाउने, व्यवस्थापन गर्ने • वितरण गरिएका शैक्षिक सामाग्री को उपलव्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने			संघसंस्था, संचार माध्यम	
	• अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) मा पठनपाठनलाइ निरन्तरता दिने • आवस्यक थप सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने • सामान्य मर्मत गरेर सञ्चालन गर्न सकिने विद्यालयहरु सञ्चालन गर्ने • वितरण गरिएका शैक्षिक सामाग्री को उपलव्धता प्रयोग र पठनपाठन तथा विद्यालय सन्चालनको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ महिनभित्र**
	• अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) मा पठनपाठनलाइ निरन्तरता दिने • गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्ने • हालसम्मको समग्र प्रतिकार्यको समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित निकायमा पठाउने • क्षति भएका विद्यालय पुर्ननिर्माण को प्रक्रिया अगाडी वढाउने • अनुगमन गर्ने	शिक्षा कलस्टर	नगरपालिका शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

२.१.६.४ पूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : **शिक्षा**

क्र.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	• शिक्षा क्लष्टरको वैठक सामान्यतया प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	शिक्षा कलस्टर	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ कार्यालय, संघ र प्रदेश सरकार युनिसेफ,रेडक्रस,निजि विद्यालयहरु संघसंस्था, संचार माध्यम
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	शिक्षा कलस्टर		वैठक	३,३ कहिनामा	
३	• विपद्को उच्च जोखिममा रहेका विद्यालयहरुको नक्साङ्कन गर्ने	शिक्षा शाखा,विद्यालयहरु नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	१०००००	विधिको प्रयोग,छलफल	प्रत्येक वर्ष	
४	• शिक्षाको क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्था संग समन्वय,संजालिकरण तथा सहयोग हुनसक्ने श्रोत तथा सामाग्रीहरुको उपलव्धताको सुनिश्चितता गर्नै	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा		समन्वय ,वैठक	३,३ महिनामा	
५	• प्रत्येक विद्यालयहरुमा १ वाकसका दरले प्राथमिक उपचारका सामाग्रीहरुको व्यवस्था गर्ने	नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति , शिक्षा कलस्टर	२०००००	खरिद तथा निकासा	२०७७ असार	
६	• शिक्षक विद्यार्थी हरुलाइ प्राथमिक उपचार सम्वन्धि तालिम दिने	नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति , रेडक्रस	१०००००	तालिम	२०७७ असार,प्रत्येक वर्ष	

७	• दक्ष मनोसामाजिक मनोविमर्शकर्ताहरको सुर्ची तथा सम्पर्क नं. राख्ने र अद्यावधिक गर्ने	शिक्षा कलस्टर		सम्पर्क,सुचि निर्माण	प्रत्येक ६,६ महिना	
८	• शिक्षकहरुका लागि मनोसामाजिक मनोविमर्श तालिम	शिक्षा कलस्टर	५०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष	
९	• विपद्को समयमा सर्म्पक गर्न सवै सम्वन्धित कार्यालयहरुको फोन नं र सर्म्पक व्यक्तिको फोन नं संकलन गरी राख्ने,अद्यावधिक गर्ने	शिक्षा कलस्टर		सुचि निर्माण	प्रत्येक ६,६ महिनामा	
१०	• प्रत्येक विद्यालयहरुमा शैक्षिक सामाग्रीहरु जस्तै २० सेट इसिडी किट, स्टुडेन्ट किट, १०० सेट किताव ,कापी, कलम, पेन्सिल इरेजरहरु पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा	५०००००	खरिद ,भण्डारण	प्रत्येक वर्ष २०७७ चेत्र	
११	• अस्थायी सिकाई केन्द्रमा दिवा खाजा व्यवस्थापनका लागी व्यवस्था गर्ने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा	५०००००	खरिद,भण्डारण,पसल संग सम्झौता	प्रत्येक वर्ष २०७७ चेत्र	
१२	• ५ वटा अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) का लागी आवस्यक पर्ने सामाग्री पोल, त्रिपाल टेन्ट कारपेट वोर्ड आदी खरिद गरि भण्डारण गर्ने भण्डारण गर्ने	नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा	१५०००००	खरिद ,भण्डारण	मनसुन पुर्व	
१३	• ११ वटा अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) उपलव्ध गराउने संघसंस्था संग समन्वय गर्ने र उपलव्धताको सुनिश्चितता गर्नै	नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा	३००००००	समन्वय	मनसुन पुर्व	
१४	• अस्थायी विद्यालय (Temporary	नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु	५०००००	समन्वय	मनसुन पुर्व	

	Learning Center) मा छात्रछात्रा,अपांग मैत्री, खानेपानी, शौचालयको व्यवस्था गर्न सामाग्री भण्डारण	उत्थानशील समिति, शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा				
१५	• त्रिपाल, गैटी, वेल्चा,कोदाली तसला टोकरी ,Heating Plate,Hexablade, आदि सामाग्री प्रत्येक विद्यालयमा भण्डारण गरी राख्ने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा	३०००००	खरिद,भण्डारण	२०७७ चैत्र	
१६	• दक्ष ज्यामी,तथा प्राविधिकहरुको नाम र संपर्क नं. राख्ने , अद्यावधिक गर्ने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा,वडा कार्यालय		पहिचान,सम्पर्क रसुचि निर्माण	प्रत्येक वर्ष	
१७	• शिक्षकहरुलाई आपतकालिन अवस्थामा गरीने कार्य वारे तालिम दिने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा,वडा कार्यालय	५०००००	तालिम	२०७७ मंसिर	
१८	• मा.वि. तहका विद्यालयका वालवालिका लाई खोजतथा उद्धारको तालिम संचालन गर्ने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा,वडा कार्यालय	२०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष मनसुन पुर्व	
१९	• विद्याालयहरुमा वर्षको २ पटक विद्यार्थी हरुलाइ कृतिम घटना अभ्यास र विपदको समयमा वच्ने उपाय वारे तालिम दिने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा,वडा कार्यालय,रेडक्रस	३०००००	तालिम	६,६ महिनामा	
२०	• जुनियर रेडक्रस सर्कल लाइ सकृय र क्षमता वृद्धि गर्नै	विद्यालय,रेडक्रस	२०००००	तालिम	वर्षको १ पटक	
२१	• विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शि.अ.संघ तथा लाई विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	शिक्षा कलस्टर, नगर शिक्षा शाखा,वडा कार्यालय,रेडक्रस	४०००००	तालिम	वर्षको १ पटक	
२२	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन	शिक्षा कलस्टर,		प्रत्येक वर्ष	प्रत्येक वर्ष	

तालिका ८ : संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा क्षेत्र

क.सं.	कार्यालय /संस्थाको नाम	ठेगाना	सर्म्पक व्यक्तिको नाम	पद	फोन नम्बर	मोबाइल नम्बर
१	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चोडी	जानकी वम,ऐर	नगर उपप्रमुख		
२	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चोडी	राजेन्द्र धानुक	खरिदार		
३	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चोडी	धन शिह वडाल	प्र.सा.नि		
४	पुर्चौडीनगरपालिका	हाट,पुर्चोडी	हरिश धामी	एम.अइ.एस		
४						

२.१.७.१ संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको उद्देश्य : महिला, वालवालिका, किशोर किशोरी,अपाङ्गता, अशक्त जेष्ठ नागरिकलगायत जोखिममा पर्न सक्ने समूहलाई हुनसक्ने हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभाव र हेलावाट संरक्षण र सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभुति गराउनु यस कलस्टरको मुख्य उद्देश्य रहेको छ । त्यसैगरी अन्य उद्देश्यहरु निम्न रहेका छन ।

- जोखिममा परेका महिला, वालवालिका, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिक लाइ सेवा प्रदान तथा व्यवस्थापन गर्नु
- आपत्कालिन परिस्थितीबाट उत्पन्न हिंसा, उत्पीडन, शोषण, दुर्व्यबहार तथा हेलाका जोखिमहरू वाट प्रभाबित मानिसहरूको संरक्षण गरी अल्पकालिन पुर्नस्गापना केन्द्रमा लैजानु
- यौन दुर्व्यबहार तथा हिंसाका बिरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिबेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी सुरक्षित गराउनु
- अप्ठेरोमा परेकाहरुलाइ सिफारीस प्रणली अन्तरगत सिफारिस गरी सहयोग पुऱ्याउनु
- बालबालिका, महिला, अपांगता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकहरु लाई खानपान,ओषधिउपचार,सुरक्षित आश्रय आदीका लागी सम्वन्धित कलस्टर संग समन्वय गरी उपलव्ध गराउनु
- मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेका वालवालिका, किशोर,किशोरी,गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिककलाई मनोसामाजिक मनोविमर्श प्रदान गर्नु
- विछोडिएका हरुकोआफन्तको खोजी गर्ने र पारिवारीक पुनर्मिलन गराउनु

२.१.७.२ परिदृश्य : पुर्चौडीनगरपालिकाको स्वास्थ्य र संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टरले यस नगर क्षेत्रमा संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा हुने शिक्षा को क्षेत्रमा ३ वटा प्रकोपले गर्ने क्षतिको परिदृश्य निर्माण गरीएको छ ।

भुकम्प :

- ३ बालक र २ बालिका को मृत्यु ।
- २० बालबालिका अनाथ भए ।
- १२ महिला अपांग भए ।
- ५ किशोरी यौनशोषणमा परे ।
- ८ ज्येष्ठ नागरिक को मृत्यु ।
- अनाथ तथा अपाङ्गहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि,
- ४० जनामा सम्भावित मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेको
- यौन शोषण हिंसा, दुर्व्यावहार, भेदभाव, असुरक्षा वढ्ने
- विशेषगरी वृद्ध वृद्धा, अपांग, महिला र बालबालिकाहरु विपद्बाट बढि प्रभावित रहेको अवस्था,

पहिरो :

- दुई जना पहिरोमा परे ।
- तीन घर पुरिए ।
- एक अपांग भए ।
- पहिरोमा पुरिएर श्रीमान् बित्दा एक महिला बिधवा भइन् ।
- सामाजिक, आर्थिकरुपले कमजोर पछाडी पारिएका वर्गहरु मा भएका पीडितहरुलाइ बस्ने, खाने समस्या

वाढी :

- एक बालक बाढीमा बग्यो ।
- दुई परिवार घरवारविहिन भए ।
- बाढीमा बढेर एक अपांग भए ।
- अनाथ तथा अपाङ्गहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि,
- १० जनामासम्भावित मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर
- यौन शोषण हिंसा, दुर्व्यावहार, भेदभाव, असुरक्षा वढ्ने
- वृद्धवृद्धा,एकल महिलाकालागि स्याहारसुसार, बस्ने, खाने तथा अपाङ्गहरुको लागि हेरचाह, खाने, लाउने कुराहरुमा समस्या,

२.१.७.३ प्रतिकार्य योजना विषयगतक्षेत्र : **संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा**

विपद्का् संभवितअवस्था	विपद् प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
भुकम्प : • ३ बालक र २ बालिका को मृत्यु । • २० बालबालिका अनाथ भए । • १२ महिला अपांग भए । • ५ किशोरी यौनशोषणमा परे । • ८ ज्येष्ठ नागरिक को मृत्यु । • अनाथ तथा अपाङ्गहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि, • ४० जनामा सम्भावित मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेको • यौन शोषण हिंसा, दुर्व्यावहार, भेदभाव, असुरक्षा वढ्ने • विशेषगरी वृद्ध वृद्धा, अपांग, महिला र बालबालिकाहरु	• संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा क्लष्टरको आकस्मिक वैठक वस्ने र जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । • प्रभावित गर्भवती, सुत्केरी, वालवालिका, जेष्ठनागरिक, अपांगताभएका व्यक्तिहरुको प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गर्ने • विपद्मा परेका वालवालिका, गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकको खोज,उद्धारको लागि समन्वय,खोज,उद्दार र सुचना तथा सञ्चार कलस्टर र सुरक्षा निकाय संग समन्वय गर्ने • घाइते वालवालिका, गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकको उपचारका लागी स्वास्थ्य तथ पोषण कलस्टर संग समन्वय गर्ने • सिकिस्त घाइतेलाई अस्पतालमा पुऱ्याउन सहयोग गर्ने । • विपद्मा परेका वालवालिका, गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकहरुलाइ गैरखाद्य तथा आश्रयस्थल कलस्टरको सहयोगमा सुरक्षित स्थल तिर लैजाने • खाद्य तथा कृषि कलस्टर संगको	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	**२४ घंटा भित्र**

विपद्बाट बढि प्रभावित रहेको अवस्था, **पहिरो :** ● दुई जना पहिरोमा परे । ● तीन घर पुरिए । ● एक अपांग भए । ● पहिरोमा पुरिएर श्रीमान् बित्दा एक महिला बिधवा भइन् । ● सामाजिक, आर्थिकरुपले कमजोर पछाडी पारिएका वर्गहरु मा भएका पीडितहरुलाइ बस्ने, खाने समस्या **वाढी :** ● एक बालक बाढीमा बग्यो । ● दुई परिवार घरवारविहिन भए । ● बाढीमा बढेर एक अपांग भए । ● अनाथ तथा	समन्वयमा तयारी खाना ,पानी वितरण गर्ने ● स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर संगको समन्वयमा गर्भवती ,सुत्केरी आमा तथा २ वर्ष मुनिको वच्चालाइ RUTF,RUSF दिन सहयोग गर्ने				
	● स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टर संगको समन्वयमा ६ महिनादेखि ५ वर्ष मुनीका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाना जस्तै विस्कुट, लिटो, दुध वितरणमा सहयोग गर्ने ● गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गने ● वाल संरक्षण समिति,निगरानीसमुह,लैंगीक हिंसा विरुद्धको समिति आमा समुह,वालक्लव,युवाक्लव,महिला समुह,महिला सहकारी तथा नगरमा भएका अन्य संजालहरुलाइ विपद प्रतिकार्यका लागी परिचालन ● मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेका वालवालिका, किशोर,किशोरी,गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिककलाई मनोसामाजिक मनेविमर्श दिने, तालिम प्राप्त मनोविमर्शकर्ता समक्ष सिफारिश गर्ने । ● पिडित र प्रभावितहरुको संरक्षणको जिम्मा	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	**४८ घंटाभित्र**

अपाङ्गहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि, • १० जनामासम्भावित मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर • यौन शोषण हिंसा, दुर्व्यावहार, भेदभाव, असुरक्षा वढ्ने • वृद्धवृद्धा,एकल महिलाकालागि स्याहारसुसार, बस्ने, खाने तथा अपाङ्गहरुको लागि हेरचाह, खाने, लाउने कुराहरुमा समस्या, :	लिने • संरक्षण र सुरक्षाको उच्च जोखिममा रहेका वालवालिका,महिला,किशोरीलाइ पुर्नस्थापना गृह वा प्रहरीको महिला वालवालिका सेल मा पठाउने । • आफन्तको खोजी गर्ने र पारिवारीक पुनर्मिलन गराउने • वितरण गरिएका राहत सामाग्री को लक्षित वर्गग सम्मको उपलब्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्न समन्वय गर्ने •				
	• प्रभावित अपांगता भएकाहरुलाइ सहायक सामग्री उपलब्ध गराउने • हिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना जगाउने • हिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण हुन नदिन निगरानी समुह परिचालन गर्ने • प्रहरी को समन्वयमा निगरानी राख्ने • प्रभावित परिवारको लागि डिग्नीटी किट वितरण गर्ने • वितरण गरिएका राहत सामाग्री को लक्षित वर्गग सम्मको उपलब्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्न समन्वय लाइ निरन्तरता • प्रभावित क्षेत्रमा लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	**७२ घंटा भित्र**

	कार्यक्रम सञ्चालन • लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रमसंचार माध्यम तथा रेडियोमा प्रचारप्रसार • मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेका वालवालिका, किशोर,किशोरी,गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिककलाई मनोसामाजिक मनोविमर्श लाइ निरन्तरता				
	• स्वास्थ्य तथा पोषण कलस्टरको समन्वयमा नवजातशिशु, सुत्केरी आमा, गर्भवती, महिनावारी हुने महिला, नियमित औषधि सेवन गर्नुपर्ने अबस्थाका वृद्धवृद्धा.हरुलाई आबश्यक ओषधि वितरणमा सहयोग गर्ने • अल्पकालिन अस्थायी सेवा तथा परामर्श केन्द्रहरुको स्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने • वितरण गरिएका राहत सामाग्री को लक्षित वर्ग सम्मको उपलव्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्न समन्वय लाइ निरन्तरता दिने • प्रभावित क्षेत्रमा लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन • मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेका वालवालिका, किशोर,किशोरी,गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिककलाई	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	**१ हप्ताभित्र**

	मनोसामाजिक मनोविमर्श लाइ निरन्तरता				
	• वितरण गरिएका राहत सामाग्री को लक्षित वर्ग सम्मको उपलब्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्न समन्वय लाइ निरन्तरता दिने • हिंसा र शोषणमा परेका महिलालाइ कानुनी सहायता प्रदान गर्ने • प्रभावित परिवारका बालबालिका,महिला, जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई नगद हस्तान्तरण गर्ने • मानसिक आघात (trauma) तथा मनोवैज्ञानिक असर परेका वालवालिका, किशोर,किशोरी,गर्भवती, सुत्केरी, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिककलाई मनोसामाजिक मनोविमर्श लाइ निरन्तरता • अस्थायी आश्रयस्थलमा लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन • पुर्नस्थापना गृह वा प्रहरीको महिला वालवालिका सेल रहेका लाइ पारिवारिक पुनर्मिलन,	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	**१५दिनभित्र**
	• वितरण गरिएका राहत सामाग्री को लक्षित वर्ग सम्मको उपलब्धता प्रयोग र अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अपुग सामाग्रीको व्यवस्था गर्न समन्वय लाइ निरन्तरता • जन्म,मृत्यु बिधवा दर्ता गर्न सिफारिश गर्ने	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति,	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला	**१ महिनभित्र**

	• किशोरी र एकल महिलाहरुलाई आयआर्जन सम्बन्धी तालिम दिने • प्रभावित क्षेत्रमा लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन • प्रभावितहरुलाइ पारिवारिक पुनर्मिलन, पुनर्स्थापना लाइ निरन्तरता			संजाल,अपांग संजाल सेफ हाउस	
	• पीडित तथा प्रभावितहरुलाई व्यवसायमूलक तालिम सञ्चालन गरि आयआर्जनका व्यावसायमा संलग्न गराउने • प्रभावित क्षेत्रमा लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन • विपदवाट अपांगता भएकाहरुलाइ परिचयपत्र वितरणका लागी सिफारीस	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	नगरपालिका, नगरपालिका महिला वालवालिका शाखा,पंजिकरण शाखा, नगर तथा वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, कृषि,पशु शाखा	जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल संघसंस्था	**१ देखि ३ महिनाभित्र**

२.१.७.४ पूर्वतयारी का क्रियाकलापहरु विषयगत क्षेत्र : संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा

क्र.स	प्राथमिकताप्राप्तपूर्वतयारीकाक्रियाकलापहरु	मुख्यजिम्मेवारी	वजेट	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (सामानखरिद, ढुवानी, भण्डारण, वैठक, तालिमआदि	समयअवधि	श्रोत र सहयोग का लागी वाह्य सहयोगी
१	• संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा	संरक्षण र सामाजिक	३००००	वैठक	३,३ कहिनामा	संघ,प्रदेश सरकार,जिल्ला

	क्लष्टरको वैठक सामान्यतया प्रत्येक ३, ३ महिनामा वस्ने	सुरक्षा कलस्टर				प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,जिल्लाअस्पताल युनिसेफ, यूएन्एफ्पिए महिला अधिकार मञ्च,महिला संजाल,अपांग संजाल संघसंस्था
२	• समितिका सदस्यहरुको नाम र फोन राख्ने, सदस्यको जिम्मेवारी बाडफाड गर्ने,	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर		वैठक	३,३ कहिनामा	
३	• महिला, वालवालिका,, फरक क्षमता भएकाहरुका लागि मनोसामाजिक परामर्श दिन सक्ने दक्ष जनशक्ति तयार गरी सुचि निर्माण	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	तलिम,सम्पर्क,सुचि निर्माण	प्रत्येक वर्ष	
४	• संरक्षण र सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्था संग समन्वय,संजालिकरण तथा सहयोग हुनसक्ने श्रोत तथा सामाग्रीहरुको उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने	सामाजिक शाखा संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर		समन्वय ,वैठक	३,३ महिनामा	
५	• आपतकालका लागी कारिब १०० जना तथा गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा को भण्डारण वा व्यवस्थापन	सामाजिक शाखा संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	खरिद, भण्डारण,पसल संग संझौता	२०७७ असोज	
६	• ५० जना अपांगता भएका व्यक्तिहरुकालागी सहायक सामाग्री खरिद तथा भण्डारणव वा सहयोगको सुनिश्चितता	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२५००००	खरिद, पसल संग संझौता	२०७७ भदौ	
७	• २०० थान डिग्निटी किट संकलन र भण्डारण	सामाजिक शाखा संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर,युएनएफपिए		युएनएफपिएको सहयोग	२०७७ भदौ	
८	• विपदको वेला हिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण हुन नदिन निगरानी	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक	२०००००	समुह गठन, तालिम	२०७७ जेठ, प्रत्यैक वर्ष	

	समुह गठन तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	सुरक्षा कलस्टर				
९	• वाल संरक्षण समिति,निगरानीसमुह,लैंगीक हिंसा विरुद्धको समिति आमा समुह,वालक्लव,युवाक्लव,महिला समुह,महिला सहकारी तथा नगरमा भएका अन्य संजालहरु को गठन पुर्नगठन र क्षमता अभिवृद्धि	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	समुह गठन, तालिम	२०७७ भित्र	
१०	• अल्पकालिन अस्थायी सेवा तथा परामर्श केन्द्रहरुको स्थापना क लागी सामग्री व्यवस्था तथा जनशक्ति व्यवस्थापन	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	खरिद,भण्डतरण, तालिम	२०७७ असार	
११	• बालअधिकार संरक्षण सम्बन्धमा सरो कारवालाहरू लाई तालिम	सामाजिक शाखा, संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	, तालिम	वर्षमा एकपटक	
१२	• संरक्षण,समन्वय,: पुनःस्थापना कानूनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवा आदिकालागी सिफारिस प्रणलि ((Refaral System) स्थापना	सामाजिक शाखा	१०००००	सयंन्त्र स्थापना	२०७७ भित्र	
१३	• मानविय कार्यमा संलग्न संघसंस्थाहरु व्यक्तिहरुकालागि आचार संहिता निर्माण र अभिमुखिकरण	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	१०००००	कलस्टरहरुको वैठक	२०७७ जेठ	
१४	• लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध जनचेतना जगाउने सामाग्री को व्यवस्थापन	सामाजिक शाखा	१०००००	तयारी,छपाइ	२०७७ भित्र	
१५	• लैंगीकहिंसा, वेचविखन, यौन दुर्व्यवहार, शोषण विरुद्ध सचेतना	सामाजिक शाखा	२००००	सन्देश प्रशारण	निरन्तर	

	कार्यक्रम संचार माध्यम तथा रेडियोमा प्रचारप्रसार					
१६	• अल्पकालिन पुर्नस्थापना केन्द्रको स्थापना	सामाजिक शाखा	३०००००	स्थापना	२०७७ भित्र	
१७	• प्रतिरक्षात्मक तालिम सञ्चालन	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर	२०००००	तालिम	प्रत्येक वर्ष	
१८	• नगदहस्तान्तरणको लागि नगरंपालिकाभित्र रहेका वैंकमा संकटासन्नवर्ग (महिला, जेष्ठनागरिक, अपांगताभएका व्यक्ति र ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाहरुको अभिभावकको खाता खोल्ने व्यवस्था गर्ने	सामाजिक शाखा	१०००००	अभिमुखिकरण	प्रत्येक वर्ष	
१९	• पीडित तथा प्रभावितहरुलाई व्यवसायमूलक तालिम सञ्चालन गरि आयआर्जनका व्यावसायमा संलग्न गराउन श्रोत को व्यवस्था	नगरपालिका का सम्वन्धित शाखा	१००००००	तलिम , अनुदान	विपद पश्चात	
२०	• अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन	संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा कलस्टर		प्रत्येक वर्ष	प्रत्येक वर्ष	

परिच्छेद ३ : व्यवस्थापन

३.१ श्रोत साधनको आंकलन :निकायगतश्रोत साधनको अवस्था र आवश्यक पर्ने श्रोत साधनआंकलन र आवश्यक पर्ने नगद र आर्थिक श्रोत उपलव्धहुने विधि (क्लष्टर अुनसार)

क्षेत्रगत प्रस्तावित अनुमानित बजेट

क्र.सं	विषयगत क्षेत्र	जम्मा अनुमानित बजेट	उपलब्ध श्रोत (सामग्रीगत+नगद)	नपुग (आवश्यक) बजेट
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				

नोटः यहा उल्लेखित अनुमानित वाट नगरपलिकाले व्यवस्थापन गर्नेछ। व्यवस्थापन गर्दा आफ्नो श्रोतले नपुग्ने रकम वा सामाग्री संघ र प्रदेश सरकार,विकास साझेदार,संघसंस्थाको समन्वयमा प्राप्त गर्नेछ। यस योजनामा श्रोत र सामग्रीको वजेट सहित उललेख गरिएतापनि यसरी प्राप्तहुने सहयोग नगद तथा जिन्सि दुवै हुन सक्नेछ।

३.२ समन्वय र सहकार्य

खोज उद्दार का लागी सामाग्रीको विवरण
इलाका प्रशासन कार्यालय पुर्चौडी

क्र.स	सामाग्री को नाम	परिमाण/रकम	भण्डारण रहेको स्थल	मागगरेपछि प्राप्तहुने समयावधि	कैफियत
१	पिक				
२	सावेल				
३	क्यारविना				
४	लाइफ ज्याकेट				
५	हेल्मेट				
६	स्ट्रेचर				
७	मेडिकल फस्ट एड वक्स				
८	वेल्चा				
९	फायर एक्स्युग्सर				
१०	फायर सुट				
११	फायर संकलन काटा/फरुवा				
१२	वुट				
१३	वन्चरो				
१४	ऱ्याक हु				
१५	प्लास्टिक वाल्टिन				
१६	अल्मोनियम भऱ्याङ				

१७	टेन्ट ,पाल,पाटपुर्जा				
१८	टेन्ट ,पाल,विमचोवा				
१९	गल				
२०	डोरी				
२१	टर्चलाइट				
२२	ट्युव				
२३	म्याट्रेस				
२४	हसिया				
२५	वाक्सा				
२६	प्लास्टिक हेल्मेट				
२७	छाता				
२८	हेडल्याम्प				
२९	घन				
३०	त्रिपाल				
३१	कम्वल				
३२	पि–फोर्म				
३३	प्लास्टिक सिट				
३४	पोलिथिन डोरी				
३५	एल.एम.टि. रोल				
३६	ग्याविन जालि				
३७	रेनकोट				
३८	फायर रोप ल्याडर				
३८	ड्रिलिङ मेसिन				
३९	नाइलन रोप				
४०	मास्क				
४१	ह्वीस्टल				
४२	वायर कटर				
४३	पिक एक्स				
४४	प्रे–वार				
४५	क्रोवार ५ फीट २० मि.मि				
४६	ट्रङ्क -स्टिल वक्स)				
४७	ह्याण्ड माइक				
४८	काठ काट्ने मेसिन				

इलाका प्रहरी कार्यालय पुर्चौडी

क.स	सामाग्री को नाम	परिमाण /रकम	भण्डारण रहेको स्थल	मागगरेपछि प्राप्तहुने समयावधि	कैफियत
१	लाइफ ज्याकेट (स्विमिङ)				
२	क्याराविना				

३	वन्जी				
४	पुल्ली				
५	एसेण्डर				
६	डिसेन्डर				
७	क्लाइनिङ रोप				
८	रवर ट्युव				
९	फायर वुट				
१०	फायर सुट				
११	लाइट				
१२	आगलागी नियन्त्रणमा प्रयोगहुने पानीको वोटल				
१३	लेदरको पंन्जा				
१४	हेल्मेट				
१५	फायर संकलन काटा/फरुवा				
१६	स्विटर				
१७	वन्चरो				
१८	सावेल				
१९	पिक				
२०	ग्याक हु				
२१	ग्याक				
२२	प्लास्टिक वाल्टिन				
२३	अल्मुनियम भऱ्याङ				
२४	रिभर क्रसिङ्ग रोप				
२५	फायर एक्सटिङ्ग ग्विसर ६ लि.				
२६	हारनेस				
२७	ठुलो पाल				
२८	त्रिपाल निलो				
२९	ग्ल				
३०	स्ट्रेचर				

३.३ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

३.४ योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन, प्रतिवेदन र सिकाइ

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन भए नभएको सम्वन्धमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण र मुल्याङ्कन नगर पालिका को अनुगमन समिति आफै, सम्बन्धित वडा कार्यालय साथै आवश्यकता अनुसार अलग्गै अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको गठन गरिने छ। साथै विषयगत क्षेत्र र जिम्मेवार तहबाट पूर्व तयारी, विपद्का समयमा निर्धारित प्रतिकार्य योजना अनुरुप हुन सकेको वा नसकेको विषयमा नियमित रूपमा अनुगमन गरिने छ। प्रतिकार्यका लागि गठित बिषयगत अगुवाहरुले आपनो क्षेत्रको प्रगति र खाडलको प्रतिवेदन "नगर विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समिति" मा पेश गर्ने छन। "नगर विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समिति" ले संघ र प्रदेश सरकार मा पठाउने छ भने सरोकारवालाहरुलाइ जानकारी र समन्वय का लागी पठाउने छ। यसरी प्रतिवेदन ले औंल्याएका सिकाइ का आधारहरु योजनाको समिक्षा र अद्यावधिक गर्ने कार्यमा सहयोगी हुनेछन।

३.५ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिक

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र समीक्षा र अद्यावधिक वार्षिक रुपमा जेठ मसान्त भित्र गरीने छ । त्यसैगरी कुनेपनि विपदका घटना को प्रतिकार्य गरिसके पछि पनि समिक्षा गरिने छ । हरेक विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो क्षेत्रको विस्तृत समिक्षा गरी प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गर्ने छन् । यसका अतिरिक्त समिक्षा र अद्यावधिक को प्रक्रियामा संघ र प्रदेश सरकार वाट प्रदान गरिने निर्देशन र मार्गदर्शन लाइ पनि समावेश गरिने छ ।

अनुसूची १. प्रकोपको आधारमा वडागत जोखिमको सुचना संकलन

सम्भावित प्रकोप	वडा नं.	समुदाय	जोखिममा पर्न सक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्न सक्ने जनसंख्या	जोखिममा पर्न सक्ने जमिन	जोखिममा पर्न सक्ने वालवालिका	जोखिममा पर्न सक्ने विद्यालय	वालवालिकालाइ विद्यालय जादा आउदा हुने जोखिम	जोखिममा पर्न सक्ने स्वास्थ्य संरचना	जोखिममा पर्न सक्ने खानेपानी संरचना	जोखिममा पर्न सक्ने व्यावसाय	जोखिममा पर्न सक्ने सिंचाई संरचना	अन्य
पहिरो	१	आफला,भकुडा, पारीखेत,गर्स्या,वुदाडा	२०	१२०	७५ रोपनि	६०		वाटो वन्द		३ वटा खानेपानी आयोजना		४ वटा कुलो	२०० मी. वाटो
	२	कोला, बिश्मला, बनतोलि, नुवाघर, जर्शु, बोरी गाउ, कन्यासि, ल्याटी, भैरुवन, गैरीखर्क	१५५	९३०	४०० रोपनि	४५०	महेश्वरी, पंचदेव र ज्ञानबाटीका गरी ३ वटा			६ वटा ईन्टेक, ६ वटा टयांकी, ३० वटा धारा, १००० मी पाईप	४ घंट,	४०० मी पक्कि कुलो, ६०० मी पक्कि कुलो	१ वटा पुल
	३	कोटल्का, अन्टापु,तेलेसैन, खततोला ,न्वाला	१५४	९२४	८३० रोपनि	४६२	न्वादेउ प्रा.वि.,विनेश्वर मा.वि, दलित जनचेतना प्रा.बि	बाटो बन्दहुने, ढुंगा खसेर चोटपटक लाग्ने	स्वास्थ्य चौकि १, बर्थिंग सेन्टर २	मुहान ९, १ टयांकि, ५ चेम्बर, ६० मी पाईप	पसल ७, घट्ट २, आरन ४ वटा, मिल १	२५० मि. पक्कि र ६०० मि कच्चि	२५० मी गोरेटो बाटो, मन्दिर ३
	४	भटना, खुतुडी, ओखाडानि,	११०	५५०	१२५	३३०		बाटो बन्द	शिवाबु	३ वटा खानेपानि		४ वटा	

		ठुलाईजर, सोतिकाईजर			रोपनि				बर्थींग सेन्टर	आयोजना		सिचाई कुलो	
	५	काटै मल्लागाउँ,सल्लेल गाउँ,खोलिगाउँ,दानड ा,सलकाटे,औसडा,दह तलि,जागरीगाउँ,ढुङ, गल्लेख, चजाले ,खाड,प्रक्योडा,न्याय गौडा	५०	२५०	१२५ रोपनि	१५०	भुमिराज मा.वि. गहताड, अमरज्यो ती प्रा.वि	वाटो वन्द, ढुगाले चोट लाग्ने	सुनजुनी ,खालिडाडा वर्थिङ सेन्टर २ वटा	९ वटा खा.पा. आयोजना	४ वटा खुद्रा पसल, १ वटा सहमारी	१५ वटा सिंचाइ कुलो	२०० मी. सडक
	६	रपना, खडायत, रुईएनि, धारडी, त्रिकालि, कुयलीगाउ, नैना, मनकालि, करुलढुंगा, दुधिलापानि	१५०	९००	४०० रोपनि	४५०	२ (त्रिकाले र देउनाड)	आउदा जादा समस्या		१५ ईन्टेक र मूहान, १०० मी पाईप	३ पशल, २० घंट	२०० मी कच्चि कुलो	भुमिराजको सडक सबैतिर जाने, श्रीभान देखि हाटको सडक, १ उर्जाघर
	७	सतगाड,काफलि,काल ापानी,रेला,दलितटोल, अवस्थि गाउँ,दर्नखोला,छाना, गोदा,जोगीडाडा	१८०	१०८०	५०४ रोपनि	५४०	३ वटा	वाटो वन्द	१ वटा वर्थिङ सेन्टर	६ वटा खा.पा. आयोजना	२ वटा घट्ट	२ वटा पक्कि कुलो ३ वटा कच्चिकुलो	पावर हाउस
	८	लामुनी,डव्वुर,टुणेत,प्रे ल्तडि,कसलेत,कुलाली ,चिमडा,टागडा,सल्ला सेरी,रिठाखोला,धुपाडि खोला,कोटाखोला,चिन	१३१	७८६	१७०० रोपनि	२६१	२ वटा विद्यालय		१ वटा वर्थिङ सेन्टर	७ वटा भम्का ,स्याउलेभा डी सिकुरी,तुसा	६ वटा पसल	पक्कि कुलो ४०० मिटर,कच्चि कुलो ९०० मिटर	७०० मिटर सडक

		ाडखोला,ववुन्धारा								रपानी,चौसाल,जाँजर,खा.पा.आयोजना (४०००० लि. को १ ट्याङकी,५वटा इन्टेक,३वटा ट्याङकि)			
	९	लिमरी,डाडाखाली,वगौरा,धारी,खोलि,गर्वजल,देशारी	१६०	९६०	५६०	४८०	१ वटा विद्यालय			४ वटा मुहान, २ वटा आर.भी.टी, ५९० मी. पाइप	२ वटा घट्ट,१५ वटा पसल ,१ वटा वाखा फर्म	६ वटा सिंचाइ कुलो	
	१०	पनलकटे,महरगाउ,डाडापाताल,ढल्लेनी,विचखल्ला,मौरल्ला,गढी लेख ग्वानी	६५	३९०	२२० रोपनी	१३०	२वटा			६ वटा मुहान २५० मी. पाइप	१ वटा घट्ट	३६० मी. पक्कि कुलो	
वाढी	१	हाट,दाडिमपाटा,कोपीखेत,डाडाकोट,गर्स्या,आफला	३०	१८०	२५० रोपनि	९०		वगाउन सक्ने, खोला तर्न गाह्रो		५ वटा मुल, १००० मी. पाइप	लोलि वजार	२ वटा पक्की,७ वटा कच्चि	५०० मी. वाटो
	२	सिमचानि, ल्याटी, भटखेत, खर्क, मड	४०	२४०	५० रोपनि	१२०				२ वटा मुहान, २ वटा ईन्टेक	५ घंट र १ लघुजलबिधुत्त	२०० मी पक्कि कुलो, ५०० मी कच्चि कुलो	५ वटा कलभर्ड र बाटो

	३	जोग्यौडा	३५	२१०	३० रोपनि	१०५		खोला तर्न गारो, बगाउन सक्ने			घट्ट ३,	५० मि. पक्कि	
	४	नेलाखेत, बगर, चक्किबगर, सोतिईजर	१००	५००	७५ रोपनि	३००		खोला तर्न समस्या, बगाउन सक्ने		५ वटा मुहान बगाउन सक्ने	चोपाया मर्ने, खेतिपाति नाश	४ वटा कुलो	
	५	वागागाउँ,गहताडी गाड	५०	२५०	२५ रोपनि	१२५	मनकामना प्रावि धरमपुर	खोलाले वगाउन सक्ने		१२ वटा खा.पा.आयोजना	१० वटा घट्ट	१५ वटा सिंचाइ कुलो	३ वटा लघु जलविद्युत,२ वटा मीन्दर
	६	बेउरीगाड देखि खडीसपल सम्म	५०	३००	२०० रोपनि	१५०		हिडदा समस्या			२० घंट	२० मी मुहानमा पक्कि कुला	
	७	सतगाउँ,काफलि,ऐराडी,कोटिला,मनवस्ति, पाटागाउँ,वडगाउँ,अवस्थि गाउँ	२००	१२००	७५ रोपनि	६००		खोला तर्न गाह्रो,वगाउन सक्ने		६ वटा खा.पा. आयोजना	१० वटा घट्ट,४० वटा पसल	२ वटा पक्कि कुलो ५वटा कच्चिकुला	६ वटा ढलान पुल
	८	नक्तडी,पेल्तडि,गर्खा, घुमल्तडी,कले	२८	१६८	२८० रोपनि	५६					१ वटा घट्ट		
	९	घट्टेगाउँ किनारका खेत,जमाडी नदि किनार	१००	६००	२०० रोपनि	२००				२ मुहान			
	१०	गोपेश्वर,चुरौसे,गट्टीग	५०	१२०	२२५	४०	१वटा				५५ वटा घट्ट	४ वटा मुहानको	

		ाड,मटे			रोपनि							कुलो	
वन्यजन्तु	१	वुदडा,आफला,गर्स्या	२००	१२००		६००		आक्रमण गर्ने			फलफुल अन्न नास	७ वटा कुलो सुक्ने, पानी घट्ने	
	२	वडाभरी	३००	१८००		९००					१ हजार क्इन्टल		तरकारी र फलफुल
	३	तोलिगाउ, गैरीगाउ, मल्लाड, छौडभेला, नाकलि	१५०	९००	मकै, तरकारी र फलफुल बालिमा क्षति	४५०					५० िक्वन्टल मकै		
	४	वडाभरी	५००	२५००		१५००		आक्रमण गर्न सक्ने, डराउन दिने			२०० क्िटल फलफुल खेतिपाति नाश		
	५	कुवाकोट,ढुङ,जाग्रीगाउँ,असीगाउँ,औसाडा काटै,दहताल,सालकाटै,वलौन,सिन्याडी	३००	१५००		९००		आक्रमण गर्न सक्ने			वालिरोपनी,तरकारी ,फलफुल खेति नास		
	६	वडा भरी, बढी हिमपात हुने क्षत्रमा	५०० (उच्च जोखिम ५०)	३०००		१५००		मानसिक डरत्रास			५०० िक्वन्टल मकै, २०० िक्वन्टल गहु		फलफुल तरकारी

	७	ऐरीगाउँ,रतोका,कोटिला,ऐराडि,वडगाउँ,मनवस्ति,भौने,अवस्थिगाउँ,दलितटोल	४००	२४००		१२००		आक्रमण गर्ने			८०० क्विन्टल अन्न तरकारी,फलफुल मा नोक्सान गर्ने		
	८	पुरैवडा	१००	६००		२००					१००० क्विन्टल अन्न,तरकारी,फलफुल खेति नास		
	९	वडाभरी	२००	१२००		६००					८०० क्विन्टल गहु,मकै,फलफुल,तरकारी नोक्सान		
	१०	वडाभरी	३००	१८००		६००					२००० रोपनिको ८०० क्विन्टल अन्नवालि नास		
असिना	१	वडाभरी	३००	१८००		९००		चोटपटकलाग्न सक्ने			५०० वोरा अन्न, ३०० क्विन्टल फलफुल		

	२	वडाभरी	३००	१८००		९००					१२ सय क्विन्टल गहु		फलफुल र दलहन बालि
	३	तोलिगाउ	५०	३००	३०० रोपनिको बालि	१५०					५० टन गहु, १०० टन धान		
	४	वडा भरी	५००	२५००		१५००		पढाई बन्द			२०० रोपनिको १०० क्विन्टल अन्न, तरकारी, फलफुल खेति नास		
	५	वडाभरी	८००	४०००		१६००		विद्यालय जान आउन वाधा			अन्न, फलफुल ,तरकारी जडिवुटी नोक्सान		
	६	वडा भरी	८०० (उच्च जोखिम मा ५०)	४८००		२४००		असिनाले पढाईमा अबरोध			१६ सय क्विन्टल गहु र धान नास		
	७	वडाभरी	५००	३०००		१५००		विद्यालय वन्द			२००० क्विन्टल		

											अन्न वालि नास		
	८	डणपुर,चिमडा,लामुनी,मल्लादेहि,वविडा,	९०	५४०							२५०० क्विन्टल गहु		
	९	नाइनी,देशाली,तेलखेत,पोखरी,सिन्तोला,पुजरी गाउँ,वाँस,ढुकुरी,इरकाली,सडौडा	२००	१२००		६००					१००० क्विन्टल गहु नोक्सान		
	१०	वडाभरी	३००	१८००		६००					२००० रोपनिको १००० क्विन्टल अन्नवालि नास		
हावाहुरी	१	वुदडा,आफला,गर्स्या	५०	३००		१५०	३ वटा विद्यालय	चोटपटकलाग्न सक्ने	२ वटा गाउघर क्लिनिक		मकै वालि नोक्सान		
	२	वडाभरी	२०	१२०		६०	१० वटा बिधालयको७० कोठा छान				१५ वटा प्लास्टिकको टनेल		
	३	माडिशैन, नागपुर, बथ्थी	१०	६०		३०	३		३ बर्थिग सेन्टर		३० टन मकै नोक्सानि गर्ने		
	४												

	५	वडाभरी	५०	२५०		१५०	१२ वटा विद्यालय	चोटपटक लाग्ने,चउर मा पढ्नुपर्ने	१ वटा स्वास्थ्य चौकि,२ वटा वर्थिङ सेन्टर		५ वटा पोलिहाउस उडाउने		
	६	बेउरेश्वर, महादेव, लालीगुराश लगायत ठाउमा	१००	६००		३००	७ बिधालय को ४६ कोठा		१ वटा स्वास्थ्य चौकि				१ उर्जाघर
	७	वडगाउँ,रतोका,ऐरीगाउँ,सल्लेलगाउँ,कोटिला	५०	३००		१५०	८वटा विद्यालय	चोटपटक लाग्ने,ढुङगा खस्ने	१ वटा वर्थिङ सेन्टर		वटा प्लास्टिक टनेल		विद्युत लाइन
	८	वडाभरी	६०	३००		१५०	८वटा विद्यालय		१ वटा वर्थिङ सेन्टर				२ वटा उर्जा
	९	खेति,डाडाखाली ,वाँस,सलधार	५०	३००		१५०	४ वटा						
	१०	वडाभरी	३०	१८०		६०	९ वटा						
चट्याङ	१												
	२	ठटे	२५	१५०		७५				सोलार खानेपानि १			
	३	माडिशैन, गैरीगाउ	१०	६०		३०		चटयांगले हान्न सक्ने					
	४												
	५	वडाभरी	३०	१५०		९०	१२ वटा विद्यालय	चट्याङले हान्न सक्ने			पसुपालन व्यावसाय		

	६	कोईली गाड, रपना	५०	३००		१५०	१	बालबालिका लाई चटयांगले हान्न सक्ने					
	७	वडाभरी	१०	६०		३०		चट्याङ ले हान्न सक्ने			पशु चौपाया मर्ने		विद्युत ट्रान्सफर्मर मा क्षति
	८												
	९	सिलङगा, वनथोला,सुरोपनी	१५	९०		४५							
	१०												
खडेरी	१	वडाभरी	३००	१८००		९००		महामारी फैलने		१२वटा खा.पा.आ.को मुल सुक्ने पानी घट्ने			
	२												
	३												
	४	वडाभरी	६००	३०००		१८००		महामारि फैलनसक्ने		१० वटा खानेपानिको मुलसुक्ने	अन्न, तरकारी, फलफुल खेति नास	४ वटा सिचाई कुलो सुक्ने, पानि घट्ने	
	५	वडाभरी	८००	४०००		२४००		महामारी फैलने		१८ वटा पानीका मुहान सुक्ने		१५ वटा कुलो सुक्ने	
	६												
	७												

	८												
	९												
	१०												
हिमपात	१												
	२												
	३												
	४	धौलकाडा, ठुलागाडा, निंगालाबाद्दा, आफला	३००	१५००		९००		बिधालय जान नसक्ने, चिसोबाट रोगलाग्ने		१० वटा मुहान र खानेपानि आयोजना जामभई अबरुद हुने	४०० रोपनिको३०० वोरा अन्न, तरकारी, फलफुल खेति नास		
	५	गल्लेख,जाग्रीगाउँ,औसाडा,दहताल	५००	२५००		१५००	हिडडुल गर्न समस्या, चिसोले विरामी पर्ने		१० वटा खा.पा.आयोजना को पानी जम्ने		पशु चौपाया मर्ने, तरकारी फलफुल खेतिम ा नोक्सान		
	६	त्रिकालि, मुडेली, धारुरी, रोईसैनी, रजाले, माथिल्लो भेग, दुधिपाती	५००	३०००		१५००	४ वटा बिधालय बन्दहुने	चिसोको समस्या			१००० वोरा अन्न नास		
	७												
	८												
	९												
	१०												

आगलागी	१	वन क्षेत्र	२०	१२०		६०		आगोले पौल्ने, किताव कापी जल्ने			५ वटा पसल		
	२	जर्शु	२	१२		६				महिरु खानेपानिको पाईप			
	३												
	४												
	५												
	६	वडा भरी	बर्षमा १ घर										
	७												
	८												
	९												
	१०												
रुखभिर	१												
	२	ल्याटी, पोरीगाउ, सिम्चानि, भैरु, खर्क	२५	१५०		७५							
	३												
	४												
	५												
	६												
	७												
	८												
	९												
	१०												

सडक दुर्घटना	१												
	२												
	६	रपना		१०० जना दैनिक हिडने									

अनुसूची २ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना **तथा विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यशालामा सहभागीको विवरण**

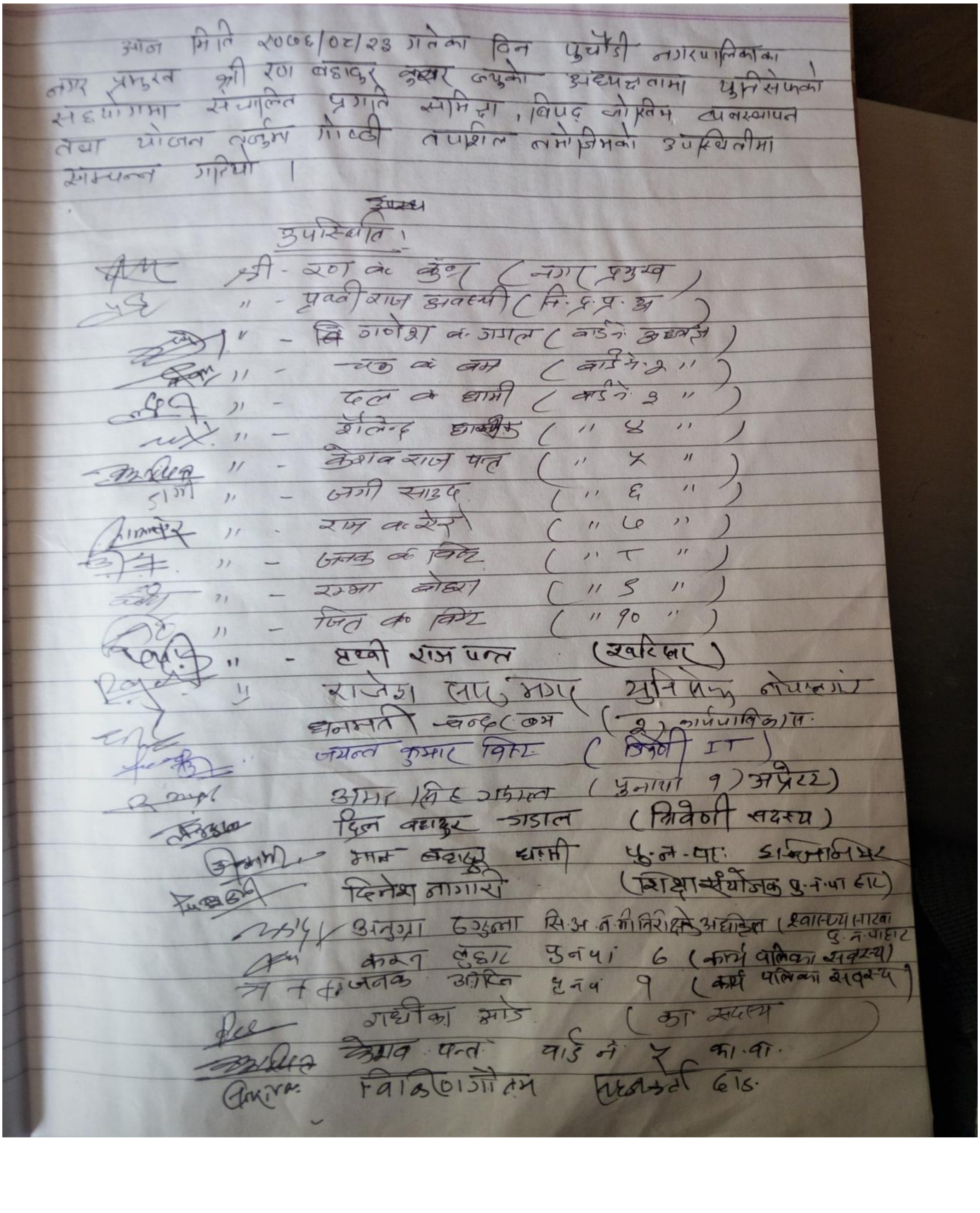

आज मिति २०७६/०८/२३ गतेका दिन पुचौंडी नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री रण बहादुर कुँवर ज्यूको अध्यक्षतामा युनिसेफको सहयोगमा संचालित प्रगति समिक्षा, विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी तपशिल बमोजिमको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

उपस्थिति ।

श्री - रण ब. कुँवर (नगर प्रमुख)
" - पृथ्वीराज अवस्थी (नि. प्र. प्र. अ.)
" - बि गणेश ब. जगाल (वडा नं अध्यक्ष)
" - चक्र ब. बम (वडा नं २ ")
" - दल ब. धामी (वडा नं ३ ")
" - शैलेन्द्र धामी (" ४ ")
" - केशवराज पन्त (" ५ ")
" - जगी साउद (" ६ ")
" - राम ब. ऐरे (" ७ ")
" - जनक ब. विष्ट (" ८ ")
" - रम्भा बोहरा (" ९ ")
" - जित ब. विष्ट (" १० ")
" - पृथ्वी राज पन्त (खरिदार)
" राजेश थापा मगर युनिसेफ नेपालगंज
धनमती चन्द (बम (२) कार्यपालिका स.
जयन्त कुमार विष्ट (त्रिवेणी IT)
अमर सिंह गडाल (पुनपा ९) अप्रेटर)
दिल बहादुर गडाल (त्रिवेणी सदस्य)
मान बहादुर धामी पु.न.पा. इन्जिनियर
दिनेश नागरी (शिक्षा संयोजक पु.न.पा.)
अनुग्रा ठकुल्ला सि.अ.न.मी.निरीक्षक अधिकृत (स्वास्थ्य शाखा पु.न.पा.)
कमल लुहार पु.न.पा. ६ (कार्य पालिका सदस्य)
जनक औजि पु.न.पा. ९ (कार्य पालिका सदस्य)
राधीका ओड (का. सदस्य)
केशव पन्त वार्ड नं ५ का.पा.
रविकिरण गौतम सहजकर्ता CDS

Date ______
Page ______

जगन्नाथ अवस्थी (प्र.न.पा. वडा नं १० का.वा.)

~~मान बो धामी~~ (~~ईनिजायेल~~ उ.न.पा.)

~~दिनेश नागरी~~ (~~शिक्षा शाखा प्रमुख~~)

मित्र ब महरा (न.व. दो को. अ.)

शेर सिंह साउद (प्राविधिक)

विश्व राज भट्ट (उनिसेफ नेपाल)

ओम प्र पौडेल (T.L. त्रिवेणी)

प्रविन धाउक (IT)

जयन्त बिष्ट

दिवाकर धाउक (टिम्बाल)

ईश्वर बोहरा

गणेश कुँवर (त्रिवेणी)

~~ओम प्रसा~~

~~मित्र ब महरा~~

जनक बहादुर धाउक (जोहिफ स्मृति किल्लाकहाँ)

रिगेश धाउक (सव- इन्जिनियर त्रिवेणी)

हरिभक्त जोशी

आज मिति २०७६।११।१४। गतेका दिन पुचौंडी नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री रण बहादुर कुँवर ज्यूको अध्यक्षतामा ~~बैठक~~ बसी विपद् तथा व्यवस्था जलवायु उत्थानशिल योजना निर्माणका लागी एक दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम तपशिल बमोजिमको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो।

तपशिल

क्र.स.	सहभागीको नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१	श्री रण बहादुर कुँवर	नगर प्रमुख	पु.न.पा. ५	9858752201	
२	श्री जानकी खेर बम	नगर उपप्रमुख	पु.न.पा. २	9858750103	
३	,, गणेश ब० गडाल	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. १	९८३८६६९९८५	
४	,, दले धामी	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. ३	९८६५८९५८९२	
५	,, शैलेन्द्र धामुक	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. ४		
६	,, नागी सिंह खडायत	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. ५	९८६३०९८४४०	
७	,, जगी साउद	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. ६		
८	,, राम ब० खेर	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. ७		
९	,, राम ब० धामुक	का.वा. अध्यक्ष	पु.न.पा. ८	९८६५७६०७६५	
१०	,, जित ब० विष्ट	वडा अध्यक्ष	पु.न.पा. १०	9848816532	
११	,, काली चुनारा	का.पा. सदस्य	पु.न.पा. ४	9865597716	
१२	,, धनमती चन्द बम	का.पा.म. सदस्य	पु.न.पा. २	9867589883	
१३	,, राधिका ओड	का.पा. सदस्य	पु.न.पा. १	9865906504	
१४	,, धनसिंह बडाल	प्र.स.नि.	प्र.चौ. पुरचौंडी	९८४८६६५६९९	
१५	,, हरी सिंह साउद	सम्बाददाता १०८.४	न्यायपत्र पु.नं. ८	९८४३८४१९१०	
१६	,, अनक ओझी	कार्य-पा. सदस्य	पु.नं.पा. १		
१७	,, मान ब. धामी	इन्जिनियर	,,	९८५८७५३३	
१८	,, गोविन्द प्रसाद भट्ट	कार्य प्रमुख	इ.प्र.का. डडेलधुरा	९८४८२८४६९८	
१९	,, नन्द राज पन्त	नि.प्र.प्र.	पु.न.पा.	९८६८६६४६७५	
२०	,, मिन ब मह्रा	रो. स	पु.न.पा.	9865376503	
२१	,, लोग ब० धामी	MSMP सo	पु.न.पा. १०५	9865670427	
२२	,, विनोद कुमार कुँवर	स्वा. सारथी प्र.	पु.न.पा. २	9858790882	
२३	,, नरेन्द्र सिंह आगा	प्र.ज.प्र.	पु.न.पा.	9848775799	
२४	टिकिराम गौतम	फासिलिटेटर	CDC	9857830397	Tikiram

फोटोहरु